പഞ്ചദശീ

1. തത്ത്വവിവേകോനാമ - പ്രഥമഃ പരിച്ഛേദഃ .

നമഃ ശ്രീശങ്കരാനന്ദഗുരുപാദാംബുജന്മനേ .
സവിലാസമഹാമോഹഗ്രാഹഗ്രാസൈകകർമണേ .. 1..

തത്പാദാംബുരുഹദ്വന്ദ്വസേവാനിർമലചേതസാം .
സുഖബോധായ തത്ത്വസ്യ വിവേകോഽയം വിധീയതേ .. 2..

ശബ്ദസ്പർശാദയോ വേദ്യാ വൈചിത്ര്യാജ്ജാഗരേ പൃഥക് .
തതോവിഭക്താ തത്സംവിദൈക്യരൂപ്യാന്ന ഭിദ്യതേ .. 3..

തഥാ സ്വപ്നേഽത്ര വേദ്യന്തു ന സ്ഥിരം ജാഗരേ സ്ഥിരം .
തദ്ഭേദോഽതസ്തയോഃ സംവിദേകരൂപാ ന ഭിദ്യതേ .. 4..

സുപ്തോത്ത്ഥിതസ്യ സൗഷുപ്തതമോബോധോ ഭവേത്സ്മൃതിഃ .
സാ ചാവബുദ്ധവിഷയാവബുദ്ധം തത്തദാ തതഃ .. 5..

സബോധോവിഷയാദ്ഭിന്നോ ന ബോധാത്സ്വപ്നബോധവത് .
ഏവം സ്ഥാനത്രയേഽപ്യേകാ സംവിത്തദ്വദ്ദിനാന്തരേ .. 6..

മാസാബ്ദായുഗകല്പേഷു ഗതാഗമ്യേഷ്വനേകധാ .
നോദേതി നാസ്തമേത്യേകാ സംവിദേഷാ സ്വയമ്പ്രഭാ .. 7..

ഇയമാത്മാ പരാനന്ദഃ പരപ്രേമാസ്പദം യതഃ .
മാ ന ഭൂവം ഹി ഭൂയാസമിതി പ്രേമാത്മനീക്ഷ്യതേ .. 8..

തത്പ്രേമാത്മാർഥമന്യത്ര നൈവമന്യാർഥമാത്മനി .
അതസ്തത്പരമന്തേന പരമാനന്ദതാത്മനഃ .. 9..

ഇത്ഥം സച്ചിത്പരാനന്ദ ആത്മാ യുക്ത്യാ തഥാവിധം .

പരം ബ്രഹ്മ തയോരൈക്യം ശ്രുത്യന്തേഷൂപദിശ്യതേ .. 10..

അഭാനേ ന പരം പ്രേമ ഭാനേ ന വിഷയസ്പൃഹാ .
അതോഭാനേഽപ്യഭാതാഽസൗ പരമാനന്ദതാത്മനഃ .. 11..

അധ്യേതൃവർഗമധ്യസ്ഥ പുത്രാധ്യയന ശബ്ദവത് .
ഭാനേഽപ്യഭാനം ഭാനസ്യ പ്രതിബന്ധേന യുജ്യതേ .. 12..

പ്രതിബന്ധോഽസ്തി ഭാതീതി വ്യവഹാരാർഹവസ്തുനി .
തം നിരസ്യ വിരുദ്ധസ്യ തസ്യോത്പാദനമുച്യതേ .. 13..

തസ്യ ഹേതുഃ സമാനാഭിഹാരഃ പുത്രധ്വനിശ്രുതൗ .
ഇഹാനാദിരവിദ്യൈവ വ്യാമോഹൈകനിബന്ധനം .. 14..

ചിദാനന്ദമയബ്രഹ്മപ്രതിബിംബസമന്വിതാ .
തമോരജഃസത്ത്വഗുണാ പ്രകൃതിർദ്വിവിധാ ച സാ .. 15..

സത്ത്വശുദ്ധാവിശുദ്ധിഭ്യാം മായാഽവിദ്യേ ച തേ മതേ .
മായാബിംബോവശീകൃത്യ താം സ്യാത്സർവജ്ഞ ഈശ്വരഃ .. 16..

അവിദ്യാവശഗസ്ത്വന്യസ്തദ്വൈചിത്ര്യാദനേകധാ .
സാ കാരണശരീരം സ്യാത്പ്രാജ്ഞസ്തത്രാഭിമാനവാൻ .. 17..

തമഃ പ്രധാനപ്രകൃതേസ്തദ്ഭോഗായേശ്വരാജ്ഞയാ .
വിയത്പവനതേജോഽമ്ബു ഭുവോഭൂതാനി ജജ്ഞിരേ .. 18..

സത്ത്വാംശൈഃ പഞ്ചഭിസ്തേഷാം ക്രമാദ്ധീന്ദ്രിയപഞ്ചകം .
ശ്രോത്രത്വഗക്ഷിരസനഘ്രാണാഖ്യാമുപജായതേ .. 19..

തൈരന്തഃകരണം സർവൈർവൃത്തിഭേദേന തദ്ദ്വിധാ .
മനോവിമർശരൂപം സ്യാദ്ബുദ്ധിഃ സ്യാന്നിശ്ചയാത്മികാ .. 20..

രജോംഽശൈഃ പഞ്ചഭിസ്തേഷാം ക്രമാത്കർമേന്ദ്രിയാണി തു .
വാക്പാണിപാദപായൂപസ്ഥാഭിധാനാനി ജജ്ഞിരേ .. 21..

തൈഃ സർവൈഃ സഹിതൈഃ പ്രാണോവൃത്തിഭേദാത്സ പഞ്ചധാ .
പ്രാണോഽപാനഃ സമാനശ്ചോദാനവ്യാനൗ ച തേ പുനഃ .. 22..

ബുദ്ധികർമേന്ദ്രിയപ്രാണപഞ്ചകൈർമനസാ ധിയാ .
ശരീരം സപ്തദശഭിഃ സൂക്ഷ്മം തല്ലിംഗമുച്യതേ .. 23..

പ്രാജ്ഞസ്തത്രാഭിമാനേന തൈജസത്വം പ്രപദ്യതേ .
ഹിരണ്യഗർഭതാമീശസ്തയോർവ്യഷ്ടിസമഷ്ടിതാ .. 24..

സമഷ്ടിരീശഃ സർവേഷാം സ്വാത്മതാദാത്മ്യവേദനാത് .
തദഭാവാത്തതോഽന്യേ തു കഥ്യന്തേ വ്യഷ്ടിസഞ്ജ്ഞയാ .. 25..

തദ്ഭോഗായ പുനർഭോഗ്യഭോഗായതനജന്മനേ .
പഞ്ചീകരോതി ഭഗവാൻപ്രത്യേകം വിയദാദികം .. 26..

ദ്വിധാ വിധായ ചൈകൈകം ചതുർധാ പ്രഥമം പുനഃ .
സ്വസ്വേതരദ്വിതീയാംശൈര്യോജനാത്പഞ്ച പഞ്ച തേ .. 27..

തൈരണ്ഡസ്തത്ര ഭുവനഭോഗ്യഭോഗാശ്രയോദ്ഭവഃ .
ഹിരണ്യഗർഭഃ സ്ഥൂലേഽസ്മിന്ദേഹേ വൈശ്വാനരോ ഭവേത് .
തൈജസാ വിശ്വതാം യാതാ ദേവ തിര്യങ്നരാദയഃ .. 28..

തേ പരാഗ്ദർശിനഃ പ്രത്യക്തത്ത്വബോധവിവർജിതാഃ .. 29..

കുർവതേ കർമ ഭോഗായ കർമ കർതും ച ഭുഞ്ജതേ .
നദ്യാം കീടാ ഇവാവർതാദാവർതാന്തരമാശു തേ .
വ്രജന്തോ ജന്മനോ ജന്മ ലഭന്തേ നൈവ നിർവൃതിം .. 30..

സത്കർമപരിപാകാത്തേ കരുണാനിധിനോദ്ധൃതാഃ .
പ്രാപ്യ തീരതരുച്ഛായാം വിശ്രാമ്യന്തി യഥാസുഖം .. 31..

ഉപദേശമവാപ്യൈവമാചാര്യാത്തത്ത്വദർശിനഃ .
പഞ്ചകോഷവിവേകേന ലഭന്തേ നിർവൃതിം പരാം .. 32..

അന്നം പ്രാണോ മനോ ബുദ്ധിരാനന്ദശ്ചേതി പഞ്ച തേ .
കോഷാസ്തൈരാവൃതഃ സ്വാത്മാ വിസ്മൃത്യാ സംസൃതിം വ്രജേത് .. 33..

സ്യാത്പഞ്ചീകൃതഭൂതോത്ഥോ ദേഹഃ സ്ഥൂലോഽന്ന സഞ്ജ്ഞകഃ .
ലിംഗേ തു രാജസൈഃ പ്രാണൈഃ പ്രാണഃ കർമേന്ദ്രിയൈഃ സഹ .. 34..

സാത്ത്വികൈർധീന്ദ്രിയൈഃ സാകം വിമർഷാത്മാ മനോമയഃ .
തൈരേവ സാകം വിജ്ഞാനമയോധീർനിശ്ചയാത്മികാ .. 35..

കാരണേ സത്ത്വമാനന്ദമയോമോദാദിവൃത്തിഭിഃ .
തത്തത്കോഷൈസ്തു താദാത്മ്യാദാത്മാ തത്തന്മയോ ഭവേത് .. 36..

അന്വയവ്യതിരേകാഭ്യാം പഞ്ചകോഷ വിവേകതഃ .
സ്വാത്മാനം തത ഉദ്ധൃത്യ പരം ബ്രഹ്മ പ്രപദ്യതേ .. 37..

അഭാനേ സ്ഥൂലദേഹസ്യ സ്വപ്നേ യദ്ഭാനമാത്മനഃ .
സോഽന്വയോ വ്യതിരേകസ്തദ്ഭാനേഽന്യാനവഭാസനം .. 38..

ലിംഗഭാനേ സുഷുപ്തൗ സ്യാദാത്മനോ ഭാനമന്വയഃ .
വ്യതിരേകസ്തു തദ്ഭാനേ ലിംഗസ്യാഭാനമുച്യതേ .. 39..

തദ്വിവേകാദ്വിവിക്താഃ സ്യുഃ കോഷാഃ പ്രാണമനോധിയഃ .
തേ ഹി തത്ര ഗുണാവസ്ഥാഭേദമാത്രാത്പൃഥക്കൃതാഃ .. 40..

സുഷുപ്ത്യഭാനേ ഭാനന്തു സമാധാവാത്മനോഽന്വയഃ .
വ്യതിരേകസ്ത്വാത്മഭാനേ സുഷുപ്ത്യനവഭാസനം .. 41..

യഥാമുഞ്ജാദിഷീകൈവമാത്മാ യുക്ത്യാ സമുദ്ധൃതഃ .
ശരീരത്രിതയാദ്ധീരൈഃ പരം ബ്രഹ്മൈവ ജായതേ .. 42..

പരാപരാത്മനോരേവം യുക്ത്യാ സംഭാവിതൈകതാ .
തത്ത്വമസ്യാദിവാക്യൈഃ സാ ഭാഗത്യാഗേന ലക്ഷ്യതേ .. 43..

ജഗതോ യദുപാദാനം മായാമാദായ താമസീം .
നിമിത്തം ശുദ്ധസത്ത്വാം താമുച്യതേ ബ്രഹ്മ തദ്ഗിരാ .. 44..

യദാ മലിനസത്ത്വാം താം കാമകർമാദിദൂഷിതം .
ആദത്തേ തത്പരം ബ്രഹ്മ ത്വം പദേന തദോച്യതേ .. 45..

ത്രിതയീമപി താം മുക്ത്വാ പരസ്പരവിരോധിനീം .
അഖണ്ഡം സച്ചിദാനന്ദം മഹാവാക്യേന ലക്ഷ്യതേ .. 46..

സോഽയമിത്യാദിവാക്യേഷു വിരോധാത്തദിദന്ത്വയോഃ .
ത്യാഗേന ഭാഗയോരേക ആശ്രയോ ലക്ഷ്യതേ യഥാ .. 47..

മായാവിദ്യേ വിഹായൈവമുപാധീ പരജീവയോഃ .
അഖണ്ഡം സച്ചിദാനന്ദം പരം ബ്രഹ്മൈവ ലക്ഷ്യതേ .. 48..

സവികല്പസ്യ ലക്ഷ്യത്വേ ലക്ഷ്യസ്യ സ്യാദവസ്തുതാ .
നിർവികല്പസ്യ ലക്ഷ്യത്വം ന ദൃഷ്ടം ന ച സംഭവി .. 49..

വികല്പോ നിർവികല്പസ്യ സവികല്പസ്യ വാ ഭവേത് .
ആദ്യേ വ്യാഹതിരന്യത്രാനവസ്ഥാത്മാശ്രയാദയഃ .. 50..

ഇദം ഗുണക്രിയാജാതിദ്രവ്യസംബന്ധവസ്തുഷു .
സമന്തേന സ്വരൂപസ്യ സർവമേതദിതീഷ്യതാം .. 51..

വികല്പതദഭാവാഭ്യാമസംസ്പൃഷ്ടാത്മവസ്തുനി .
വികല്പിതത്വലക്ഷ്യത്വസംബന്ധാദ്യാസ്തു കല്പിതാഃ .. 52..

ഇത്ഥം വാക്യൈസ്തദർഥാനുസന്ധാനം ശ്രവണം ഭവേത് .
യുക്ത്യാ സംഭാവിതത്വാനുസന്ധാനം മനനന്തു തത് .. 53..

താഭ്യാം നിർവിചികിത്സേഽർഥേ ചേതസഃസ്ഥാപിതസ്യ യത് .
ഏകതാനത്വമേതദ്ധി നിദിധ്യാസനമുച്യതേ .. 54..

ധ്യാതൃധ്യാനേ പരിത്യജ്യ ക്രമാദ്ധ്യേയൈകഗോചരം .
നിർവാതദീപവച്ചിത്തം സമാധിരഭിധീയതേ .. 55..

വൃത്തയസ്തു തദാനീമജ്ഞാതാ അപ്യാത്മഗോചരാഃ .
സ്മരണാദനുമീയന്തേ വ്യുത്ഥിതസ്യ സമുത്ഥിതാത് .. 56..

വൃത്തീനാമനുവൃത്തിസ്തു പ്രയത്നാത്പ്രഥമാദപി .
അദൃഷ്ടാസകൃദഭ്യാസസംസ്കാരഃ സചിരാദ്ഭവേത് .. 57..

യഥാ ദീപോ നിവാതസ്ഥ ഇത്യാദിഭിരനേകധാ .
ഭഗവാനിമമേവാർഥമർജുനായ ന്യരൂപയത് .. 58..

അനാദാവിഹ സംസാരേ സഞ്ചിതാഃ കർമകോടയഃ .
അനേന വിലയം യാന്തി ശുദ്ധോ ധർമോ വിവർധതേ .. 59..

ധർമമേഘമിമം പ്രാഹുഃ സമാധിം യോഗവിത്തമാഃ .
വർഷത്യേഷ യതോ ധർമാമൃതധാരാഃ സഹസ്രശഃ .. 60..

അമുനാ വാസനാജാലേ നിഃശേഷം പ്രവിലാപിതേ .
സമൂലോന്മൂലിതേ പുണ്യപാപാഖ്യേ കർമ സഞ്ചയേ .. 61..

വാക്യമപ്രതിബദ്ധം സത്പ്രാക്പരോക്ഷാവഭാസിതേ .
കരാമലകവദ്ബോധമപരോക്ഷം പ്രസൂയതേ .. 62..

പരോക്ഷം ബ്രഹ്മവിജ്ഞാനം ശാബ്ദം ദേശികപൂർവകം .
ബുദ്ധിപൂർവകൃതം പാപം കൃത്സ്നം ദഹതി വഹ്നിവത് .. 63..

അപരോക്ഷാത്മവിജ്ഞാനം ശാബ്ദം ദേശികപൂർവകം .
സംസാരകാരണാജ്ഞാനതമസശ്ചണ്ഡഭാസ്കരഃ .. 64..

ഇത്ഥം തത്ത്വവിവേകം വിധായ വിധിവന്മനഃ സമാധായ .
വിഗലിതസംസൃതിബന്ധഃ പ്രാപ്നോതി പാരം പദം നരോ ന ഹിരാത് .. 65..

ഇതി തത്ത്വവിവേകഃ സമാപ്തഃ .. 1..

2. ഭൂതവിവേകോനാമ- ദ്വിതീയഃ പരിച്ഛേദഃ .

സദദ്വൈതം ശ്രുതം യത്തത്പഞ്ചഭൂതവിവേകതഃ .
ബോദ്ധും ശക്യം തതോ ഭൂതപഞ്ചകം പ്രവിവിച്യതേ .. 1..

ശബ്ദസ്പർശൗ രൂപരസൗ ഗന്ധോ ഭൂതഗുണാ ഇമേ .
ഏകദ്വിത്രിചതുഃ പഞ്ചഗുണാ വ്യോമാദിഷു ക്രമാത് .. 2..

പ്രതിധ്വനിർവിയച്ഛബ്ദോ വായൗ വീസീതി ശബ്ദനം .
അനുഷ്ണാശീതസംസ്പർശോ വഹ്നോ ഭുഗുഭുഗുധ്വനിഃ .
ഉഷ്ണഃ സ്പർശഃ പ്രഭാ രൂപം ജലേ ബുലു ബുലു ധ്വനിഃ .
ശീതാസ്പർശഃ ശുക്ലരൂപം രസോ മാധുര്യമീരിതം .
ഭൂമൗ കഡകഡാശബ്ദഃ കാഠിന്യം സ്പർശ ഇഷ്യതേ .
നീലാദികം ചിത്രരൂപം മധുരാമ്ലാദികോ രസഃ .
സുരഭീതരഗന്ധൗ ദ്വൗ ഗുണാഃ സമ്യഗ്വിവേചിതാഃ .. 3..

ശ്രോത്രം ത്വക്ചക്ഷുഷി ജിഹ്വാ ഘ്രാണം ചേന്ദ്രിയപഞ്ചകം .
കർണാദിഗോലകസ്ഥം തച്ഛബ്ദാദിഗ്രാഹകം ക്രമാത് .
സൗക്ഷ്മ്യാത്കാര്യാനുമേയം തത്പ്രായോ ധാവേദ്ബഹിർമുഖം .. 4..

കദാചിത്പിഹിതേ കർണേ ശ്രൂയതേ ശബ്ദ ആന്തരഃ .
പ്രാണവായൗ ജാഠരാഗ്നൗ ജലപാനേഽന്നഭക്ഷണേ .
വ്യാജ്യാന്തേ ഹ്യാന്തരാഃ സ്പർശാമീലനേ ചാന്തരം തമഃ .
ഉദ്ഗാരേ രസഗന്ധൗ ചേത്യക്ഷാണാമാന്തരഗ്രഹഃ .. 5..

പഞ്ചോക്ത്യാദാനഗമനവിസർഗാനന്ദകാഃ ക്രിയാഃ .
കൃഷിവാണിജ്യസേവാദ്യാഃ പഞ്ചസ്വന്തർഭവന്തി ഹി .. 6..

വാക്പാണിപാദപായൂപസ്ഥൈരക്ഷൈസ്തത്ക്രിയാജനിഃ .
മുഖാദിഗോലകേഷ്വാസ്തേ തത്കർമേന്ദ്രിയപഞ്ചകം .. 7..

മനോ ദശേന്ദ്രിയാധ്യക്ഷം ഹൃത്പദ്മഗോലകേ സ്ഥിതം .
തച്ചാന്തഃകരണം ബാഹ്യേഷ്വസ്വാതന്ത്ര്യാദ്വിനേന്ദ്രിയൈഃ .. 8..

അക്ഷേഷ്വർഥാർപിതേഷ്വേതദ്ഗുണദോഷവിചാരകം .
സത്ത്വം രജസ്തമശ്ചാസ്യ ഗുണാ വിക്രിയതേ ഹി തൈഃ .. 9..

വൈരാഗ്യം ക്ഷാന്തിരൗദാര്യമിത്യാദ്യാഃ സത്ത്വസംഭവാഃ .
കാമക്രോധൗ ലോഭയത്നാവിത്യാദ്യാ രജസോത്ഥിതാഃ .
ആലസ്യഭ്രാന്തിതന്ദ്രാദ്യാ വികാരാസ്തമസോത്ഥിതാഃ .. 10..

സാത്ത്വികൈഃ പുണ്യനിഷ്പത്തിഃ പാപോത്പത്തിശ്ച രാജസൈഃ .
താമസൈർനോഭയം കിന്തു വൃഥായുഃക്ഷപണം ഭവേത് .
അത്രാഹമ്പ്രത്യയീ കർതേത്യേവം ലോകവ്യവസ്ഥിതിഃ .. 11..

സ്പഷ്ടശബ്ദാദിയുക്തേഷു ഭൗതികത്വമതിസ്ഫുടം .
അക്ഷാദാവപി തച്ഛാസ്ത്രയുക്തിഭ്യാമവധാര്യതാം .. 12..

ഏകാദശേന്ദ്രിയൈര്യുക്ത്യാ ശാസ്ത്രേണാപ്യവഗമ്യതേ .
യാവത്കിഞ്ചിദ്ഭവേദേതദിദം ശബ്ദോദിതം ജഗത് .. 13..

ഇദം സർവം പുരാ സൃഷ്ടേരേകമേവദ്വിതീയകം .
സദേവാസീന്നാമരൂപേ നാസ്താമിത്യാരുണേർവചഃ .. 14..

വൃക്ഷസ്യ സ്വഗതോ ഭേദഃ പത്രപുഷ്പഫലാദിഭിഃ .
വൃക്ഷാന്തരാത്സജാതീയോ വിജാതീയഃ ശിലാദിതഃ .. 15..

തഥാ സദ്വസ്തുനോ ഭേദത്രയം പ്രാപ്തം നിവാര്യതേ .
ഐക്യാവധാരണദ്വൈതപ്രതിഷേധൈസ്ത്രിഭിഃ ക്രമാത് .. 16..

സതോ നാവയവാഃ ശങ്ക്യാസ്തദംശസ്യാനിരൂപണാത് .
നാമരൂപേ ന തസ്യ അംശൗ തയോരദ്യാപ്യനുദ്ഭവാത് .. 17..

നാമരൂപോദ്ഭവസ്യൈവ സൃഷ്ടിത്വാത്സൃഷ്ടിതഃ പുരാ .
ന തയോരുദ്ഭവസ്തസ്മാത്സന്നിരംശം യഥാ വിയത് .. 18..

സദന്തരം സജാതീയം ന വൈലക്ഷണ്യവർജനാത് .
നാമരൂപോപാധിഭേദം വിനാ നൈവ സതോ ഭിദാ .. 19..

വിജാതീയമസത്തത്തു ന ഖല്വസ്തീതി ഗമ്യതേ .
നാസ്യാതഃ പ്രതിയോഗിത്വം വിജാതീയാദ്ഭിദാ കുതഃ .. 20..

ഏകമേവാദ്വിതീയം സത്സിദ്ധമത്ര തു കേചന .
വിഹ്വലാ അസദേവേദം പുരാസീദിത്യവർണയൻ .. 21..

മഗ്നസ്യാബ്ധൗ യഥാഽക്ഷാണി വിഹ്വലാനി തഥാഽസ്യ ധീഃ .
അഖണ്ഡൈകരസം ശ്രുത്വാ നിഃപ്രചാരാ ബിഭേത്യതഃ .. 22..

ഗൗഡാചാര്യാ നിർവികല്പേ സമാധാവന്യയോഗിനാം .
സാകാരധ്യാനനിഷ്ഠാനാമത്യന്തം ഭയമൂചിരേ .. 23..

അസ്പർശയോഗോ നാമൈഷ ദുർദർശഃ സർവയോഗിഭിഃ .
യോഗിനോ ബിഭ്യതി ഹ്യസ്മാദഭയേ ഭയദർശിനഃ .. 24..

ഭഗവത്പൂജ്യപാദാശ്ച ശുഷ്കതർകപടൂനമൂൻ .
ആഹുർമാധ്യമികാൻഭ്രാന്താനചിന്ത്യേഽസ്മിൻസദാത്മനി .. 25..

അനാദൃത്യ ശ്രുതിം മൗർഖ്യാദിമേ ബൗദ്ധസ്തപസ്വിനഃ .
ആപേദിരേ നിരാമത്വമനുമാനൈകചക്ഷുശഃ .. 26..

ശൂന്യമാസീദിതി ബ്രൂഷേ സദ്യോഗം വാ സദാത്മതാം .
ശൂന്യസ്യ ന തു തദ്യുക്തമുഭയം വ്യാഹ തത്ത്വതഃ .. 27..

ന യുക്തസ്തമസാ സൂര്യോ നാപി ചാസൗ തമോമയഃ .
സച്ഛൂന്യയോർവിരോധിത്വാച്ഛൂന്യമാസീത്കഥം വദ .. 28..

വിയദാദേർനാമരൂപേ മായയാ സതി കല്പിതേ .
ശൂന്യസ്യ നാമരൂപേ ച തഥാ ചേജ്ജീവ്യതാം ചിരം .. 29..

സതോഽപി നാമരൂപേ ദ്വേ കല്പിതേ ചേത്തദാ വദ .
കുത്രേതി നിരധിഷ്ഠാനോ ന ഭ്രമഃ ക്വചിദീക്ഷ്യതേ .. 30..

സദാസീദിതി ശബ്ദാർഥഭേദേ വൈഗുണ്യമാപതേത് .
അഭേദേ പുനരുക്തിഃ സ്യാന്മൈവം ലോകേ തഥേക്ഷണാത് .. 31..

കർതവ്യം കുരുതേ വാക്യം ബ്രൂതേ ധാര്യസ്യ ധാരണം .
ഇത്യാദിവാസനാവിഷ്ടം പ്രത്യാസീത്സദിതീരണം .. 32..

കാലാഭാവേ പുരേത്യുക്തിഃ കാലവാസനയായുതം .
ശിഷ്യം പ്രത്യേവ തേനാത്ര ദ്വിതീയം ന ഹി ശങ്ക്യതേ .. 33..

ചോദ്യം വാ പരിഹാരോ വാ ക്രിയതാം ദ്വൈതഭാഷയാ .
അദ്വൈതഭാഷയാ ചോദ്യം നാസ്തി നാപി തദുത്തരം .. 34..

അതസ്തിമിതഗംഭീരം ന തേജോ ന തമസ്തതം .
അനാഖ്യമനഭിവ്യക്തം സത്കിഞ്ചിദവശിഷ്യതേ .. 35..

നനു ഭൂമ്യാദികം മാ ഭൂത്പരമാണ്വന്ത നാശതഃ .
കഥം തേ വിയതോഽസത്ത്വം ബുദ്ധിമാരോഹതീതി ചേത് .. 36..

അത്യന്തം നിർജഗദ്വ്യോമ യഥാ തേ ബുദ്ധിമാശ്രിതം .
തഥൈവ സന്നിരാകാശം കുതോ നാശ്രയതേ മതിം .. 37..

നിർജഗദ്വ്യോമ ദൃഷ്ടം ചേത്പ്രകാശതമസീ വിനാ .
ക്വ ദൃഷ്ടം കിഞ്ച തേ പക്ഷേ ന പ്രത്യക്ഷം വിയത്ഖലു .. 38..

സദ്വസ്തു സിദ്ധന്ത്വസ്മാഭിർനിശ്ചിതൈരനുഭൂയതേ .
തൂഷ്ണീം സ്ഥിതൗ ന ശൂന്യത്വം ശൂന്യബുദ്ധേസ്തു വർജനാത് .. 39..

സദ്ബുദ്ധിരപി ചേന്നാസ്തി മാസ്ത്വസ്യ സ്വപ്രഭത്വതഃ .
നിർമനസ്കത്വസാക്ഷിത്വാത്സന്മാത്രം സുഗമം നൃണാം .. 40..

മനോജൃംഭനരാഹിത്യേ യഥാ സാക്ഷീ നിരാകുലഃ .
മായാജൃംഭണതഃ പൂർവം സത്തഥൈവ നിരാകുലം .. 41..

നിസ്തത്ത്വാ കാര്യഗമ്യാസ്യ ശക്തിർമായാഗ്നിശക്തിവത് .
ന ഹി ശക്തി ക്വചിത്കൈശ്ചിദ്ബുദ്ധ്യതേ കാരയതഃ പുരാ .. 42..

ന സദ്വസ്തു സതഃ ശക്തിർന ഹി വഹ്നേഃ സ്വശക്തിതാ .
സദ്വിലക്ഷണതായാന്തു ശക്തേഃ കിം തത്ത്വമുച്യതാം .. 43..

ശൂന്യത്വമിതി ചേച്ഛൂന്യം മായാകാര്യമിതീരിതം .
നശൂന്യം നാപി സദ്വാദ്യക്താദൃക്തതത്ത്വമിഹേഷ്യതാം .. 44..

നാസദാസീന്നോ സദാസീത്തദാനീം കിന്ത്വഭൂത്തമഃ .
സദ്യോഗാത്തമസഃ സത്ത്വം ന സ്വതസ്തന്നിഷേധനാത് .. 45..

അതഏവ ദ്വിതീയത്വം ശൂന്യവന്നഹി ഗണ്യതേ .
ന ലോകേ ചൈത്രതച്ഛക്ത്യോർജീവിതം ഗണ്യതേ പൃഥക് .. 46..

ശക്ത്യാധിക്യേ ജീവിതം ചേദ്വർധതേ തത്ര വൃദ്ധികൃത് .
ന ശക്തിഃ കിന്തു തത്കാര്യം യുദ്ധകൃഷ്യാദികം തഥാ .
സർവഥാ ശക്തിമാത്രസ്യ ന പൃഥഗ്ഗണനാ ക്വചിത് .
ശക്തികാര്യം തു നൈവാസ്തി ദ്വിതീയം ശങ്ക്യതേ കഥം .. 47..

ന കൃത്സ്നബ്രഹ്മവൃത്തിഃ സാ ശക്തിഃ കിന്ത്വേകദേശഭാക് .
ഘടശക്തിര്യഥാ ഭൂമൗ സ്നിഗ്ധമൃദ്യേവ വർതതേ .. 48..

പാദോഽസ്യ വിശ്വാ ഭൂതാനി ത്രിപാദസ്തി സ്വയം പ്രഭഃ .
ഇത്യേകദേശവൃത്തിത്വം മായായാ വദതി ശ്രുതിഃ .. 49..

വിഷ്ടഭ്യാഹമിദം കൃത്സ്നമേകാംശേന സ്ഥിതോ ജഗത് .
ഇതി കൃഷ്ണോർജുനായാഹ ജഗതസ്ത്വേകദേശതാം .. 50..

സഭൂമിം സർവതോ വൃത്വാ അത്യതിഷ്ഠദ്ദശാംഗുലം .
വികാരാവർതി ചാത്രാസ്തി ശ്രുതിസൂത്രകൃതോർവചഃ .. 51..

നിരംശേഽപ്യംശമാരോപ്യ കൃത്സ്നേഽംശേ വേതി പൃച്ഛതഃ .
തദ്ഭാഷയോത്തരം ബ്രൂതേ ശ്രുതിഃ ശ്രോതുർഹിതൈഷിണീ .. 52..

സത്തത്ത്വമാശ്രിതാ ശക്തിഃ കല്പയേത്സതി വിക്രിയാഃ .
വർണാഭിത്തിഗതാഭിത്തൗ ചിത്രം നാനാവിധം യഥാ .. 53..

ആദ്യോ വികാര ആകാശഃ സോഽവകാശസ്വഭാവാൻ .
ആകാശോഽസ്തീതി സത്തത്ത്വമാകാശേഽപ്യനുഗച്ഛതി .. 54..

ഏകസ്വഭാവം സത്തത്ത്വമാകാശോ ദ്വിസ്വഭാവകഃ .
നാവകാശഃ സതി വ്യോമ്നി സ ചൈഷോഽപി ദ്വയം സ്ഥിതം .. 55..

യദ്വാ പ്രതിധ്വനിർവ്യോമ്നോ ഗുണോ നാസൗ സതീക്ഷ്യതേ .
വ്യോമ്നി ദ്വൗ സദ്ധ്വനീ തേന സദേകം ദ്വിഗുണം വിയത് .. 56..

യാ ശക്തിഃ കല്പയേദ്വ്യോമ സാ സദ്വ്യോമ്നോരഭിന്നതാം .
ആപാദ്യ ധർമധർമിത്വം വ്യത്യയേനാവകല്പയേത് .. 57..

സതോ വ്യോമത്വമാപന്നം വ്യോമ്നഃ സത്താന്തു ലൗകികാഃ .
താർകികാശ്ചാവഗച്ഛന്തി മായായാ ഉചിതം ഹി തത് .. 58..

യദ്യഥാ വർതതേ തസ്യ തഥാത്വം ഭാതി മാനതഃ .
അന്യഥാത്വം ഭ്രമേണേതി ന്യായോഽയം സർവലൗകികഃ .. 59..

ഏവം ശ്രുതിവിചാരാത്പ്രാക്യദ്യഥാ വസ്തു ഭാസതേ .
വിചാരേണ വിപര്യേതി തതസ്തച്ചിന്ത്യതാം വിയത് .. 60..

ഭിന്നേ വിയത്സതീ ശബ്ദഭേദാദ്ബുദ്ധേശ്ച ഭേദതഃ .
വായ്വാദിഷ്വനുവൃത്തം സന്ന തു വ്യോമേതി ഭേദധീഃ .. 61..

സദ്വസ്ത്വധികവൃത്തിത്വാദ്ധർമി വ്യോമ്നസ്തു ധർമതാ .
ധിയാ സതഃ പൃഥക്കാരേ ബ്രൂഹി വ്യോമ കിമാത്മകം .. 62..

അവകാശാത്മകം തച്ചേദസത്തദിതി ചിന്ത്യതാം .
ഭിന്നം സതോഽസച്ച നേതി വക്ഷി ചേദ്വ്യാഹതിസ്തവ .. 63..

ഭാതീതി ചേദ്ഭാതു നാമ ഭൂഷണം മായികസ്യ തത് .
യദസദ്ഭാസമാനന്തന്മിഥ്യാ സ്വപ്നഗജാദിവത് .. 64..

ജാതിവ്യക്തോ ദേഹിദേഹൗ ഗുണദ്രവ്യേ യഥാ പൃഥക് .
വിയത്സതോസ്തഥൈവാസ്തു പാർഥക്യം കോഽത്ര വിസ്മയഃ .. 65..

ബുദ്ധോഽപി ഭേദോ നോ ചിത്തേ നിരുഢിം യാതി ചേത്തദാ .
അനൈകാഗ്ര്യാത്സംശയാദ്വാ രൂഢ്യഭാവോഽസ്യ തേ വദ .. 66..

അപ്രമത്തോ ഭവ ധ്യാനാദാദ്യേഽന്യസ്മിന്വിവേചനം .
കുരു പ്രമാണയുക്തിഭ്യാം തതോ രൂഢതമോ ഭവേത് .. 67..

ധ്യാനാന്മാനാദ്യുക്തിതോഽപി രൂഢേ ഭേദ വിയത്സതോഃ .
ന കദാചിദ്വിയത്സത്യം സദ്വസ്തു ഛിദ്രവന്ന ച .. 68..

ജ്ഞസ്യ ഭാതി സദാ വ്യോമ നിസ്തത്ത്വോല്ലേഖപൂർവകം .
സദ്വസ്ത്വപി വിഭാത്യസ്യ നിശ്ഛിദ്രത്വപുരഃസരം .. 69..

വാസനായാം വിവൃദ്ധായാം വിയത്സത്യത്വവാദിനം .
സന്മാത്രാബോധയുക്തം ച ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മയതേ ബുധഃ .. 70..

ഏവമാകാശമിഥ്യാത്വേ സത്സത്യത്വേ ച വാസിതേ .
ന്യായേനാനേന വായ്വാദേഃ സദ്വസ്തു പ്രവിവിച്യതാം .. 71..

സദ്വസ്തുന്യേകദേശസ്ഥാ മായാ തത്രൈകദേശഗം .
വിയത്തത്രാപ്യേകദേശഗതോ വായു പ്രകല്പിതഃ .. 72..

ശോഷസ്പർശൗ ഗതിർവേഗോ വായുധർമാ ഇമേ മതാഃ .
ത്രയഃ സ്വഭാവാഃ സന്മായാവ്യോമ്നാം യേ തേഽപി വായുഗാഃ .. 73..

വായുരസ്തീതി സദ്ഭാവഃ സതോ വായൗ പൃഥക്കൃതേ .
നിസ്തത്ത്വരൂപതാ മായാസ്വഭാവോ വ്യോമഗോ ധ്വനിഃ .. 74..

സതോഽനുവൃത്തിഃ സർവത്ര വ്യോമ്നോ നേതി പുരോദിതം .
വ്യോമാനുവൃത്തിരധുനാ കഥം നവ്യാഹതം വചഃ .. 75..

ഛിദ്രാനുവൃത്തിർനേതീതി പൂർവോക്തിരധുനാ ത്വിയം .
ശബ്ദാനുവൃത്തിരേവോക്താ വചസോ വ്യാഹതിഃ കുതഃ .. 76..

നനു സദ്വസ്തുപാർഥക്യാദസത്ത്വം ചേത്തദാ കഥം .
അവ്യക്തമായാവൈഷമ്യാദമായാമയതാപി നോ .. 77..

നിസ്തത്ത്വരൂപതൈവാത്ര മായാത്വസ്യ പ്രയോജികാ .
സാ ശക്തികാര്യയോസ്തുല്യാ വ്യക്താവ്യക്തത്വഭേദിനോഃ .. 78..

സദസത്ത്വവിവേകസ്യ പ്രസ്തുതത്ത്വാത്സചിന്ത്യതാം .
അസതോഽവാന്തരോ ഭേദ ആസ്താം തച്ചിന്തയാത്ര കിം .. 79..

സദ്വസ്തുബ്രഹ്മശിഷ്ടോംഽശോവായുർമിഥ്യാ യഥാ വിയത് .
വാസയിത്വാ ചിരം വായോർമിഥ്യാത്വം മരുതം ത്യജേത് .. 80..

ചിന്തയേദ്വഹ്നിമപ്യേവം മരുതോ ന്യൂനവർതിനം .
ബ്രഹ്മാണ്ഡാവരണേഷ്വേഷാം ന്യൂനാധികവിചാരണാ .. 81..

വായോർദശാംശതോന്യൂനോവഹ്നിർവായൗ പ്രകല്പിതഃ .
പുരാണോക്തം താരതമ്യം ദശാംശൈർഭൂതപഞ്ചകേ .. 82..

വഹ്നിരുഷ്ണപ്രകാശാത്മാ പൂർവാനുഗതിരത്ര ച .
അസ്തി വഹ്നിഃ സനിസ്തത്ത്വഃ ശബ്ദവാൻസ്പർശവാനപി .. 83..

സന്മയാവ്യോമവായ്വംശൈര്യുക്തസ്യാഗ്നേർനിജോ ഗുണഃ .
രൂപം തത്ര സതഃ സർവമന്യദ്ബുദ്ധ്യാ വിവിച്യതാം .. 84..

സതോ വിവേചിതേ വഹ്നൗ മിഥ്യാത്വേ സതി വാസിതേ .
ആപോ ദശാംശതോ ന്യൂനാഃ കല്പിതാ ഇതി ചിന്തയേത് .. 85..

സന്ത്യാപോഽമൂഃ ശൂന്യതത്ത്വാഃ സശബ്ദസ്പർശസംയുതാഃ .
രൂപവത്യോഽന്യധർമാനുവൃത്യാ സ്വീയോ രസോ ഗുണഃ .. 86..

സതോ വിവേചിതാസ്വപ്സു തന്മിഥ്യാത്വേ ച വാസിതേ .
ഭൂമിർദശാംശതോ ന്യൂനാ കല്പിതാപ്സ്വിതി ചിന്തയേത് .. 87..

അസ്തി ഭൂസ്തത്ത്വശൂന്യാസ്യാഃ ശബ്ദസ്പർശൗ സ്വരൂപകൗ .
രസശ്ച പരതോ നൈജോ ഗന്ധഃ സത്താ വിവിച്യതാം .. 88..

പൃഥക്കൃതായാം സത്തായാം ഭൂമിർമിഥ്യാവശിഷ്യതേ .
ഭൂമേർദശാംശതോ ന്യൂനം ബ്രഹ്മാണ്ഡം ഭൂമിമധ്യഗം .. 89..

ബ്രഹ്മാണ്ഡമധ്യേ തിഷ്ഠന്തി ഭുവനാനി ചതുർദശ .
ഭുവനേഷു വസന്ത്യേഷു പ്രാണിദേഹാ യഥായഥം .. 90..

ബ്രഹ്മാണ്ഡലോകദേഹേഷു സദ്വസ്തുനി പൃഥക്കൃതേ .
അസന്തോഽണ്ഡാദയോ ഭാന്തു തദ്ഭാനേഽപീഹ കാ ക്ഷതിഃ .. 91..

ഭൂതഭൗതികമായാനാമസമത്വേഽത്യന്തവാസിതേ .
സദ്വസ്ത്വദ്വൈതമിത്യേഷാ ധീർവിപര്യേതി ന ക്വചിത് .. 92..

സദദ്വൈതാത്പൃഥഗ്ഭൂതേ ദ്വൈതേ ഭൂമ്യാദിരൂപിണി .
തത്തദർഥക്രിയാ ലോകേ യഥാ ദൃഷ്ടാ തഥൈവ സാ .. 93..

സാംഖ്യകാണാദബൗദ്ധാദ്യൈർജഗദ്ഭേദോ യഥാ യഥാ .
ഉത്പ്രേക്ഷ്യതേഽനേകയുക്ത്യാ ഭവത്വേഷ തഥാ തഥാ .. 94..

അവജ്ഞാതം സദദ്വൈതം നിഃശങ്കൈരന്യവാദിഭിഃ .

ഏവം കാ ക്ഷതിരസ്മാകം തദ്ദ്വൈതമവജാനതാം .. 95..

ദ്വൈതാവജ്ഞാ സുസ്ഥിതാ ചേദദ്വൈതാ ധീഃ സ്ഥിരാ ഭവേത് .
സ്ഥൈര്യേ തസ്യാഃ പുമാനേഷ ജീവന്മുക്ത ഇതീര്യതേ .. 96..

ഏഷാ ബ്രാഹ്മീ സ്ഥിതിഃ പാർഥ നൈനാം പ്രാപ്യ വിമുഹ്യതി .
സ്ഥിത്വാസ്യാമന്തകാലേഽപി ബ്രഹ്മനിർവാണമൃച്ഛതി .. 97..

സദദ്വൈതേഽനൃതദ്വൈതേ യദന്യോന്യൈക്യവീക്ഷണം .
തസ്യാന്തകാലസ്തദ്ഭേദബുദ്ധിരേവ ന ചേതരഃ .. 98..

യദ്വാന്തകാലഃ പ്രാണസ്യ വിയോഗോഽസ്തു പ്രസിദ്ധിതഃ .
തസ്മിൻകാലേഽപി ന ഭ്രാന്തേർഗതായാഃ പുനരാഗമഃ .. 99..

നീരോഗ ഉപവിഷ്ടോ വാ രുഗ്ണോ വാ വിലുഠൻഭുവി .
മൂർച്ഛിതോ വാ ത്യജേദേഷ പ്രാണാൻഭ്രാന്തിർന സർവഥാ .. 100..

ദിനേ ദിനേ സ്വപ്നസുപ്ത്യോരധീതേ വിസ്മൃതേഽപ്യയം .
പരേദ്യുർനാനധീതഃ സ്യാത്തദ്വിദ്യാ ന നശ്യതി .. 101..

പ്രമാണോത്പാദിതാ വിദ്യാ പ്രമാണം പ്രബലം വിനാ .
ന നശ്യതി ന വേദാന്താത്പ്രബലം മാനമീക്ഷതേ .. 102..

തസ്മാദ്വേദാന്തസംസിദ്ധം സദദ്വൈതം ന ബാധ്യതേ .
അന്തകാലേഽപ്യതോ ഭൂതവിവേകാന്നിർവൃതിഃ സ്ഥിതാ .. 103..

ഇതി ഭൂതവിവേകനാമ ദ്വിതീയഃ പരിച്ഛേദഃ .. 2..

3. പഞ്ചകോഷവിവേകോനാമ - തൃതീയഃ പരിച്ഛേദഃ .

ഗുഹാഹിതം ബ്രഹ്മ യത്തത്പഞ്ചകോഷ വിവേകതഃ .
ബോദ്ധും ശക്യം തതഃ കോഷപഞ്ചകം പ്രവിവിച്യതേ .. 1..

ദേഹാദഭ്യന്തരഃ പ്രാണഃ പ്രാണാദഭ്യന്തരം മനഃ .
തതഃ കർതാ തതോ ഭോക്താ ഗുഹാ സേയം പരമ്പരാ .. 2..

പിതൃഭുക്താന്നജാദ്വീര്യാജ്ജാതോഽന്നേനൈവ വർധതേ .
ദേഹഃ സോഽന്നമയോ നാത്മാ പ്രാക്ചോർധ്വം തദഭാവതഃ .. 3..

പൂർവജന്മന്യസത്ത്വേ തജ്ജന്മ സമ്പാദയേത്കഥം .
ഭാവിജന്മന്യസത്കർമ ന ഭുഞ്ജീതേഹ സഞ്ചിതം .. 4..

പൂർണോ ദേഹേ ബലം യച്ഛന്നക്ഷാണാം യഃ പ്രവർതകഃ .
വായുഃ പ്രാണമയോ നാസാവാത്മാ ചൈതന്യവർജനാത് .. 5..

അഹന്താം മമതാം ദേഹേ ഗൃഹാദൗ ച കരോതി യഃ .
കാമാദ്യവസ്ഥയാ ഭ്രാന്തോ നാസാവാത്മാ മനോമയഃ .. 6..

ലീനാ സുപ്തൗ വപുർബോധേ വ്യാപ്നുയാദാനഖാഗ്രഗാ .
ചിച്ഛായോപേതധീർനാത്മാ വിജ്ഞാനമയശബ്ദഭാക് .. 7..

കർതൃത്വകരണത്വാഭ്യാം വിക്രിയേതാന്തരിന്ദ്രിയം .
വിജ്ഞാനമനസീ അന്തർബഹിശ്ചൈതേ പരസ്പരം .. 8..

കാചിദന്തർമുഖാ വൃത്തിരാനന്ദപ്രതിബിംബഭാക് .
പുണ്യഭോഗേ ഭോഗശാന്തൗ നിദ്രാരൂപേണ ലീയതേ .. 9..

കാദാചിത്കത്വതോ നാത്മാ സ്യാദാനന്ദമയോഽപ്യയം .
ബിംബഭൂതോ യ ആനന്ദ ആത്മാസൗ സർവദാ സ്ഥിതേഃ .. 10..

നനു ദേഹമുപക്രമ്യ നിദ്രാനന്ദാന്തവസ്തുഷു .
മാഭൂദാത്മത്വമന്യസ്തു ന കശ്ചിദനുഭൂയതേ .. 11..

ബാഢം നിദ്രാദയഃ സർവേഽനുഭൂയന്തേ ന ചേതരഃ .
തഥാപ്യേതേഽനുഭൂയന്തേ യേന തം കോ നിവാരയേത് .. 12..

സ്വയമേവാനുഭൂതിത്വാത്വിദ്യതേ നാനുഭാവ്യതാ .
ജ്ഞാതൃജ്ഞാനാന്തരാഭാവാദജ്ഞേയോ ന ത്വസത്തയാ .. 13..

മാധുര്യാദിസ്വഭാവാനാമന്യത്ര സ്വഗുണാർപിണാം .
സ്വസ്മിംസ്തദർപണാപേക്ഷാ നോ ന ചാസ്താന്യദർപകം .. 14..

അർപകാന്തരാരാഹിത്യേപ്യസ്ത്യേഷാം തത്സ്വഭാവതാ .
മാഭൂത്തഥാനുഭാവ്യത്വം ബോധാത്മാ തു ന ഹീയതേ .. 15..

സ്വയഞ്ജ്യോതിർഭവത്യേഷ പുരോഽസ്മാത്ഭാസതേഽഖിലാത് .
തമേവ ഭാന്തമന്വേതി തദ്ഭാസാ ഭാസതേ ജഗത് .. 16..

യേനേദം ജാനതേ സർവം തം കേനാന്യേന ജാനതാം .
വിജ്ഞാതാരം കേന വിദ്യാച്ഛക്തം വേദ്യേ തു സാധനം .. 17..

സ വേത്തി വേദ്യം തത്സർവം നാന്യസ്തസ്യാസ്തി വേദിതാ .
വിദിതാവിദിതാഭ്യാം തത്പൃഥക്ബോധസ്വരൂപകം .. 18..

ബോധേഽപ്യനുഭവോ യസ്യ ന കഥഞ്ചന ജായതേ .
തം കഥം ബോധയേച്ഛാസ്ത്രം ലോഷ്ടം നരസമാകൃതിം .. 19..

ജിഹ്വാ മേഽസ്തി ന വേത്യുക്തിർലജ്ജായൈ കേവലം യഥാ .
ന ബുധ്യതേ മയാ ബോധോ ബോദ്ധവ്യ ഇതി താദൃശീ .. 20..

യസ്മിന്യസ്മിന്നസ്തി ലോകേ ബോധസ്തത്തദുപേക്ഷണേ .
യദ്ബോധമാത്രം തദ്ബ്രഹ്മേത്യേവം ധീർബ്രഹ്മനിശ്ചയഃ .. 21..

പഞ്ചകോഷപരിത്യാഗേ സാക്ഷിബോധാവശേഷതഃ .
സ്വസ്വരൂപം സ ഏവ സ്യാച്ഛൂന്യത്വം തസ്യ ദുർഘടം .. 22..

അസ്തി താവത്സ്വയം നാമ വിവാദാവിഷയത്വതഃ .
സ്വസ്മിന്നപി വിവാദശ്ചേത്പ്രതിവാദ്യത്ര കോ ഭവേത് .. 23..

സ്വാസത്ത്വന്തു ന കസ്മൈചിദ്രോചതേ വിഭ്രമം വിനാ .
അതഏവ ശ്രുതിർബാധം ബ്രൂതേ ചാസത്ത്വവാദിനഃ .. 24..

അസദ്ബ്രഹ്മേതി ചേദ്വേദ സ്വയമേവ ഭവേദസൻ .

അതോഽസ്യ മാഭൂദ്വേദ്യത്വം സ്വസത്ത്വന്ത്വഭ്യുപേയതാം .. 25..

കീദൃക്തർഹീതി ചേത്പൃച്ഛേദീദൃക്താ നാസ്തി തത്ര ഹി .
യദനീദൃഗതാദൃക്ച തത്സ്വരൂപം വിനിശ്ചിനു .. 26..

അക്ഷാണാം വിഷയസ്ത്വീദൃക്പരോക്ഷസ്താദൃഗുച്യതേ .
വിഷയോ നാക്ഷവിഷയഃ സ്വത്ത്വാന്നാസ്യപരോക്ഷതാ .. 27..

അവേദ്യോഽപ്യപരോക്ഷോഽതഃ സ്വപ്രകാശോ ഭവത്യയം .
സത്യം ജ്ഞാനമനന്തം ചേത്യസ്തീഹ ബ്രഹ്മലക്ഷണം .. 28..

സത്യത്വം ബാധരാഹിത്യം ജഗദ്ബാധൈകസാക്ഷിണഃ .
ബാധഃ കിംസാക്ഷികോ ബ്രൂഹി ന ത്വസാക്ഷിക ഇഷ്യതേ .. 29..

അപനീതേഷു മൂർതേഷു ഹ്യമൂർതം ശിഷ്യതേ വിയത് .
ശക്യേഷു ബാധിതേഷ്വന്തേ ശിഷ്യതേ യത്തദേവ തത് .. 30..

സർവബാധേ ന കിഞ്ചിച്ചേദ്യന്ന കിഞ്ചിത് തദേവ തത് .
ഭാഷാ ഏവാത്ര ഭിദ്യന്തേ നിർബാധം താവദസ്തി ഹി .. 31..

അത ഏവ ശ്രുതിർബാധ്യം ബാധിത്വാ ശേഷയത്യദഃ .
സ ഏഷ നേതി നേത്യാത്മേത്യതദ്വ്യാവൃത്തിരൂപതഃ .. 32..

ഇദം രൂപം തു യദ്യാവ തത്ത്യക്തും ശക്യതേഽഖിലം .
അശക്യോ ഹ്യനിദം രൂപഃ സ ആത്മാ ബാധവർജിതഃ .. 33..

സിദ്ധം ബ്രഹ്മണി സത്യത്വം ജ്ഞാനത്വം തു പുരോദിതം .
സ്വയമേവാനുഭൂതിത്വാദിത്യാദിവചനൈഃ സ്ഫുടം .. 34..

ന വ്യാപിത്വാദ്ദേശതോഽന്തോ നിത്യത്വാന്നാപി കാലതഃ .
ന വസ്തുതോഽപി സർവാത്മ്യാദാനന്ത്യം ബ്രഹ്മണി ത്രിധാ .. 35..

ദേശകാലാന്യവസ്തൂനാം കല്പിതത്വാച്ച മായയാ .
ന ദേഷാദികൃതോഽന്തോഽസ്തി ബ്രഹ്മാനന്ത്യം സ്ഫുടന്തതഃ .. 36..

സത്യം ജ്ഞാനമനന്തം യദ്ബ്രഹ്മ തദ്വസ്തു തസ്യ തത് .
ഈശ്വരത്വന്തു ജീവത്വമുപാധിദ്വയകല്പിതം .. 37..

ശക്തിരസ്ത്യൈശ്വരീ കാചിത്സർവവസ്തുനിയാമികാ .
ആനന്ദമയമാരഭ്യ ഗൂഢാ സർവേഷു വസ്തുഷു .. 38..

വസ്തുധർമാ നിയമ്യേരം ശക്ത്യാ നൈവ യദാ തദാ .
അന്യോന്യധർമസാങ്കര്യാദ്വിപ്ലവേത ജഗത്ഖലു .. 39..

ചിച്ഛായാവേശതഃ ശക്തിശ്ചേതനേവ വിഭാതി സാ .
തച്ഛക്ത്യുപാധിസംയോഗാദ്ബ്രഹ്മൈവേശ്വരതാം വ്രജേത് .. 40..

കോഷോപാധിവിവക്ഷായാം യാതി ബ്രഹ്മൈവ ജീവതാം .
പിതാ പിതാമഹശ്ചൈകഃ പുത്രപൗത്രൗ യഥാ പ്രതി .. 41..

പുത്രാദേരവിവക്ഷായാം ന പിതാ ന പിതാമഹഃ .
തദ്വന്നേശോ നാപി ജീവഃ ശക്തികോഷാവിവക്ഷണേ .. 42..

യ ഏവം ബ്രഹ്മ വേദൈഷ ബ്രഹ്മൈവ ഭവതി സ്വയം .
ബ്രഹ്മണോ നാസ്തി ജന്മാതഃ പുനരേഷ ന ജായതേ .. 43..

ഇതി പഞ്ചകോഷോവിവേകോനാമ തൃതീയഃ പരിച്ഛേദഃ .. 3..

4. ദ്വൈതവിവേകോ നാമ - ചതുർഥഃ പരിച്ഛേദഃ .

ഈശ്വരേണാപി ജീവേന സൃഷ്ടം ദ്വൈതം പ്രപഞ്ച്യതേ .
വിവേകേ സതി ജീവേന ഹേയോ ബന്ധഃ സ്ഫുടീഭവേത് .. 1..

മായാം തു പ്രകൃതിം വിദ്യാന്മായിനം തു മഹേശ്വരം .
സ മായീ സൃജതീത്യാഹുഃ ശ്വേതാശ്വതര ശാഖിനഃ .. 2..

ആത്മാ വാ ഇദമഗ്രേഽഭൂത്സ ഐക്ഷത സൃജാ ഇതി .
സങ്കല്പേനാസൃജല്ലോകാൻസ ഏതാനിതി ബഹ്വൃചാഃ .. 3..

ഖംവായ്വഗ്നിജലോർവ്യോഷധ്യന്നദേഹാഃ ക്രമാദമീ .
സംഭൂതാ ബ്രഹ്മണസ്തസ്മാദേതസ്മാദാത്മനോഽഖിലാഃ .. 4..

ബഹു സ്യാമഹമേവാതഃ പ്രജായേയേതി കാമതഃ .
തപസ്തപ്ത്വാഽസൃജത്സർവം ജഗദിത്യാഹ തൈത്തിരിഃ .. 5..

ഇദമഗ്രേ സദേവാസീദ്ബഹുത്വായ തദൈക്ഷത .
തേജോഽവന്നാണ്ഡജാദീനി സസർജേതി ച സാമഗാഃ .. 6..

വിസ്ഫുലിംഗാ യഥാ വഹ്നേർജായന്തേഽക്ഷരതസ്തഥാ .
വിവിധാശ്ചിജ്ജഡാ ഭാവാ ഇത്യാഥർവണികീ ശ്രുതിഃ .. 7..

ജഗദവ്യാകൃതം പൂർവമാസീദ്വ്യാക്രിയതേഽധുനാ .
ദൃശ്യാഭ്യാം നാമരൂപാഭ്യാം വിരാഡാദിഷു തേ സ്ഫുടാഃ .
വിരാണ്മനുർനരോ ഗാവഃ ഖരാശ്വാജാവയസ്തഥാ .
പിപീലികാവധിദ്വന്ദ്വമിതി വാജസനേയിനഃ .. 8..

കൃത്വാ രൂപാന്തരം ജൈവം ദേഹേ പ്രാവിശദീശ്വരഃ .
ഇതി താഃ ശ്രുതയഃ പ്രാഹു ജീവത്വം പ്രാണധാരണാത് .. 9..

ചൈതന്യം യദധിഷ്ഠാനം ലിംഗദേഹശ്ച യഃ പുനഃ .
ചിച്ഛായാ ലിംഗദേഹസ്ഥാ തത്സംഘോജീവ ഉച്യതേ .. 10..

മാഹേശ്വരീ തു യാ മായാ തസ്യാ നിർമാണശക്തിവത് .
വിദ്യതേ മോഹശക്തിശ്ച തം ജീവം മോഹയത്യസൗ .. 11..

മോഹാദനീശതാം പ്രാപ്യ മഗ്നോ വപുഷി ശോചതി .
ഈശസൃഷ്ടമിദം ദ്വൈതം സർവമുക്തം സമാസതഃ .. 12..

സപ്താന്നബ്രാഹ്മണേ ദ്വൈതം ജീവസൃഷ്ടം പ്രപഞ്ചിതം .
അന്നാനി സപ്തജ്ഞാനേന കർമണാജനയത്പിതാ .. 13..

മർത്യാനാമേകം ദേവാന്നേ ദ്വേ പശ്വാന്നം ചതുർഥകം .
അന്നത്രിതയമാത്മാർഥമന്നാനാം വിനിയോജനം .. 14..

വ്രീഹ്യാദികം ദർശപൂർണമാസൗ ക്ഷീരം തഥാ മനഃ .
വാക്പ്രാണശ്ചേതി സപ്തത്വമന്നാനാമവഗമ്യതാം .. 15..

ഈശേന യദ്യപ്യേതാനി നിർമിതാനി സ്വരൂപതഃ .
തഥാപി ജ്ഞാനകർമാഭ്യാം ജീവോ കാർഷീത്തദന്നതാം .. 16..

ഈശകാര്യം ജീവഭോഗ്യം ജഗദ്ദ്വാഭ്യാം സമന്വിതം .
പിതൃജന്യാ ഭർതൃഭോഗ്യാ യഥാ യോഷിത്തഥേഷ്യതാം .. 17..

മായാവൃത്ത്യാത്മകോ ഹീശസങ്കല്പഃ സാധനം ജനൗ .
മനോ വൃത്ത്യാത്മകോ ജീവോ സങ്കല്പോ ഭോഗസാധനം .. 18..

ഈശനിർമിതമണ്യാദൗ വസ്തുന്യേകവിധേ സ്ഥിതേ .
ഭോക്തൃധീവൃത്തിനാനാത്വാത്തദ്ഭോഗോ ബഹുധേഷ്യതേ .. 19..

ഹൃഷ്യത്യേകോ മണിം ലബ്ധ്വാ ക്രുദ്ധ്യത്യന്യോ ഹ്യലാഭതഃ .
പശ്യത്യേവ വിരക്തോഽത്ര ന ഹൃഷ്യതി ന കുപ്യതി .. 20..

പ്രിയോഽപ്രിയ ഉപേക്ഷ്യശ്ചേത്യാകാരാ മണിഗാസ്ത്രയഃ .
സൃഷ്ടാ ജീവൈരീശസൃഷ്ടം രൂപം സാധാരണം ത്രിഷു .. 21..

ഭാര്യാ സ്നുഷാ നനാന്ദ്രാ ച യാതാ മാതേത്യനേകധാ .
പ്രതിയോഗിധിയാ യോഷിദ്ഭിദ്യതേ ന സ്വരൂപതഃ .. 22..

നനു ജ്ഞാനാനി ഭിദ്യന്താമാകാരസ്തു ന ഭിദ്യതേ .
യോഷിദ്വപുഷ്യതിശയോ ന ദൃഷ്ടോ ജീവനിർമിതഃ .. 23..

മൈവം മാംസമയീ യോഷിത്കാചിദന്യാ മനോമയീ .
മാംസമയ്യാ അഭേദേഽപി ഭിദ്യതേഽത്ര മനോമയീ .. 24..

ഭ്രാന്തിസ്വപ്നമനോരാജ്യസ്മൃതിഷ്വസ്തു മനോമയം .
ജാഗ്രന്മാനേന മേയസ്യ ന മനോമയതേതി ചേത് .. 25..

ബാധം മാനേ തു മേയേന യോഗാത്സ്യാദ്വിഷയാകൃതിഃ .
ഭാഷ്യവാർതികകാരാഭ്യാമയമർഥ ഉദാഹൃതഃ .. 26..

മൂഷാസിക്തം യഥാ താമ്രം തന്നിഭം ജായതേ തഥാ .
രൂപാദീൻ വ്യാപ്നുവച്ചിത്തം തന്നിഭം ദൃശ്യതേ ധ്രുവം .. 27..

വ്യഞ്ജകോ വാ യഥാ ലോകോ വ്യംഗ്യസ്യാകാരതാമിയാത് .
സർവാർഥവ്യഞ്ജകത്വാദ്ധീരർഥാകാരാ പ്രദൃശ്യതേ .. 28..

മാതുർമാനാഭിനിഷ്പത്തിർനിഷ്പന്നം മേയമേതി തത് .
മേയാഭിസംഗതം തച്ച മേയാഭത്വം പ്രപദ്യതേ .. 29..

സത്യേവം വിഷയൗ ദ്വൗ സ്തോ ഘടൗ മൃണ്മയധീമയൗ .
മൃണ്മയോ മാനമേയഃ സ്യാത്സാക്ഷിഭാഷ്യസ്തു ധീമയഃ .. 30..

അന്വയവ്യതിരേകാഭ്യാം ധീമയോ ജീവബന്ധകൃത് .
സത്യസ്മിൻസുഖദുഃഖേ സ്ത സ്തസ്മിന്നസതി ന ദ്വയം .. 31..

അസത്യപി ച ബാഹ്യാർഥേ സ്വപ്നാദൗ ബധ്യതേ നരഃ .
സമാധിസുപ്തിമൂർച്ഛാസു സത്യപ്യസ്മിന്ന ബധ്യതേ .. 32..

ദൂരദേശം ഗതേ പുത്രേ ജീവത്യേവാത്ര തത്പിതാ .
വിപ്രലംഭകവാക്യേന മൃതം മത്വാ പ്രരോദിതി .. 33..

മൃതേഽപി തസ്മിന്വാർതായാമശ്രുതായാം ന രോദിതി .
അതഃ സർവസ്യ ജീവസ്യ ബന്ധകൃന്മാനസം ജഗത് .. 34..

വിജ്ഞാനവാദോ ബാഹ്യാർഥവൈയർഥ്യാത്സ്യാദിഹേതി ചേത് .
ന ഹൃദ്യാകാരമാധാതും ബാഹ്യസ്യാപേക്ഷിതത്ത്വതഃ .. 35..

വൈയാർഥ്യമസ്തു വാ ബാഹ്യം ന വാരയിതുമീശ്മഹേ .
പ്രയോജനമപേക്ഷന്തേ ന മാനാനിതി ഹി സ്ഥിതിഃ .. 36..

ബന്ധശ്ചേന്മാനസം ദ്വൈതം തന്നിരോധേന ശാമ്യതി .
അഭ്യാസേദ്യോഗമേവാതോ ബ്രഹ്മജ്ഞാനേന കിം വദ .. 37..

താത്കാലിക ദ്വൈതശാന്താവപ്യാഗാമീജനീക്ഷയഃ .
ബ്രഹ്മജ്ഞാനം വിനാ ന സ്യാദിതി വേദാന്തഡിണ്ഡിമഃ .. 38..

അനിവൃത്തേഽപീശസൃഷ്ടേ ദ്വൈതേ തസ്യ മൃഷാത്മതാം .
ബുദ്ധ്വാ ബ്രഹ്മാദ്വയം ബോദ്ധും ശക്യം വസ്ത്വൈക്യവാദിനാ .. 39..

പ്രലയേ തന്നിവൃത്തൗ തു ഗുരുശാസ്ത്രാദ്യഭാവതഃ .
വിരോധിദ്വൈതാഭാവേഽപി ന ശക്യം ബോദ്ധുമദ്വയം .. 40..

അബാധകം സാധകം ച ദ്വൈതമീശ്വരനിർമിതം .
അപനേതുമശക്യം ചേത്യാസ്താം തദ്വിഷ്യതേ കുതഃ .. 41..

ജീവദ്വൈതം തു ശാസ്ത്രീയമശാസ്ത്രീയമിതി ദ്വിധാ .
ഉപാദദീതാ ശാസ്ത്രീയമാതത്ത്വസ്യാവബോധനാത് .. 42..

ആത്മബ്രഹ്മവിചാരാഖ്യം ശാസ്ത്രീയം മാനസം ജഗത് .
ബുദ്ധേ തത്ത്വേ തച്ച ഹേയമിതി ശ്രുത്യനുശാസനം .. 43..

ശാസ്ത്രാണ്യധീത്യ മേധാവീ അഭ്യസ്യ ച പുനഃ പുനഃ .
പരമം ബ്രഹ്മ വിജ്ഞായ ഉൽകാവത്താന്യഥോത്സൃജേത് .. 44..

ഗ്രന്ഥമഭ്യസ്യ മേധാവീ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനതത്പരഃ .
പലാലമിവ ധാന്യാർഥീ ത്യജേദ്ഗ്രന്ഥമശേഷതഃ .. 45..

തമേവ ധീരോ വിജ്ഞായ പ്രജ്ഞാം കുർവീത ബ്രാഹ്മണഃ .
നാനുധ്യായാദ്ബഹൂഞ്ഛബ്ദാന്വാചോ വിഗ്ലാപനം ഹി തത് .. 46..

തമേവൈകം വിജാനീത ഹ്യന്യാ വാചോ വിമുഞ്ചഥ .
യച്ഛേദ്വാങ്മനസീ പ്രാജ്ഞ ഇത്യാദ്യാഃ ശ്രുതയഃ സ്ഫുടാഃ .. 47..

അശാസ്ത്രീയമപി ദ്വൈതം തീവ്രം മന്ദമിതി ദ്വിധാ .
കാമക്രോധാദികം തീവ്രം മനോരാജ്യം തഥേതരത് .. 48..

ഉഭയം തത്ത്വബോധാത്പ്രാങ്നിവാര്യം ബോധസിദ്ധയേ .

സമഃ സമാഹിതത്വം ച സാധനേഷു ശ്രുതം യതഃ .. 49..

ബോധാദൂർധ്വം ച തദ്ധേയം ജീവന്മുക്തിപ്രസിദ്ധയേ .
കാമാദിക്ലേശബന്ധേന യുക്തസ്യ ന ഹി മുക്തതാ .. 50..

ജീവന്മുക്തിരിയം മാ ഭൂജ്ജന്മാഭാവേ ത്വഹം കൃതീ .
തർഹി ജന്മാപി തേഽസ്ത്വേവ സ്വർഗമാത്രാത്കൃതീ ഭവാൻ .. 51..

ക്ഷയാതിശയദോഷേണ സ്വർഗോ ഹേയോ യദാ തദാ .
സ്വയം ദോഷതമാത്മായം കാമാദിഃ കിം ന ഹീയതേ .. 52..

തത്ത്വം ബുദ്ധ്വാപി കാമാദീന്നിഃശേഷം ന ജഹാസി ചേത് .
യഥേഷ്ടാചരണം തേ സ്യാത്കർമശാസ്ത്രാതിലംഘിനഃ .. 53..

ബുദ്ധാദ്വൈതസതത്ത്വസ്യ യഥേഷ്ടാചരണം യദി .
ശുനാം തത്ത്വദൃശാം ചൈവ കോഭേദോഽശുചിഭക്ഷണേ .. 54..

ബോധാത് പുരാ മനോദോഷമാത്രാത്ക്ലിഷ്ടോഽസ്യഥാധുനാ .
അശേഷലോകനിന്ദാ ചേത്യഹോ തേ ബോധവൈഭവം .. 55..

വിഡ്വരാഹാദിതുല്യത്വം മാ കാങ്ക്ഷീസ്തത്ത്വവിദ് ഭവാൻ .
സർവധീദോഷസന്ത്യാഗാല്ലോകൈഃ പൂജ്യസ്വ ദേവവത് .. 56..

കാമ്യാദിദോഷദൃഷ്ട്യാദ്യാഃ കാമാദിത്യാഗഹേതവഃ .
പ്രസിദ്ധാ മോക്ഷശാസ്ത്രേഷു താനന്വിഷ്യ സുഖീ ഭവ .. 57..

ത്യജ്യതാമേഷ കാമാദിർമനോരാജ്യേ തു കാ ക്ഷതിഃ .
അശേഷദോഷബീജത്വാത് ക്ഷതിർഭഗവതേരിതാ .. 58..

ധ്യായതേ വിഷയാൻപുംസഃ സംഗസ്തേഷൂപജായതേ .
സംഗാത്സഞ്ജായതേ കാമഃ കാമാത്ക്രോധോഽഭിജായതേ .
ക്രോധാദ്ഭവതി സമ്മോഹഃ സമ്മോഹാത്സ്മൃതിവിഭ്രമഃ .
സ്മൃതിഭ്രംശാദ്ബുദ്ധിനാശോ ബുദ്ധിനാശാത്പ്രണശ്യതി .. 59..

ശക്യം ജേതും മനോരാജ്യം നിർവികല്പസമാധിതഃ .
സുസമ്പാദഃ ക്രമാത്സോഽപി സവികല്പസമാധിനാ .. 60..

ബുദ്ധതത്ത്വേന ധീദോഷശൂന്യേനൈകാന്തവാസിനാ .
ദീർഘം പ്രണവമുച്ചാര്യ മനോരാജ്യം വിജീയതേ .. 61..

ജിതേ തസ്മിൻ വൃത്തിശൂന്യം മനസ്തിഷ്ഠതി മൂകവത് .
ഏതത്പദം വശിഷ്ഠേന രാമായ ബഹുധേരിതം .. 62..

ദൃശ്യം നാസ്തീതി ബോധേന മനസോ ദൃശ്യമാർജനം .
സമ്പന്നം ചേത്തദോത്പന്നാ പരാ നിർവാണനിർവൃതിഃ .
വിചാരിതമലം ശാസ്ത്രം ചിരമുദ്ഗ്രാഹിതം മിഥഃ .
സന്ത്യക്തവാസനാന്മൗനാദൃതേ നാസ്ത്യുത്തമം പദം .. 63..

വിക്ഷിപ്യതേ കദാചിദ്ധീഃ കർമണാ ഭോഗദായിനാ .
പുനഃ സമാഹിതാ സാ സ്യാത്തദൈവാഭ്യാസപാടവാത് .. 64..

വിക്ഷേപോ യസ്യ നാസ്ത്യസ്യ ബ്രഹ്മവിത്ത്വം ന മന്യതേ .
BACK TO TOP

ബ്രഹ്മൈവായമിതി പ്രാഹുർമുനയഃ പാരദർശിനഃ .. 65..

ദർശനാദർശനേ ഹിത്വാ സ്വയം കേവലരൂപതഃ .
യസ്തിഷ്ഠതി സ തു ബ്രഹ്മൻബ്രഹ്മ ന ബ്രഹ്മവിത്സ്വയം .. 66..

ജീവന്മുക്തേഃ പരാ കാഷ്ഠാ ജീവദ്വൈതവിവർജനാത് .
ലഭ്യതേഽസാവതോഽത്രേദമീശദ്വൈതാദ്വിവേചിതം .. 67..

ഇതി ദ്വൈതവിവേകനാമ ചതുർഥഃ പരിച്ഛേദഃ .. 4..

5. മഹാവാക്യവിവേകോനാമ - പഞ്ചമഃ പരിച്ഛേദഃ .

യേനേക്ഷതേ ശൃണോതീദം ജിഘ്രതി വ്യാകരോതി ച .
സ്വാദ്വസ്വാദൂ വിജാനാതി തത്പ്രജ്ഞാനമുദീരിതം .. 1..

ചതുർമുഖേന്ദ്രദേവേഷു മനുഷ്യാശ്വഗവാദിഷു .
ചൈതന്യമേകം ബ്രഹ്മാതഃ പ്രജ്ഞാനം ബ്രഹ്മമയ്യപി .. 2..

പരിപൂർണഃ പരാത്മാസ്മിന്ദേഹേ വിദ്യാധികാരിണി .
ബുദ്ധേഃ സാക്ഷിതയാ സ്ഥിത്വാ സ്ഫുരന്നഹമിതീര്യതേ .. 3..

സ്വതഃ പൂർണഃ പരാത്മാത്ര ബ്രഹ്മശബ്ദേന വർണിതഃ .
അസ്മീത്യൈക്യപരാമർശസ്തേന ബ്രഹ്മ ഭവാമ്യഹം .. 4..

ഏകമേവാദ്വിതീയം സന്നാമരൂപവിവർജിതം .
സൃഷ്ടേഃ പുരാധുനാപ്യസ്യ താദൃക്ത്വം തദിതീര്യതേ .. 5..

ശ്രോതുർദേഹേന്ദ്രിയാതീതം വസ്ത്വത്ര ത്വം പദേരിതം .
ഏകതാ ഗൃഹ്യതേഽസീതി തദൈക്യമനുഭൂയതാം .. 6..

സ്വപ്രകാശാപരോക്ഷത്വമയമിത്യുക്തിതോ മതം .
അഹങ്കാരാദിദേഹാന്താത്പ്രത്യഗാത്മേതി ഗീയതേ .. 7..

ദൃശ്യമാനസ്യ സർവസ്യ ജഗതസ്തത്ത്വമീര്യതേ .
ബ്രഹ്മശബ്ദേന തദ്ബ്രഹ്മ സ്വപ്രകാശാത്മരൂപകം .. 8..

ഇതി മഹാവാക്യവിവേകോനാമ പഞ്ചമഃ പരിച്ഛേദഃ .. 5..

6. ചിത്രദീപോനാമ - ഷഷ്ഠഃ പരിച്ഛേദഃ .

യഥാ ചിത്രപടേ ദൃഷ്ടമവസ്ഥാനാം ചതുഷ്ടയം .
പരമാത്മനി വിജ്ഞേയം തഥാവസ്ഥാചതുഷ്ടയം .. 1..

യഥാ ധൗതോ ഘട്ടിതശ്ച ലാഞ്ഛിതോ രഞ്ജിതഃ പടഃ .
ചിദന്തര്യാമി സൂത്രാണി വിരാട് ചാത്മാ തഥേര്യതേ .. 2..

സ്വതഃ ശുഭ്രോഽത്ര ധൗതഃ സ്യാദ്ഘട്ടിതോഽന്നവിലേപനാത് .
മസ്യാകാരൈർലാഞ്ഛിതഃ സ്യാദ്രഞ്ജിതോ വർണപൂരണാത് .. 3..

സ്വതശ്ചിദന്തര്യാമീ തു മായാവീ സൂക്ഷ്മസൃഷ്ടിതഃ .

സൂത്രാത്മാ സ്ഥൂലസൃഷ്ട്യൈഷ വിരാഡിത്യുച്യതേ പരഃ .. 4..

ബ്രഹ്മാദ്യാഃസ്തംബപര്യന്താഃ പ്രാണിനോഽത്ര ജഡാ അപി .
ഉത്തമാധമഭാവേന വർതന്തേ പടചിത്രവത് .. 5..

ചിത്രാർപിതമനുഷ്യാണാം വസ്ത്രാഭാസാഃ പൃഥക്പൃഥക് .
ചിത്രാധാരേണ വസ്ത്രേണ സദൃശാ ഇവ കല്പിതാഃ .. 6..

പൃഥക്പൃഥക്ചിദാഭാസാശ്ചൈതന്യാധ്യസ്തദേഹിനാം .
കല്പാന്തേ ജീവനാമാനോ ബഹുധാ സംസരന്ത്യമീ .. 7..

വസ്ത്രാഭാസസ്ഥിതാന്വർണാന്യദ്വദാധാരവസ്ത്രഗാൻ .
വദന്ത്യജ്ഞാസ്തഥാ ജീവസംസാരം ചിദ്ഗതം വിദുഃ .. 8..

ചിത്രസ്ഥ പർവതാദീനാം വസ്ത്രാഭാസോ ന ലിഖ്യതേ .
സൃഷ്ടിസ്ഥമൃത്തികാദീനാം ചിദാഭാസാസ്തഥാ ന ഹി .. 9..

സംസാരഃ പരമാർഥോഽയം സംലഗ്നഃ സ്വാത്മവസ്തുനി .
ഇതി ഭ്രാന്തിരവിദ്യാ സ്യാദ്വിദ്യയൈഷാ നിവർതതേ .. 10..

ആത്മാഭാസസ്യ ജീവസ്യ സംസാരോ നാത്മവസ്തുനഃ .
ഇതി ബോധോ ഭവേദ്വിദ്യാ ലഭ്യതേഽസൗ വിചാരണാത് .. 11..

സദാ വിചാരയേത്തസ്മാജ്ജഗജ്ജീവപരാത്മനഃ .
ജീവഭാവജഗദ്ഭാവബാധേ സ്വാത്മൈവ ശിഷ്യതേ .. 12..

നാപ്രതീതിസ്തയോർബാധഃ കിന്തു മിഥ്യാത്വനിശ്ചയഃ .
നോ ചേത്സുഷുപ്തിമൂർച്ഛാദൗ മുച്യേതാ യത്നതോ ജനഃ .. 13..

പരമാത്മാവശേഷോഽപി തത്സത്യത്വവിനിശ്ചയഃ .
ന ജഗദ്വിസ്മൃതിർനോ ചേജ്ജീവന്മുക്തിർന സംഭവേത് .. 14..

പരോക്ഷാ ചാപരോക്ഷേതി വിദ്യാ ദ്വേധാ വിചാരജാ .
തത്രാപരോക്ഷ വിദ്യാപ്തൗ വിചാരോഽയം സമാപ്യതേ .. 15..

അസ്തി ബ്രഹ്മേതി ചേദ്വേദ പരോക്ഷജ്ഞാനമേവ തത് .
അഹം ബ്രഹ്മേതി ചേദ്വേദ സാക്ഷാത്കാരഃ സ ഉച്യതേ .. 16..

തത്സാക്ഷാത്കാരസിദ്ധ്യർഥമാത്മതത്ത്വം വിവിച്യതേ .
യേനായം സർവസംസാരാത്സദ്യ ഏവ വിമുച്യതേ .. 17..

കൂടസ്ഥോ ബ്രഹ്മജീവേശാവിത്യേവം ചിച്ചതുർവിധാ .
ഘടാകാശമഹാകാശൗ ജലാകാശാഭ്രഖേ യഥാ .. 18..

ഘടാവച്ഛിന്നഖേ നീരം യത്തത്ര പ്രതിബിംബിതഃ .
സാഭ്രനക്ഷത്ര-ആകാശോ ജലാകാശ-ഉദീര്യതേ .. 19..

മഹാകാശസ്യ മധ്യേ യന്മേഘമണ്ഡലമീക്ഷ്യതേ .
പ്രതിബിംബതയാ തത്ര മേഘാകാശോ ജലേ സ്ഥിതഃ .. 20..

മേഘാംശരൂപമുദകം തുഷാരാകാരസംസ്ഥിതം .
തത്ര ഖപ്രതിബിംബോഽയം നീരത്വാദനുമീയതേ .. 21..

അധിഷ്ഠാനതയാ ദേഹദ്വയാവച്ഛിന്നചേതനഃ .
കൂടവന്നിർവികാരേണ സ്ഥിതഃ കൂടസ്ഥ-ഉച്യതേ .. 22..

കൂടസ്ഥേ കല്പിതാ ബുദ്ധിസ്തത്ര ചിത് പ്രതിബിംബകഃ .
പ്രാണാനാം ധാരണാജ്ജീവഃ സംസാരേണ സ യുജ്യതേ .. 23..

ജലവ്യോമ്നാ ഘടാകാശോയഥാ സർവസ്തിരോഹിതഃ .
തഥാ ജീവേന കൂടസ്ഥഃ സോഽന്യോഽന്യാധ്യാസ ഉച്യതേ .. 24..

അയം ജീവോ ന കൂടസ്ഥം വിവിനക്തി കദാചന .
അനാദിരവിവേകോഽയം മൂലാവിദ്യേതി ഗമ്യതാം .. 25..

വിക്ഷേപാവൃതിരൂപാഭ്യാം ദ്വിധാവിദ്യാ പ്രകല്പിതാ .
ന ഭാതി നാസ്തി കൂടസ്ഥ ഇത്യാപാദനമാവൃതിഃ .. 26..

അജ്ഞാനീ വിദുഷാ പൃഷ്ടഃ കൂടസ്ഥം ന പ്രബുധ്യതേ .
ന ഭാതി നാസ്തി കൂടസ്ഥ ഇതി ബുദ്ധ്വാ വദത്യപി .. 27..

സ്വപ്രകാശേ കുതോഽവിദ്യാ താം വിനാ കഥമാവൃതിഃ .
ഇത്യാദിതർകജാലാനി സ്വാനുഭൂതിർഗ്രസത്യസൗ .. 28..

സ്വാനുഭൂതാവവിശ്വാസേ തർകസ്യാപ്യനവസ്ഥിതേ .
കഥം വാ താർകികംമന്യസ്തത്ത്വനിശ്ചയമാപ്നുയാത് .. 29..

ബുദ്ധ്യാരോഹായ തർകശ്ചേദപേക്ഷേത തഥാ സതി .
സ്വാനുഭൂതിയനുസാരേണ തർക്യതാം മാ കുതർക്യതാം .. 30..

സ്വാനുഭൂതിരവിദ്യായാമാവൃതൗ ച പ്രദർശിതാ .
അതഃ കൂടസ്ഥചൈതന്യമവിരോധീതി തർക്യതാം .. 31..

തച്ചേദ്വിരോധി കേനഏയമാവൃതിർഹ്യനുഭൂയതാം .
വിവേകസ്തു വിരോധീസ്യാത്തത്ത്വജ്ഞാനിനി ദൃശ്യതാം .. 32..

അവിദ്യാവൃതകൂടസ്ഥേ ദേഹദ്വയയുതാ ചിതിഃ .
ശുക്തൗ രൂപ്യവദധ്യസ്താ വിക്ഷേപാധ്യാസ ഏവ ഹി .. 33..

ഇദമംശസ്യ സത്യത്വം ശുക്തിഗം രൂപ്യ ഈക്ഷ്യതേ .
സ്വയന്ത്വം വസ്തുതാ ചൈവം വിക്ഷേപേ വീക്ഷ്യതേഽന്യഗം .. 34..

നീലപൃഷ്ഠത്രികോണത്വം യഥാ ശുക്തൗ തിരോഹിതം .
അസംഗാനന്ദതാദ്യേവം കൂടസ്ഥേഽപി തിരോഹിതം .. 35..

ആരോപിതസ്യ ദൃഷ്ടാന്തേ രൂപ്യം നാമ യഥാ തഥാ .
കൂടസ്ഥാധ്യസ്തവിക്ഷേപനാമാഹമിതി നിശ്ചയഃ .. 36..

ഇദമംശം സ്വതഃ പശ്യൻ രൂപ്യമിത്യഭിമന്യതേ .
തഥാ സ്വം ച സ്വതഃ പശ്യന്നഹമിത്യഭിമന്യതേ .. 37..

ഇദന്ത്വരൂപ്യതേ ഭിന്നേ സ്വത്വാഹന്തേ തഥേക്ഷ്യതാം .
സാമാന്യം ച വിശേഷശ്ചേത്യുഭയത്രാപി ഗമ്യതേ .. 38..

ദേവദത്തഃ സ്വയം ഗച്ഛേത്ത്വം വീക്ഷസ്വ സ്വയം തഥാ .
അഹം സ്വയം ന ശക്നോമീത്യേവം ലൗകേ പ്രയുജ്യതേ .. 39..

ഇദം രൂപ്യമിദം വസ്ത്രമിതി യദ്വദിദം തഥാ .
അസൗ ത്വമഹമിത്യേഷു സ്വയമിത്യഭിമന്യതേ .. 40..

അഹന്ത്വാദ്ഭിദ്യതാം സ്വത്വം കൂടസ്ഥേ തേന കിം തവ .
സ്വയം ശബ്ദാർഥ ഏവൈഷ കൂടസ്ഥ ഇതി മേ ഭവേത് .. 41..

അന്യത്വവാരകം സ്വത്വമിതി ചേദന്യവാരണം .
കൂടസ്ഥസ്യാത്മതാം വക്തുരിഷ്ടമേവ ഹി തദ്ഭവേത് .. 42..

സ്വയമാത്മേതി പര്യായസ്തേന ലോകേ തയോഃ സഹ .
പ്രയോഗോ നാസ്ത്യതഃ സ്വത്വമാത്മത്വം ചാന്യവാരകം .. 43..

ഘടഃ സ്വയം ന ജാനാതീത്യേവം സ്വത്വം ഘടാദിഷു .
അചേതനേഷു ദൃഷ്ടം ചേദ്ദൃശ്യതാമാത്മസത്ത്വതഃ .. 44..

ചേതനാചേതനഭിദാ കൂടസ്ഥാത്മകൃതാ ന ഹി .
കിന്തു ബുദ്ധികൃതാഭാസകൃതൈവേത്യവഗമ്യതാം .. 45..

യഥാ ചേതന ആഭാസഃ കൂടസ്ഥേ ഭ്രാന്തികല്പിതഃ .
അചേതനോ ഘടാദിശ്ച തഥാ തത്രൈവ കല്പിതഃ .. 46..

തത്ത്വേദന്ത്വേഽപി സ്വത്വമിവ ത്വമഹമാദിഷു .
സർവത്രാനുഗതേ തേന തയോരപ്യാത്മതേതി ചേത് .. 47..

തേ ആത്മത്വേഽപ്യനുഗതേ തത്ത്വേദന്തേ തതസ്തയോഃ .
ആത്മത്വം നൈവ സംഭാവ്യം സമ്യക്ത്വാദേര്യഥാ തഥാ .. 48..

തത്ത്വേദന്തേ സ്വതാന്യത്വേ ത്വന്താഹന്തേ പരസ്പരം .
പ്രതിദ്വന്ദ്വിതയാ ലോകേ പ്രസിദ്ധേനാസ്തി സംശയഃ .. 49..

അന്യതായാഃ പ്രതിദ്വന്ദ്വീ സ്വയം കൂടസ്ഥ ഇഷ്യതാം .
ത്വന്തായാഃ പ്രതിയോഗ്യേഷോഽഹമിത്യാത്മനി കല്പിതഃ .. 50..

അഹന്താസ്വത്വയോർഭേദേ രൂപ്യതേദന്തയോരിവ .
സ്പഷ്ടേഽപി മോഹമാപന്നാ ഏകത്വം പ്രതിപേദിരേ .. 51..

താദാത്മ്യാധ്യാസ ഏവാത്ര പൂർവോക്താവിദ്യയാ കൃതഃ .
അവിദ്യായാം നിവൃത്തായാം തത്കാര്യം വിനിവർതതേ .. 52..

അവിദ്യാവൃതിതാദാത്മ്യേ വിദ്യയൈവ വിനശ്യതഃ .
വിക്ഷേപസ്യ സ്വരൂപം തു പ്രാരബ്ധക്ഷയമീക്ഷ്യതേ .. 53..

ഉപാദാനേ വിനഷ്ടേഽപി ക്ഷണം കാര്യം പ്രതീക്ഷ്യതേ .
ഇത്യാഹുസ്താർകികാസ്തദ്വദസ്മാകം കിം ന സംഭവേത് .. 54..

തന്തൂനാം ദിനസംഖ്യാനാം തൈസ്താദൃക്ക്ഷണ ഈരിതഃ .
ഭ്രമസ്യാസംഖ്യകല്പസ്യ യോഗ്യഃ ക്ഷണ ഇഹേഷ്യതാം .. 55..

വിനാ ക്ഷോദക്ഷമം മാനം തൈർവൃഥാ പരികല്പ്യതേ .

ശ്രുതിയുക്ത്യനുഭൂതിഭ്യോ വദതാം കിന്നു ദുഃശകം .. 56..

ആസ്താം ദുസ്താർകികൈഃ സാകം വിവാദഃ പ്രകൃതം ബ്രുവേ .
സ്വാഹമോഃ സിദ്ധമേകത്വം കൂടസ്ഥപരിണാമിനോഃ .. 57..

ഭ്രാമ്യന്തേ പണ്ഡിതംമന്യാഃ സർവേ ലൗകികതാർകികാഃ .
അനാദൃത്യ ശ്രുതിം മൗർഖ്യാത്കേവലാം യുക്തിമാശ്രിതാഃ .. 58..

പൂർവാപരപരാമർശവികലാസ്തത്ര കേചന .
വാക്യാഭാസാൻസ്വസ്വപക്ഷേ യോജയന്ത്യപ്യലജ്ജയാ .. 59..

കൂടസ്ഥാദിശരീരാന്തസംഘാതസ്യാത്മതാം ജഗുഃ .
ലോകായതാഃ പാമരാശ്ച പ്രത്യക്ഷാഭാസമാശ്രിതാഃ .. 60..

ശ്രൗതീകർതും സ്വപക്ഷന്തേ കോഷമന്നമയം തഥാ .
വിരോചനസ്യ സിദ്ധാന്തം പ്രമാണം പ്രതിജജ്ഞിരേ .. 61..

ജീവാത്മനിർഗമേ ദേഹമരണസ്യാത്ര ദർശനാത് .
ദേഹാതിരിക്ത ഏവാത്മേത്യാഹുർലോകായതാഃ പരേ .. 62..

പ്രത്യക്ഷത്വേനാഭിമതാഹം ധീർദേഹാതിരേകിണം .
ഗമയേദിന്ദ്രിയാത്മാനം വച്മീത്യാദിപ്രയോഗതഃ .. 63..

വാഗാദിനാമിന്ദ്രിയാണാം കലഹഃ ശ്രുതിഷു ശ്രുതഃ .
തേന ചൈതന്യമേതേഷാമാത്മത്വം തത ഏവ ഹി .. 64..

ഹൈരണ്യഗർഭാഃ പ്രാണാത്മവാദിനസ്ത്വേവമൂചിരേ .
ചക്ഷുരാദ്യക്ഷലോപേഽപി പ്രാണസത്ത്വേ തു ജീവതി .. 65..

പ്രാണോ ജാഗർതി സുപ്തേഷു പ്രാണശ്രൈഷ്ഠ്യാദികം ശ്രുതം .
കോഷഃ പ്രാണമയഃ സമ്യഗ്വിസ്തരേണ പ്രപഞ്ചിതഃ .. 66..

മന ആത്മാ ഇതി മന്യന്ത ഉപാസനപരാ ജനാഃ .
പ്രാണസ്യാഭോക്തൃതാ സ്പഷ്ടാ ഭോക്തൃത്വം മനസസ്തതഃ .. 67..

മന ഏവ മനുഷ്യാണാം കാരണം ബന്ധമോക്ഷയോഃ .
ശ്രുതോ മനോമയഃ കോഷസ്തേനാത്മേതീരിതം മനഃ .. 68..

വിജ്ഞാനമാത്മേതി പര ആഹുഃ ക്ഷണികവാദിനഃ .
യതോവിജ്ഞാനമൂലത്വം മനസോ ഗമ്യതേ സ്ഫുടം .. 69..

അഹം വൃത്തിരിദം വൃത്തിരിത്യന്തഃകരണം ദ്വിധാ .
വിജ്ഞാനം സ്യാദഹംവൃത്തിരിദംവൃത്തിർമനോ ഭവേത് .. 70..

അഹമ്പ്രത്യയബീജത്വമിദംവൃത്തേരിതിസ്ഫുടം .
അവിദിത്വാ സ്വമാത്മാനം ബാഹ്യം വേദ ന തു ക്വചിത് .. 71..

ക്ഷണേ ക്ഷണേ ജന്മനാശാവഹംവൃത്തിർമിതൗ യതഃ .
വിജ്ഞാനം ക്ഷണികം തേന സ്വപ്രകാശം സ്വതോ മിതേഃ .. 72..

വിജ്ഞാനമയകോശോഽയം ജീവ ഇത്യാഗമാ ജഗുഃ .
സർവസംസാര ഏതസ്യ ജന്മനാശസുഖാദികഃ .. 73..

വിജ്ഞാനം ക്ഷണികം നാത്മാ വിദ്യുദഭ്രനിമേഷവത് .
അന്യസ്യാനുപലബ്ധത്വാച്ഛൂന്യം മാധ്യമികാ ജഗുഃ .. 74..

അസദേവേദമിത്യാദാവിദമേവ ശ്രുതം തതഃ .
ജ്ഞാനജ്ഞേയാത്മകം സർവം ജഗദ്ഭ്രാന്തിപ്രകല്പിതം .. 75..

നിരധിഷ്ഠാനവിഭ്രാന്തേരഭാവാദാത്മനോഽസ്തിതാ .
ശൂന്യസ്യാപി സസാക്ഷിത്വാദന്യഥാ നോക്തിരസ്യ തേ .. 76..

അന്യോ വിജ്ഞാനമയത ആനന്ദമയ ആന്തരഃ .
അസ്തീത്യേവോപലബ്ധവ്യ ഇതി വൈദികദർശനം .. 77..

അണുർമഹാന്മധ്യമോ വേത്യേവം തത്രാപി വാദിനഃ .
ബഹുധാ വിവദന്തേ ഹി ശ്രുതിയുക്തിസമാശ്രയാത് .. 78..

അണും വദന്ത്യന്തരാലാഃ സൂക്ഷ്മനാഡീപ്രചാരതഃ .
രോമ്ണഃ സഹസ്രഭാഗേന തുല്യാസു പ്രചരത്യയം .. 79..

അണോരണീയാനേഷോഽണുഃ സൂക്ഷ്മാത്സൂക്ഷ്മതരം ത്വിതി ..

അണുത്വമാഹുഃ ശ്രുതയഃ ശതശോഽഥ സഹസ്രശഃ .. 80..

വാലാഗ്രശതഭാഗസ്യ ശതധാ കല്പിതസ്യ ച .
ഭാഗോ ജീവഃ സ വിജ്ഞേയ ഇതി ചാഹപരാ ശ്രുതിഃ .. 81..

ദിഗംബരാ മധ്യമത്വമാഹുരാപാദമസ്തകം .
ചൈതന്യവ്യാപ്തിസന്ദൃഷ്ടേരാനഖാഗ്രശ്രുതേരപി .. 82..

സൂക്ഷ്മനാഡീ പ്രചാരസ്തു സൂക്ഷ്മൈരവയവൈർഭവേത് .
സ്ഥൂലദേഹസ്യ ഹസ്താഭ്യാം കഞ്ചുകപ്രതിമോകവത് .. 83..

ന്യൂനാധികശരീരേഷു പ്രവേശോഽപി ഗമാഗമൈഃ .
ആത്മാംശാനാം ഭവേത്തേന മധ്യമത്വം സുനിശ്ചിതം .. 84..

സംശസ്യ ഘടവന്നാശോ ഭവത്യേവ തഥാ സതി .
കൃതനാശാകൃതാഭ്യാഗമയോഃ കോ വാരകോ ഭവേത് .. 85..

തസ്മാദാത്മാ മഹാനേവ നൈവാണുർനാപി മധ്യമഃ .
ആകാശവത്സർവഗതോ നിരംശഃ ശ്രുതിസംമതഃ .. 86..

ഇത്യുക്ത്വാ തദ്വിശേഷേഽപി ബഹുധാ കലഹം യയുഃ .
അചിദ്രൂപോഽഥ ചിദ്രൂപാശ്ചിദചിദ്രൂപ ഇത്യപി .. 87..

പ്രാഭാകരാസ്താർകികാശ്ച പ്രാഹുരസ്യാചിദാത്മതാം .
ആകാശവദ്ദ്രവ്യമാത്മാ ശബ്ദവത്തദ്ഗുണശ്ചിതിഃ .. 88..

ഇച്ഛാദ്വേഷപ്രയത്നാശ്ച ധർമാധർമൗ സുഖാസുഖേ .
തത്സംസ്കാരാശ്ച തസ്യൈതേ ഗുണാശ്ചിതിവദീരിതാഃ .. 89..

ആത്മനോ മനസാ യോഗേ സ്വാദൃഷ്ടവശതോ ഗുണാഃ .
ജായന്തേഽഥ പ്രലീയന്തേ സുഷുപ്തേഽദൃഷ്ടസങ്ക്ഷയാത് .. 90..

ചിതിമത്ത്വാച്ചേതനോഽയമിച്ഛാദ്വേഷപ്രയത്നവാൻ .
സ്യാദ്ധർമാധർമയോഃ കർതാ ഭോക്താ ദുഃഖാദിമത്ത്വതഃ .. 91..

യഥാത്ര കർമവശതഃ കാദാദികം മുഖാദികം .
തഥാ ലോകാന്തരേ ദേഹേ കർമണേച്ഛാദി ജന്യതേ .. 92..

ഏവം ച സർവഗസ്യാപി സംഭവേതാം ഗമാഗമൗ .
കർമകാണ്ഡഃ സമഗ്രോഽത്ര പ്രമാണമിതി തേഽവദൻ .. 93..

ആനന്ദമയകോഷോ യഃ സുഷുപ്തൗ പരിശിഷ്യതേ .
അസ്പഷ്ടചിത്സ ആത്മൈഷാം പൂർവകോശോഽസ്യ തേ ഗുണാഃ .. 94..

ഗൂഢം ചൈതന്യമുത്പ്രേക്ഷ്യ ബോധാബോധസ്വരൂപതാം .
ആത്മനോ ബ്രുവതേ ഭാട്ടാശ്ചിദുത്പ്രേക്ഷ്യോത്ഥിതസ്മൃതേഃ .. 95..

ജഡോ ഭൂത്വാ തദാസ്വാപ്സമിതി ജാഡ്യസ്മൃതിസ്തദാ .
വിനാ ജാഡ്യാനുഭൂതിം ന കഥഞ്ചിദുപപദ്യതേ .. 96..

ദ്രഷ്ടുർദൃഷ്ടേരലോപശ്ച ശ്രുതഃ സുപ്തൗ തതസ്ത്വയം .
അപ്രകാശപ്രകാശാഭ്യാമാത്മാ ഖദ്യോതവദ്യുതഃ .. 97..

നിരംശസ്യോഭയാത്മത്വം ന കഥഞ്ചിദ്ഘടിഷ്യതേ .
തേന ചിദ്രൂപ ഏവാത്മേത്യാഹുഃ സാംഖ്യാ വിവേകിനഃ .. 98..

ജാഡ്യാംശഃ പ്രകൃതേരൂപം വികാരി ത്രിഗുണം ച തത് .
ചിതോ ഭോഗാപവർഗാർഥം പ്രകൃതിഃ സാ പ്രവർതതേ .. 99..

അസംഗായാശ്ചിതേർബന്ധമോക്ഷൗ ഭേദാഗ്രഹാന്മതൗ .
ബന്ധമോക്ഷവ്യവസ്ഥാർഥം പൂർവേഷാമിവ ചിദ്ഭിദാ .. 100..

മഹതഃ പരമവ്യക്തമിതി പ്രകൃതിരുച്യതേ .
ശ്രുതാക്സംഗതാ തദ്വദസംഗോ ഹീത്യതഃ സ്ഫുടാ .. 101..

ചിത്സന്നിധൗ പ്രവൃത്തായാ പ്രകൃതേർഹി നിയാമകം .
ഈശ്വരം ബ്രുവതേ യോഗാഃ സ ജീവേഭ്യഃ പരഃ ശ്രുതഃ .. 102..

പ്രധാനക്ഷേത്രജ്ഞപതിർഗുണേശ ഇതി ഹി ശ്രുതിഃ .
ആരണ്യകേ സംഭ്രമേണ ഹ്യന്തര്യാമ്യുപപാദിതഃ .. 103..

അത്രാപി കലഹായന്തേ വാദിനഃ സ്വസ്വയുക്തിഭിഃ .
വാക്യാന്യപി യഥാപ്രജ്ഞം ദാർഢ്യായോദാഹരന്തി ഹി .. 104..

ക്ലേശകർമവിപാകൈസ്തദാശയൈരപ്യസംയുതഃ .
പുംവിശേഷോ ഭവേദീശോ ജീവവത്സോഽപ്യസംഗചിത് .. 105..

തഥാപി പുംവിശേഷത്വാദ്ഘടതേഽസ്യ നിയന്തൃതാ .
അവ്യവസ്ഥൗ ബന്ധമോക്ഷാവാപതേതാമിഹാന്യഥാ .. 106..

ഭീഷാസ്മാദിത്യേവമാദാവസംഗസ്യ പരാത്മനഃ .
ശ്രുതം തദ്യുക്തമപ്യസ്യ ക്ലേശകർമാദ്യസംഗമാത് .. 107..

ജീവാനാമപ്യസംഗത്വാത്ക്ലേശാദി ന ഹ്യഥാപി ച .
വിവേകാഗ്രഹതഃ ക്ലേശകർമാദി പ്രാഗുദീരിതം .. 108..

നിത്യജ്ഞാനപ്രയത്നേച്ഛാഗുണാനീശസ്യ മന്വതേ .
അസംഗസ്യ നിയന്തൃത്വമയുക്തമിതി താർകികാഃ .. 109..

പുംവിശേഷത്വമപ്യസ്യ ഗുണൈരേവ ന ചാന്യഥാ .
സത്യകാമഃ സത്യസങ്കല്പ ഇത്യാദിശ്രുതിർജഗൗ .. 110..

നിത്യജ്ഞാനാദിമത്ത്വേഽസ്യ സൃഷ്ടിരേവ സദാ ഭവേത് .
ഹിരണ്യഗർഭ ഈശോഽതോ ലിംഗദേഹേന സംയുതഃ .. 111..

ഉദ്ഗീഥബ്രാഹ്മണേ തസ്യ മാഹാത്മ്യമതിവിസ്തൃതം .
ലിംഗസത്ത്വേഽപി ജീവത്വം നാസ്യ കർമാദ്യഭാവതഃ .. 112..

സ്ഥൂലദേഹം വിനാ ലിംഗദേഹോ ന ക്വാപി ദൃശ്യതേ .
വൈരാജോ ദേഹ ഈശോഽതഃ സർവതോ മസ്തകാദിമാൻ .. 113..

സഹസ്രശീർഷേത്യേവം ഹി വിശ്വതശ്ചക്ഷുരിത്യപി .
ശ്രുതമിത്യാഹുരനിശം വിശ്വരൂപസ്യ ചിന്തകാഃ .. 114..

സർവതഃ പാണിപാദത്വേ കൃമ്യാദേരപി ചേശതാ .
തതശ്ചതുർമുഖോ ദേവ ഏവേശോ നേതരഃ പുമാൻ .. 115..

പുത്രാർഥം തമുപാസീനാ ഏവമാഹുഃ പ്രജാപതിഃ .
പ്രജാ അസൃജതേത്യാദിശ്രുതിശ്ചോദാഹരന്ത്യമീ .. 116..

വിഷ്ണോർനാഭേഃ സമുദ്ഭൂതോ വേധാഃ കമലജസ്തതഃ .
വിഷ്ണുരേവേശ ഇത്യാഹുർലോകേ ഭാഗവതാ ജനാഃ .. 117..

ശിവസ്യ പാദാവന്വേഷ്ടും ശാർങ്ഗ്യശക്തസ്തതഃ ശിവഃ .
ഈശോ ന വിഷ്ണുരിത്യാഹുഃ ശൈവാ ആഗമമാനിനഃ .. 118..

പുരത്രയം സാദയിതും വിഘ്നേശം സോഽപ്യപൂജയത് .
വിനായകം പ്രാഹുരീശം ഗാണപത്യമതേ രതാഃ .. 119..

ഏവമന്യേ സ്വസ്വപക്ഷാഭിമാനേനാന്യഥാന്യഥാ .
മന്ത്രാർഥവാദകല്പാദീനാശ്രിത്യ പ്രതിപേദിരേ .. 120..

അന്തര്യാമിണമാരഭ്യ സ്ഥാവരാന്തേശവാദിനഃ .
സന്ത്യശ്വത്ഥാർകവംശാദേഃ കുലദൈവത്വദർശനാത് .. 121..

തത്ത്വനിശ്ചയകാമേന ന്യായാഗമവിചാരിണാം .
ഏകൈവ പ്രതിപത്തിഃ സ്യാത്സാപ്യത്ര സ്ഫുടമുച്യതേ .. 122..

മായാം തു പ്രകൃതിം വിദ്യാന്മായിനം തു മഹേശ്വരം .
അസ്യാവയവഭൂതൈസ്തു വ്യാപ്തം സർവമിദം ജഗത് .. 123..

ഇതി ശ്രുത്യനുസാരേണ ന്യായോ നിർണയ ഈശ്വരേ .
തഥാ സത്യവിരോധഃ സ്യാത്സ്ഥാവരാന്തേശവാദിനാം .. 124..

മായാ ചേയം തമോരൂപാ താപനീയേ തദീരണാത് .

അനുഭൂതിം തത്ര മാനം പ്രതിയജ്ഞേ ശ്രുതിഃ സ്വയം .. 125..

ജഡം മോഹാത്മകം തച്ചേത്യനുഭാവയതി ശ്രുതിഃ .
ആബാലഗോപം സ്പഷ്ടത്വാദാനന്ത്യം തസ്യ സാബ്രവീത് .. 126..

അചിദാത്മഘടാദിനാം യത്സ്വരൂപം ജഡം ഹി തത് .
യത്ര കുണ്ഠീഭവേദ്ബുദ്ധിഃ സ മോഹ ഇതി ലൗകികാഃ .. 127..

ഇത്ഥം ലൗകികദൃഷ്ട്യൈതത്സർവൈരപ്യനുഭൂയതേ .
യുക്തിദൃഷ്ട്യാ ത്വനിർവാച്യം നാസദാസീദിതിശ്രുതേഃ .. 128..

നാസദാസീദ്വിഭാതത്വാന്നോ സദാസീച്ച ബാധനാത് .
വിദ്യാദൃഷ്ട്യാ ശ്രുതം തുച്ഛം തസ്യ നിത്യനിവൃത്തിതഃ .. 129..

തുച്ഛാനിർവചനീയാ ച വാസ്തവീ ചേത്യസൗ ത്രിധാ .
ജ്ഞേയാ മായാ ത്രിഭിർബോധൈഃ ശ്രൗതയൗക്തികലൗകികൈഃ .. 130..

അസ്യ സത്ത്വമസത്ത്വം ച ജഗതോ ദർശയത്യസൗ .
പ്രസാരണാച്ച സങ്കോചാദ്യഥാ ചിത്രപടസ്തഥാ .. 131..

അസ്വതന്ത്രാ ഹി മായാ സ്യാദപ്രതീതേർവിനാ ചിതിം .
സ്വതന്ത്രാപി തഥൈവ സ്യാദസംഗസ്യാന്യഥാകൃതേഃ .. 132..

കൂടസ്ഥാസംഗമാത്മാനം ജഗത്ത്വേന കരോതി സാ .
ചിദാഭാസസ്വരൂപേണ ജീവേശാവപി നിർമമേ .. 133..

കൂടസ്ഥമനുപാഋത്യ കരോതി ജഗദാദികം .
ദുർഘടൈകവിധായിന്യാം മായായാം കാ ചമത്കൃതിഃ .. 134..

ദ്രവത്വമുദകേ വഹ്നാവുഷ്ണ്യം കാഠിന്യമശ്മനി .
മായായാ ദുർഘടത്വം ച സ്വതഃ സിദ്ധ്യതി നാന്യഥാ .. 135..

ന വേത്തി മായിനം ലോകോ യാവത്താവച്ചമത്കൃതിം .
ധത്തേ മനസി പശ്ചാത്തു മായൈഷേത്യുപശാമ്യതി .. 136..

പ്രസരന്തി ഹി ചോദ്യാനി ജഗദ്വസ്തുത്വവാദിഷു .
ന ചോദനീയം മായായാം തസ്യാശ്ചോദ്യൈകരൂപതഃ .. 137..

ചോദ്യേഽപി യദി ചോദ്യം സ്യാത്തച്ചോദ്യേ ചോദ്യതേ മയാ .
പരിഹാര്യം തതശ്ചോദ്യം ന പുനഃ പ്രതിചോദ്യതാം .. 138..

വിസ്മയൈകശരീരായാ മായായാശ്ചോദ്യരൂപതഃ .
അന്വേഷ്യഃ പരിഹാരോഽസ്യാ ബുദ്ധിമദ്ഭിഃ പ്രയത്നതഃ .. 139..

മായാത്വമേവ നിശ്ചേയമിതി ചേത്തർഹി നിശ്ചിനു .
ലോകപ്രസിദ്ധമായായാ ലക്ഷണം യത്തദീക്ഷ്യതാം .. 140..

ന നിരൂപയിതും ശക്യാ വിസ്പഷ്ടം ഭാസതേ ച യാ .
സാ മായേതീന്ദ്രജാലാദൗ ലോകാഃ സമ്പ്രതിപേദിരേ .. 141..

സ്പഷ്ടം ഭാതി ജഗച്ചേദമശക്യം തന്നിരൂപണം .
മായാമയം ജഗത്തസ്മാദീക്ഷസ്വാപക്ഷപാതതഃ .. 142..

നിരൂപയിതുമാരബ്ധേ നിഖിലൈരപി പണ്ഡിതൈഃ .
അജ്ഞാനം പുരതസ്തേഷാം ഭാതി കക്ഷാസു കാസുചിത് .. 143..

ദേഹേന്ദ്രിയാദയോ ഭാവാ വീര്യേണോത്പാദിതാഃ കഥം .
കഥം വാ തത്ര ചൈതന്യമിത്യുക്തേ തേ കിമുത്തരം .. 144..

വീര്യസ്യൈഷ സ്വഭാവശ്ചേത്കഥം തദ്വിദിതം ത്വയാ .
അന്വയവ്യതിരേകൗ യൗ ഭഗ്നൗ തൗ വ്യർഥവീര്യതഃ .. 145..

ന ജാനാമി കിമപ്യേതദിത്യന്തേ ശരണം തവ .
അത ഏവ മഹാന്തോഽസ്യാഃ പ്രവദന്തീന്ദ്രജാലതാം .. 146..

ഏതസ്മാൻകിമിവേന്ദ്രജാലമപരം യദ്ഗർഭവാസസ്ഥിതം
രേതശ്ചേതതി ഹസ്തമസ്തകപദം പ്രോദ്ഭൂതനാനാങ്കുരം .
പര്യായേണ ശിശുത്വയൗവനജരാരോഗൈരനേകൈർവൃതം
പശ്യത്യത്തി ശൃണോതി ജിഘ്രതി തഥാ ഗച്ഛത്യഥാഗച്ഛതി .. 147..

ദേഹവദ്വടധാനാദൗ സുവിചാര്യാവലോക്യതാം .
ക്വ ധാനാ കുത്ര വാ വൃക്ഷസ്തസ്മാന്മായേതി നിശ്ചിനു .. 148..

നിരുക്താവഭിമാനം യേ ദധതേ താർകികാദയഃ .
ഹർഷമിശ്രാദിഭിസ്തേ തു ഖണ്ഡനാദൗ സുശിക്ഷിതാഃ .. 149..

അചിന്ത്യാഃ ഖലു യേ ഭാവാ ന താംസ്തർകേഷു യോജയേത് .
അചിന്ത്യരചനാരൂപം മനസാപി ജഗത്ഖലു .. 150..

അചിന്ത്യരചനാശക്തിബീജം മായേതി നിശ്ചിനു .
മായാബീജം തദേവൈകം സുഷുപ്താവനുഭൂയതേ .. 151..

ജാഗ്രത്സ്വപ്നജഗത്തത്ര ലീനം ബീജ ഇവ ദ്രുമഃ .
തസ്മാദശേഷജഗതോ വാസനാസ്തത്ര സംസ്ഥിതാഃ .. 152..

യാ ബുദ്ധിവാസനാസ്താസു ചൈതന്യം പ്രതിബിംബതി .
മേഘാകാശവദസ്പഷ്ടശ്ചിദാഭാസോഽനുമീയതാം .. 153..

സാഭാസമേവ തദ്ബീജം ധീരൂപേണ പ്രരോഹതി .
അതോ ബുദ്ധൗ ചിദാഭാസോ വിസ്പഷ്ടം പ്രതിഭാസതേ .. 154..

മായാഭാസേന ജീവേശൗ കരോതീതി ശ്രുതൗ ശ്രുതം .
മേഘാകാശജലാകാശാവിവ തൗ സുവ്യവസ്ഥിതൗ .. 155..

മേഘവദ്വർതതേ മായാ മേഘസ്ഥിതതുഷാരവത് .
ധീവാസനാശ്ചിദാഭാസസ്തുഷാരസ്ഥഖവത്സ്ഥിതഃ .. 156..

മായാധീനശ്ചിദാഭാസഃ ശ്രുതൗ മായീ മഹേശ്വരഃ .
അന്തര്യാമീ ച സർവജ്ഞോ ജഗദ്യോനിഃ സ ഏവ ഹി .. 157..

സൗഷുപ്തമാനന്ദമയം പ്രക്രമ്യൈവം ശ്രുതിർജഗൗ .
ഏഷ സർവേശ്വര ഇതി സോഽയം വേദോക്ത ഈശ്വരഃ .. 158..

സർവജ്ഞത്വാദികേ തസ്യ നൈവ വിപ്രതിപദ്യതാം .

ശ്രൗതാർഥസ്യാവിതർക്യത്വാന്മായായാം സർവസംഭവാത് .. 159..

അയം യത്സൃജതേ വിശ്വം തദന്യഥയിതും പുമാൻ .
ന കോഽപി ശക്തസ്തേനായം സർവേശ്വര ഇതി ഈരിതഃ .. 160..

അശേഷപ്രാണിബുദ്ധീനാം വാസനാസ്തത്ര സംസ്ഥിതാഃ .
താഭിഃ ക്രോഡീകൃതം സർവം തേന സർവജ്ഞ ഈരിതഃ .. 161..

വാസനാനാം പരോക്ഷത്വാത്സർവജ്ഞത്വം ന ഹീക്ഷ്യതേ .
സർവബുദ്ധിഷു തദ്ദൃഷ്ട്വാ വാസനാസ്വനുമീയതാം .. 162..

വിജ്ഞാനമയമുഖ്യേഷു കോഷേഷ്വന്യത്ര ചൈവ ഹി .
അന്തസ്തിഷ്ഠന്യമയതി തേനാന്തര്യാമിതാം വ്രജേത് .. 163..

ബുദ്ധൗ തിഷ്ഠന്നാന്തരോഽസ്യാധിയാനീക്ഷ്യശ്ച ധീവപുഃ .
ധിയമന്തര്യമയതീത്യേവം വേദേന ഘോഷിതം .. 164..

തന്തുഃ പടേ സ്ഥിതോ യദ്വദുപാദാനതയാ തഥാ .
സർവോപാദാനരൂപത്വാത്സർവത്രായമവസ്ഥിതഃ .. 165..

പടാദപ്യാന്തരസ്തന്തുസ്തന്തോരപ്യംശുരാന്തരഃ .
ആന്തരത്വസ്യ വിശ്രാന്തിര്യത്രാസാവനുമീയതാം .. 166..

ദ്വിത്ര്യാന്തരത്വകക്ഷാണാം ദർശനേഽപ്യയമാന്തരഃ .
ന വീക്ഷ്യതേ തതോ യുക്തിശ്രുതിഭ്യാമേവ നിർണയഃ .. 167..

പടരൂപേണ സംസ്ഥാനാത്പടസ്തന്തോർവപുര്യഥാ .
സർവരൂപേണ സംസ്ഥാനാത്സർവമസ്യ വപുസ്തഥാ .. 168..

തന്തോഃ സങ്കോചവിസ്താരചലനാദൗ പടസ്തഥാ .
അവശ്യമേവ ഭവതി ന സ്വാതന്ത്ര്യം പടേ മനാക് .. 169..

തഥാന്തര്യാമ്യയം യത്ര യയാ വാസനയാ യഥാ .
വിക്രീയതേ തഥാവശ്യം ഭവത്യേവ ന സംശയഃ .. 170..

ഈശ്വരഃ സർവഭൂതാനാം ഹൃദ്ദേശേഽർജുന ! തിഷ്ഠതി .
ഭ്രാമയൻസർവഭൂതാനി യന്ത്രാരൂഢാനി മായയാ .. 171..

സർവഭൂതാനി വിജ്ഞാനമയാസ്തേ ഹൃദയേ സ്ഥിതാഃ .
തദുപാദാനഭൂതേശസ്തത്ര വിക്രിയതേ ഖലു .. 172..

ദേഹാദിപഞ്ജരം യന്ത്രം തദാരോഹോഽഭിമാനിതാ .
വിഹിതപ്രതിസിദ്ധേഷു പ്രവൃത്തിർഭ്രമണം ഭവേത് .. 173..

വിജ്ഞാനമയരൂപേണ തത്പ്രവൃത്തിസ്വരൂപതഃ .
സ്വശക്ത്യേശോ വിക്രിയതേ മായയാ ഭ്രാമണം ഹി തത് .. 174..

അന്തര്യമയതീത്യുക്ത്യാ യമേവാർഥഃ ശ്രുതൗ ശ്രുതഃ .
പൃഥിവ്യാദിഷു സർവത്ര ന്യായോഽയം യോജ്യതാം ധിയാ .. 175..

ജാനാമി ധർമം ന ച മേ പ്രവൃത്തി-
ര്ജാനാമ്യധർമം ന ച മേ നിവൃത്തിഃ .

കേനാപി ദേവേന ഹൃദി സ്ഥിതേന
യഥാ നിയുക്തോഽസ്മി തഥാ കരോമി .. 176..

നാർഥഃ പുരുഷകാരേണേത്യേവം മാ ശങ്ക്യതാം യതഃ .
ഈശഃ പുരുഷകാരസ്യ രൂപേണാപി വിവർതതേ .. 177..

ഈദൃഗ്ബോധേനേശ്വരസ്യ പ്രവൃത്തിർമൈവ വാര്യതാം .
തഥാപീശസ്യ ബോധേന സ്വാത്മാസംഗത്വധീജനിഃ .. 178..

താവതാ മുക്തിരിത്യാഹുഃ ശ്രുതയഃ സ്മൃതയസ്തഥാ .
ശ്രുതിസ്മൃതീ മമൈവാജ്ഞേ ഇത്യപീശ്വരഭാഷിതം .. 179..

ആജ്ഞായാ ഭീതിഹേതുത്വം ഭീഷാസ്മാദിതി ഹി ശ്രുതം .
സർവേശ്വരത്വമേതത്സ്യാദന്തര്യാമിത്വതഃ പൃഥക് .. 180..

ഏതസ്യ വാ അക്ഷരസ്യ പ്രശാസന ഇതി ശ്രുതിഃ .
അന്തഃ പ്രവിഷ്ടഃ ശാസ്തായം ജനാനാമിതി ച ശ്രുതിഃ .. 181..

ജഗദ്യോനിർഭവേദേഷ പ്രഭവാപ്യയകൃദ്യതഃ .
ആവിർഭാവതിരോഭാവാവുത്പത്തിപ്രലയൗ മതൗ .. 182..

ആവിർഭാവയതി സ്വസ്മിന്വിലീനം സകലം ജഗത് .
പ്രാണികർമവശാദേഷ പടോ യദ്വത്പ്രസാരിതഃ .. 183..

പുനസ്തിരോഭാവയതി സ്വാത്മന്യേവാഖിലം ജഗത് .
പ്രാണികർമക്ഷയവശാത്സങ്കോചിതപടോ യഥാ .. 184..

രാത്രിഘസ്രൗ സുപ്തിബോധാവുന്മീലനനിമീലനേ .
തൂഷ്ണീംഭാവമനോരാജ്യേ ഇവ സൃഷ്ടിലയാവിമൗ .. 185..

ആവിർഭാവതിരോഭാവശക്തിമത്ത്വേന ഹേതുനാ .
ആരംഭപരിണാമാദിചോദ്യാനാം നാത്ര സംഭവഃ .. 186..

അചേതനാനാം ഹേതുഃ സ്യാജ്ജാഡ്യാംശേനേശ്വരസ്തഥാ .
ചിദാഭാസാംശതസ്ത്വേഷ ജീവാനാം കാരണം ഭവേത് .. 187..

തമഃ പ്രധാനഃ ക്ഷേത്രാണാം ചിത്പ്രധാനാശ്ചിദാത്മനാം .
പരഃ കാരണതാമേതി ഭാവനാജ്ഞാനകർമഭിഃ .. 188..

ഇതി വാർതികകാരേണ ജഡചേതനഹേതുതാ .
പരമാത്മന ഏവോക്താ നേശ്വരസ്യേതി ചേച്ഛൃണു .. 189..

അന്യോന്യാധ്യാസമത്രാപി ജീവകൂടസ്ഥയോരിവ .
ഈശ്വരബ്രഹ്മണോഃ സിദ്ധം കൃത്വാ ബ്രൂതേ സുരേശ്വരഃ .. 190..

സത്യം ജ്ഞാനമനന്തം യദ്ബ്രഹ്മ തസ്മാത്സമുത്ഥിതാഃ .
ഖം വായ്വഗ്നിജലോർവ്യോഷധ്യന്നദേഹാഃ ഇതി ശ്രുതിഃ .. 191..

ആപാതദൃഷ്ടിതസ്തത്ര ബ്രഹ്മണോ ഭാതി ഹേതുതാ .
ഹേതോശ്ച സത്യതാ തസ്മാദന്യോന്യാധ്യാസ ഇഷ്യതേ .. 192..

അന്യോന്യാധ്യാസരൂപോഽസാവന്നലിപ്തഃ പടോ യഥാ .

ഘട്ടിതേനൈകതാമേതി തദ്വദ്ഭ്രാന്ത്യൈകതാംഗതഃ .. 193..

മേഘാകാശമഹാകാശൗ വിവിച്യേതേ ന പാമരൈഃ .
തദ്വദ്ബ്രഹ്മഏശയോരൈക്യം പശ്യന്ത്യാപാതദർശിനഃ .. 194..

ഉപക്രമാദിഭിർലിംഗൈസ്താത്പര്യസ്യ വിചാരണാത് .
അസംഗം ബ്രഹ്മ മായാവീ സൃജത്യേഷ മഹേശ്വരഃ .. 195..

സത്യം ജ്ഞാനമനന്തം ചേത്യുപക്രമ്യോപസംഹൃതഃ .
യതോ വാചോ നിവർതന്തേ ഇത്യസംഗത്വനിർണയഃ .. 196..

മായീ സൃജതി വിശ്വം സംനിരുദ്ധസ്തത്ര മായയാ .
അന്യ ഇത്യപരാ ബ്രൂതേ ശ്രുതിസ്തേനേശ്വരഃ സൃജേത് .. 197..

ആനന്ദമയ ഈശോഽയം ബഹു സ്യാമിത്യവൈക്ഷത .
ഹിരണ്യഗർഭരൂപോഽഭൂത്സുപ്തിഃ സ്വപ്നോ യഥാ ഭവേത് .. 198..

ക്രമേണ യുഗപദ്വൈഷാ സൃഷ്ടിർജ്ഞേയാ യഥാശ്രുതി .
ദ്വിവിധശ്രുതിസദ്ഭാവാദ്ദ്വിവിധസ്വപ്നദർശനാത് .. 199..

സൂത്രാത്മാ സൂക്ഷ്മദേഹാഖ്യഃ സർവജീവഘനാത്മകഃ .
സർവാഹംമാനധാരിത്വാത്ക്രിയാജ്ഞാനാദിശക്തിമാൻ .. 200..

പ്രത്യൂഷേ വാ പ്രദോഷേ വാ മഗ്നോ മന്ദേ തമസ്യയം .
ലോകോ ഭാതി യഥാ തദ്വദസ്പഷ്ടം ജഗദീക്ഷ്യതേ .. 201..

സർവതോ ലാഞ്ഛിതോ മസ്യാ യഥാ സ്യാദ്ഘട്ടിതഃ പടഃ .
സൂക്ഷ്മാകാരൈസ്തഥേശസ്യ വപുഃ സർവത്ര ലാഞ്ഛിതം .. 202..

ശസ്യം വാ ശാകജാതം വാ സർവതോഽങ്കുരിതം യഥാ .
കോമലം തദ്വദേവൈഷ പേലവോ ജഗദങ്കുരഃ .. 203..

ആതപാഭാതലോകോ വാ പടോ വാ വർണപൂരിതഃ .
ശസ്യം വാ ഫലിതം യദവത്തഥാ സ്പഷ്ടവപുർവിരാട് .. 204..

വിശ്വരൂപാധ്യായ ഏഷ ഉക്തഃ സൂക്തേഽപി പൗരുഷേ .
ധാത്രാദിസ്തംബപര്യന്താനേതസ്യാവയവാൻ വിദുഃ .. 205..

ഈശസൂത്രവിരാട്വേധോവിഷ്ണുരുദ്രഏന്ദ്രവഹ്നയഃ .
വിഘ്നഭൈരവമൈരാലമാരികാ യക്ഷരാക്ഷസാഃ .. 206..

വിപ്രക്ഷത്രിയവിട്ശൂദ്രാ ഗവാശ്വമൃഗപക്ഷിണഃ .
അശ്വത്ഥവടചൂതാദ്യാ യവവ്യഹിതൃണാദയഃ .. 207..

ജലപാഷാണമൃത്കാഷ്ഠവാസ്യാകുദ്ദാലകാദയഃ .
ഈശ്വരാഃ സർവ ഏവൈതേ പൂജിതാഃ ഫലദായിനഃ .. 208..

യഥാ യഥോപാസതേ തം ഫലമീയുസ്തഥാ തഥാ .
ഫലോത്കർഷാപകർഷൗ തു പൂജ്യപൂജാനുസാരതഃ .. 209..

മുക്തിസ്തു ബ്രഹ്മതത്ത്വസ്യ ജ്ഞാനാദേവ ന ചാന്യഥാ .
സ്വപ്രബോധം വിനാ നൈവ സ്വസ്വപ്നം ഹീയതേ യഥാ .. 210..

അദ്വിതീയബ്രഹ്മതത്ത്വേ സ്വപ്നോഽയമഖിലം ജഗത് .
ഈശജീവാദ്രൂപേണ ചേതനാചേതനാത്മകം .. 211..

ആനന്ദമയവിജ്ഞാനമയാവീശ്വരജീവകൗ .
മായയാ കല്പിതാവേതൗ താഭ്യാം സർവം പ്രകല്പിതം .. 212..

ഈക്ഷണാദിപ്രവേശാന്താ സൃഷ്ടിരീശേന കല്പിതാ .
ജാഗ്രദാദിവിമോക്ഷാന്തഃ സംസാരോ ജീവകല്പിതഃ .. 213..

അദ്വിതീയം ബ്രഹ്മതത്ത്വമസംഗം തന്ന ജാനതേ .
ജീവഏശയോർമായികയോർവൃഥൈവ കലഹം യയുഃ .. 214..

ജ്ഞാത്വാ സദാ തത്ത്വനിഷ്ഠാനനുമോദാമഹേ വയം .
അനുശോചാമ ഏവാന്യാന്ന ഭ്രാന്തൈർവിവദാമഹേ .. 215..

തൃണാർചകാദിയോഗാന്താ ഈശ്വരഭ്രാന്തിമാശ്രിതാഃ .
ലോകായതാദിസാംഖ്യാന്താ ജീവവിഭ്രാന്തിമാശ്രിതാഃ .. 216..

അദ്വിതീയബ്രഹ്മതത്ത്വം ന ജാനന്തി യദാ തദാ .
ഭ്രാന്താ ഏവാഖിലാസ്തേഷാം ക്വ മുക്തിഃ ക്വേഹ വാ സുഖം .. 217..

ഉത്തമാധമഭാവശ്ചേത്തേഷാം സ്യാദസ്തു തേന കിം .
സ്വപ്നസ്ഥരാജ്യഭിക്ഷാഭ്യാം ന ബുദ്ധഃ സ്പൃശ്യതേ ഖലു .. 218..

തസ്മാന്മുമുക്ഷിഭിർനൈവ മതിർജീവേശവാദയോഃ .
കാര്യാ കിന്തു ബ്രഹ്മതത്ത്വം വിചാര്യ ബുധ്യതാം ച തത് .. 219..

പൂർവപക്ഷതയാ തൗ ചേത്തത്ത്വനിശ്ചയഹേതുതാം .
പ്രാപ്നുതോഽസ്തു നിമജ്ജസ്യ തയോർനൈതാവതാ വശഃ .. 220..

അസംഗചിദ്വിഭുർജീവഃ സാംഖ്യോക്തസ്താദൃഗീശ്വരഃ .
യോഗോക്തസ്തത്ത്വമോരർഥൗ ശുദ്ധൗ താവിതി ചേച്ഛൃണു .. 221..

ന തത്ത്വമോരുഭാവാർഥാവസ്മത്സിദ്ധാന്തതാം ഗതൗ .
അദ്വൈതബോധനായൈവ സാ കക്ഷാ കാചിദിഷ്യതേ .. 222..

അനാദിമായയാ ഭ്രാന്താ ജീവേശൗ സുവിലക്ഷണൗ .
മന്യന്തേ തദ്വ്യുദാസായ കേവലം ശോധനം തയോഃ .. 223..

അത ഏവാത്ര ദൃഷ്ടാന്തോ യോഗ്യഃ പ്രാക്സമ്യഗീരിതഃ .
ഘടാകാശമഹാകാശജലാകാശാഭ്രഖാത്മകഃ .. 224..

ജലാഭ്രോപാധ്യധീനേ തേ ജലാകാശാഭ്രഖേ തയോഃ .
ആധാരൗ തു ഘടാകാശമഹാകാശൗ സുനിർമലൗ .. 225..

ഏവമാനന്ദവിജ്ഞാനമയൗ മായാധിയോർവശൗ .
തദധിഷ്ഠാനകൂടസ്ഥബ്രഹ്മണീ തു സുനിർമലേ .. 226..

ഏതത്കക്ഷോപയോഗേന സാംഖ്യയോഗൗ മതൗ യദി .
ദേഹോഽന്നമയകക്ഷത്വാദാത്മത്വേനാഭ്യുപേയതാം .. 227..

ആത്മഭേദോ ജഗത്സത്യമീശോഽന്യ ഇതി ചേത്ത്രയം .
ത്യജ്യതേ തൈസ്തദാ സാംഖ്യയോഗവേദാന്തസംമതിഃ .. 228..

ജീവാസംഗത്വമാത്രേണ കൃതാർഥ ഇതി ചേത്തദാ .
സ്രക്ചന്ദനാദിനിത്യത്വമാത്രേണാപി കൃതാർഥതാ .. 229..

യഥാ സ്രഗാദിനിത്യത്വം ദുഃസമ്പാദ്യം തഥാത്മനഃ .
അസംഗത്വം ന സംഭാവ്യം ജീവതോർജഗദീശയോഃ .. 230..

അവശ്യം പ്രകൃതിഃ സംഗം പുരേവാപാദയേത്തഥാ .
നിയച്ഛത്യേതമീശോഽപി കോഽസ്യ മോക്ഷസ്തഥാ സതി .. 231..

അവിവേകകൃതഃ സംഗോ നിയമശ്ചേതി ചേത്തദാ .
ബലാദാപതിതോ മായാവാദഃ സാംഖ്യസ്യ ദുർമതേഃ .. 232..

ബന്ധമോക്ഷവ്യവസ്ഥാർഥമാത്മനാനാത്വമിഷ്യതാം .
ഇതി ചേന്ന യതോ മായാ വ്യവസ്ഥാപയിതും ക്ഷമാ .. 233..

ദുർഘടം ഘടയാമീതി വിരുദ്ധം കിം ന പശ്യസി .
വാസ്തവൗ ബന്ധമോക്ഷൗ തു ശ്രുതിർന സഹതേതരാം .. 234..

ന നിരോധോ ന ചോത്പത്തിർന ബദ്ധോ ന ച സാധകഃ .
ന മുമുക്ഷുർന വൈ മുക്ത ഇത്യേഷാ പരമാർഥതാ .. 235..

മായാഖ്യായാ കാമധേനോർവത്സൗ ജീവേശ്വരാവുഭൗ .
യഥേച്ഛം പിബതാം ദ്വൈതം തത്ത്വം ത്വദ്വൈതമേവ ഹി .. 236..

കൂടസ്ഥബ്രഹ്മണോർഭേദോ നാമമാത്രാദൃതേ ന ഹി .
ഘടാകാശമഹാകാശൗ വിയുജ്യേതേ ന ഹി ക്വചിത് .. 237..

യദദ്വൈതം ശ്രുതം സൃഷ്ടേഃ പ്രാക്തദേവാദ്യ ചോപരി .
മുക്താവപി വൃഥാ മായാ ഭ്രാമയത്യഖിലാൻ ജനാൻ .. 238..

യേ വദന്തീത്ഥമേതേഽപി ഭ്രാമ്യന്തേഽവിദ്യയാത്ര കിം .
ന യഥാ പൂർവമേതേഷാമത്ര ഭ്രാന്തേരദർശനാത് .. 239..

ഐഹികാമുഷ്മികഃ സർവഃ സംസാരോ വാസ്തവസ്തതഃ .
ന ഭാതി നാസ്തി ചാദ്വൈതമിത്യജ്ഞാനിവിനിശ്ചയഃ .. 240..

ജ്ഞാനീനാം വിപരീതോഽസ്മാന്നിശ്ചയഃ സമ്യഗീക്ഷ്യതേ .
സ്വസ്വനിശ്ചയതോ ബദ്ധോ മുക്തോഽഹം വേതി മന്യതേ .. 241..

നാദ്വൈതമപരോക്ഷം ചേന്ന ചിദ്രൂപേണ ഭാസനാത് .
അശേഷേണ ന ഭാതം ചേദ്ദ്വൈതം കിം ഭാസതേഽഖിലം .. 242..

ദിങ്മാത്രേണ വിഭാനം തു ദ്വയോരപി സമം ഖലു .
ദ്വൈതസിദ്ധിവദദ്വൈതസിദ്ധിസ്ത്വേതാവതാ ന കിം .. 243..

ദ്വൈതേന ഹീനമദ്വൈതം ദ്വൈതജ്ഞാനേ കഥം ത്വിദം .
ചിദ്ഭാനം ത്വവിരോധ്യസ്യ ദ്വൈതസ്യാതോഽസമേ ഉഭേ .. 244..

ഏവം തർഹി ശൃണു ദ്വൈതമസന്മായാമയത്വതഃ .
BACK TO TOP

തേന വാസ്തവമദ്വൈതം പരിശേഷാദ്വിഭാസതേ .. 245..

അചിന്ത്യരചനാരൂപം മായൈവ സകലം ജഗത് .
ഇതി നിശ്ചിത്യ വസ്തുത്വമദ്വൈതേ പരിശേഷ്യതാം .. 246..

പുനർദ്വൈതസ്യ വസ്തുത്വം ഭാതി ചേത്ത്വം തഥാ പുനഃ .
പരിശീലയ കോ വാത്ര പ്രയാസസ്തേന തേ വദ .. 247..

കിയന്തം കാലമിതി ചേത്ഖേദോഽയം ദ്വൈത ഇഷ്യതാം .
അദ്വൈതേ തു ന യുക്തോഽയം സർവാനാർഥനിവാരണാത് .. 248..

ക്ഷുത്പിപാസാദയോ ദൃഷ്ടാ യഥാപൂർവം മയീതി ചേത് .
മച്ഛബ്ദവാച്യേഽഹങ്കാരേ ദൃശ്യതാം നേതി കോ വദേത് .. 249..

ചിദ്രൂപേഽപി പ്രസജ്യേരൻ താദാത്മ്യാധ്യാസതോ യദി .
മാധ്യാസം കുരു കിന്തു ത്വം വിവേകം കുരു സർവദാ .. 250..

ഝടിത്യധ്യാസ ആയാതി ദൃഢവാസനയേതി ചേത് .
ആവർതയേത്ദ്വിവേകം ച ദൃഢം വാസയിതും സദാ .. 251..

വിവേകേ ദ്വൈതമിഥ്യാത്വം യുക്ത്യൈ വേതി ന മണ്യതാം .
അചിന്ത്യരചനാത്വസ്യാനുഭൂതിർഹി സ്വസാക്ഷികീ .. 252..

ചിദപ്യചിന്ത്യരചനാ യദി തർഹ്യസ്തു നോ വയം .
ചിതിം സ്വചിന്ത്യരചനാം ബ്രൂമോ നിത്യത്വകാരണാത് .. 253..

പ്രാഗഭാവോ നാനുഭൂതശ്ചിതേർനിത്യാ തതശ്ചിതിഃ .
ദ്വൈതസ്യ പ്രാഗഭാവസ്തു ചൈതന്യേനാനുഭൂയതേ .. 254..

പ്രാഗഭാവയുതം ദ്വൈതം രച്യതേ ഹി ഘടാദിവത് .
തഥാപി രചനാ ചിന്ത്യാ മിഥ്യാ തേനേന്ദ്രജാലവത് .. 255..

ചിത്പ്രത്യക്ഷാ തതോഽന്യസ്യ മിഥ്യാത്വം ചാനുഭൂയതേ .
നാദ്വൈതമപരോക്ഷം ചേത്യേതന്ന വ്യാഹതം കഥം .. 256..

ഇത്ഥം ജ്ഞാത്വാപ്യസന്തുഷ്ടാഃ കേചിത്കുത ഇതീര്യ താം .
ചാർവാകാദേഃ പ്രബുദ്ധസ്യാപ്യാത്മാ ദേഹഃ കുതോ വദ .. 257..

സമ്യഗ്വിചാരോ നാസ്ത്യസ്യ ധീദോഷാദിതി ചേത്തഥാ .
അസന്തുഷ്ടാശ്ച ശാസ്ത്രാർഥം ന ത്വീക്ഷന്തേ വിശേഷതഃ .. 258..

യദാ സർവേ പ്രമുച്യന്തേ കാമാ യേഽസ്യ ഹൃദി ശ്രിതാഃ .
ഇതി ശ്രൗതം ഫലം ദൃഷ്ടം നേതി ചേദ്ദൃഷ്ടമേവ തത് .. 259..

യദാ സർവേ പ്രഭിദ്യന്തേ ഹൃദയഗ്രന്ഥയസ്ത്വിതി .
കാമാ ഗ്രന്ഥിസ്വരൂപേണ വ്യാഖ്യാതാ വാക്യശേഷതഃ .. 260..

അഹങ്കാരചിദാത്മാനവീകീകൃത്യാവിവേകതഃ .
ഇദം മേ സ്യാദിദം മേ സ്യാദിതീച്ഛാഃ കാമശബ്ദിതാഃ .. 261..

അപ്രവേശ്യ ചിദാത്മാനം പൃഥക്പശ്യന്നഹങ്കൃതിം .
ഇച്ഛസ്തു കോടിവസ്തൂനി ന ബാധോ ഗ്രന്ഥിഭേദതഃ .. 262..

BACK TO TOP

ഗ്രന്ഥിഭേദേഽപി സംഭാവ്യാ ഇച്ഛാഃ പ്രാരബ്ധദോഷതഃ .
ബുധ്വാപി പാപബാഹുല്യാദസന്തോഷോ യഥാ തവ .. 263..

അഹങ്കാരഗതേച്ഛാദ്യൈർദേഹവ്യാധിദിഭിസ്തഥാ .
വൃക്ഷാദിജന്മനാശൈർവാ ചിദ്രൂപാത്മനി കിം ഭവേത് .. 264..

ഗ്രന്ഥിഭേദാത്പുരാപ്യേവമിതി ചേത്തന്ന വിസ്മര .
അയമേവ ഗ്രന്ഥിഭേദസ്തവ തേന കൃതീ ഭവാൻ .. 265..

നൈവം ജാനന്തി മൂഢാശ്ചേത്സോഽയം ഗ്രന്ഥിർനചാപരഃ .
ഗ്രന്ഥിതദ്ഭേദമാത്രേണ വൈഷമ്യം മൂഢബുദ്ധയോഃ .. 266..

പ്രവൃത്തൗ വാ നിവൃത്തൗ വാ ദേഹേന്ദ്രിയമനോധിയാം .
ന കിഞ്ചിദപി വൈഷമ്യമസ്ത്യജ്ഞാനിവിബുദ്ധയോഃ .. 267..

വ്രാത്യശ്രോത്രിയയോർവേദപാഠാപാഠകൃതാഭിദാ .
നാഹാരാദവസ്തി ഭേദഃ സോഽയം ന്യായോഽത്ര യോജ്യതാം .. 268..

ന ദ്വേഷ്ടി സമ്പ്രവൃത്താനി ന നിവൃത്താനി കാങ്ക്ഷതി .
ഉദാസീനവദാസീന ഇതി ഗ്രന്ഥിഭിദോച്യതേ .. 269..

ഔദാസീന്യം വിധേയം ചേദ്വച്ഛശബ്ദ വ്യർഥതാ തദാ .
ന ശക്താ ഹ്യസ്യ ദേഹാദ്യാ ഇതി ചേദ്രോഗ ഏവ സഃ .. 270..

തത്ത്വബോധം ക്ഷയവ്യാധിം മന്യന്തേ യേ മഹാധിയഃ .
തേഷം പ്രജ്ഞാതിവിശദാ കിം തേഷാം ദുഃശകം വദ .. 271..

ഭരതാദേരപ്രവൃത്തിഃ പുരാണോക്തേതി ചേത്തദാ .
ജക്ഷത്ക്രീഡന്രതിം വിന്ദന്നിത്യശ്രൗഷീർന കിം ശ്രുതിം .. 272..

ന ഹ്യാഹാരാദി സന്ത്യജ്യ ഭരതാദ്യാഃ സ്ഥിതാഃ ക്വചിത് .
കാഷ്ഠപാഷാണവത്കിന്തു സംഗഭീതാ ഉദാസതേ .. 273..

സംഗീ ഹി ബാധ്യതേ ലോകേ നിഃസംഗഃ സുഖമശ്നുതേ .
തേന സംഗഃ പരിത്യാജ്യഃ സർവദാ സുഖമിച്ഛതാ .. 274..

അജ്ഞാത്വാ ശാസ്ത്രഹൃദയം മൂഢോ വക്ത്യന്യഥാന്യഥാ .
മൂർഖാണാം നിർണയ സ്വാസ്താമസ്മത്സിദ്ധാന്ത ഉച്യതേ .. 275..

വൈരാഗ്യബോധോപരമാഃ സഹായാസ്തേ പരസ്പരം .
പ്രായേണ സഹ വർതന്തേ വിയുജ്യന്തേ ക്വചിത്ക്വചിത് .. 276..

ഹേതുസ്വരൂപകാര്യാണി ഭിന്നാന്യേഷാമസങ്കരഃ .
യഥാവദവഗന്തവ്യഃ ശാസ്ത്രാർഥപ്രവിവിച്യതാ .. 277..

ദോഷദൃഷ്ടിർജിഹാസാ ച പുനർഭോഗേഷ്വദീനതാ .
അസാധാരണഹേത്വാദ്യാ വൈരാഗ്യസ്യ ത്രയോഽപ്യമീ .. 278..

ശ്രവണാദിത്രയം തദ്വത്തത്ത്വമിത്ഥാവിവേചനം .
പുനർഗ്രന്ഥേരനുദയോ ബോധസ്യൈതേ ത്രയോ മതാഃ .. 279..

യമാദിർധീനിരോധശ്ച വ്യവഹാരസ്യ സങ്ക്ഷയഃ .
സ്യുർഹേത്വാദ്യാ ഉപരതേരിത്യസങ്കര ഈരിതഃ .. 280..

തത്ത്വബോധഃ പ്രധാനം സ്യാത്സാക്ഷാന്മോക്ഷ പ്രദത്വതഃ .
ബോധോപകാരിണാവേതൗ വൈരാഗ്യോപരമാവുഭൗ .. 281..

ത്രയോഽപ്യത്യന്തപക്വാശ്ചേന്മഹതസ്തപസഃ ഫലം .
ദുരിതേന ക്വചിത്കിഞ്ചിത്കദാചിത്പ്രതിബധ്യതേ .. 282..

വൈരാഗ്യോപരതീ പൂർണേ ബോധസ്തു പ്രതിബധ്യതേ .
യസ്യ തസ്യ ന മോക്ഷോഽസ്തി പുണ്യലോകസ്തപോബലാത് .. 283..

പൂർണേ ബോധേ തദന്യൗ ദ്വൗ പ്രതിബദ്ധൗ യദാ തദാ .
മോക്ഷോ വിനിശ്ചിതഃ കിന്തു ദൃഷ്ടദുഃഖം ന നശ്യതി .. 284..

ബ്രഹ്മലോകതൃണീകാരോ വൈരാഗ്യസ്യാവധിർമതഃ .
ദേഹാത്മവത്പരാത്മത്വദാർഢ്യേ ബോധഃ സമാപ്യതേ .. 285..

സുപ്തിവദ്വിസ്മൃതിഃ സീമാ ഭവേദുപരമസ്യ ഹി .
ദിശാനയാ വിനിശ്ചേയം താരതമ്യമവാന്തരം .. 286..

ആരബ്ധകർമനാനാത്വാദ്ബുദ്ധാനാമന്യഥാന്യഥാ .
വർതനന്തേന ശാസ്ത്രാർഥേ ഭ്രമിതവ്യം ന പണ്ഡിതൈഃ .. 287..

സ്വസ്വകർമാനുസാരേണ വർതതന്താം തേ യഥാ തഥാ .
അവിശിഷ്ടഃ സർവബോധഃ സമാ മുക്തിരിതി സ്ഥിതിഃ .. 288..

ജഗച്ചിത്രം സ്വചൈതന്യേ പടേ ചിത്രമിവാർപിതം .
മായയാ തദപേക്ഷ്യൈവ ചൈതന്യേ പരിശിഷ്യതാം .. 289..

ചിത്രദീപമിമം നിത്യം യേഽനുസന്ദധതേ ബുധാഃ .
പശ്യന്തോഽപി ജഗച്ചിത്രം തേ മുഹ്യന്തി ന പൂർവവത് .. 290..

ഇതി ചിത്രദീപോനാമ ഷഷ്ഠഃ പരിച്ഛേദഃ .. 6..

7. തൃപ്തിദീപോനാമ - സപ്തമഃ പരിച്ഛേദഃ .

ആത്മാനം ചേദ്വിജാനീയാദയമസ്മീതി പൂരുഷഃ .
കിമിച്ഛൻകസ്യ കാമായ ശരീരമനുസഞ്ജ്വരേത് .. 1..

അസ്യാഃ ശ്രുതേരഭിപ്രായഃ സമ്യഗത്ര വിചാര്യതേ .
ജീവന്മുക്തസ്യ യാ തൃപ്തിഃ സാ തേന വിശദായതേ .. 2..

മായാഭാസേന ജീവേശൗ കരോതീതി ശ്രുതത്വതഃ .
കല്പിതാവേവ ജീവേശൗ താഭ്യാം സർവം പ്രകല്പിതം .. 3..

ഈക്ഷണാദിപ്രവേശാന്താ സൃഷ്ടിരീശേന കല്പിതാ .
ജാഗ്രദാദിവിമോക്ഷാന്തഃ സംസാരോ ജീവകല്പിതഃ .. 4..

ഭ്രമാധിഷ്ഠാനഭൂതാത്മാ കൂടസ്ഥാസംഗചിദ്വപുഃ .
അന്യോന്യാധ്യാസതോഽസംഗധീസ്ഥജീവോഽത്ര പൂരുഷഃ .. 5..

സാധിഷ്ഠാനോ വിമോക്ഷാദൗ ജീവോഽധിക്രിയതേ ന തു .
കേവലോ നിരധിഷ്ഠാനവിഭ്രാന്തേഃ ക്വാപ്യസിദ്ധിതഃ .. 6..

അധിഷ്ഠാനാംശസംയുക്തം ഭ്രമാംശമവലംബതേ .
യദാ തദാഹം സംസാരീത്യേവം ജീവോഽഭിമന്യതേ .. 7..

ഭ്രമാംശസ്യ തിരസ്കാരാദധിഷ്ഠാനപ്രധാനതാ .
യദാ തദാ ചിദാത്മാഹമസംഗോഽസ്മീതി ബുദ്ധ്യതേ .. 8..

നാസംഗേഽഹങ്കൃതിര്യുക്താ കഥമസ്മീതി ചേച്ഛൃണു .
ഏകോ മുഖ്യോ ദ്വാവമുഖ്യാവിത്യർഥസ്ത്രിവിധോഽഹമഃ .. 9..

അന്യോന്യാധ്യാസരൂപേണ കൂടസ്ഥാഭാസയോർവപുഃ .
ഏകീഭൂയ ഭവേന്മുഖ്യസ്തത്ര മൂഢൈഃ പ്രപൂജ്യതേ .. 10..

പൃഥഗാഭാസകൂടസ്ഥാവമുഖ്യൗ തത്ര തത്ത്വവിത് .
പര്യായേണ പ്രയുങ്ക്തേഽഹംശബ്ദം ലോകേ ച വൈദികേ .. 11..

ലൗകികവ്യവഹാരേഽഹം ഗച്ഛാമീത്യാദികേ ബുധഃ .
വിവിച്യൈവ ചിദാഭാസം കൂടസ്ഥാത്തം വിവക്ഷതി .. 12..

അസംഗോഽഹം ചിദാത്മാഹമിതി ശാസ്ത്രീയദൃഷ്ടിതഃ .
അഹംശബ്ദം പ്രയുങ്ക്തേയം കൂടസ്ഥേ കേവലേ ബുധഃ .. 13..

ജ്ഞാനിതാജ്ഞാനിതേ ത്വാത്മാഭാസസ്യൈവ ന ചാത്മനഃ .
തഥാ ച കഥമാഭാസഃ കൂടസ്ഥോഽസ്മീതി ബുദ്ധ്യതാം .. 14..

നായം ദോഷശ്ചിദാഭാസഃ കൂടസ്ഥൈകസ്വഭാവവാൻ .
ആഭാസത്വസ്യ മിഥ്യാത്വാത്കൂടസ്ഥത്വാവശേഷണാത് .. 15..

കൂടസ്ഥോഽസ്മീതി ബോധോഽപി മിഥ്യാ ചേന്നേതി കോ വദേത് .
ന ഹി സത്യതയാഭീഷ്ടം രജ്ജുസർപവിസർപണം .. 16..

താദൃശേനാപി ബോധേന സംസാരോ വിനിവർതതേ .
യക്ഷാനുരൂപോ ഹി ബലിരിത്യാഹുർലൗകികാ ജനാഃ .. 17..

തസ്മാദാഭാസപുരുഷഃ സകൂടസ്ഥോ വിവിച്യ തം .
കൂടസ്ഥോഽസ്മീതി വിജ്ഞാതുമർഹതീത്യഭ്യധാത് ശ്രുതിഃ .. 18..

അസന്ദിഗ്ധ അവിപര്യസ്ത ബോധോ ദേഹ ആത്മനീക്ഷ്യതേ .
തദ്വദത്രേതി നിർണേതുമയമിത്യഭിധീയതേ .. 19..

ദേഹാത്മജ്ഞാനവജ്ജ്ഞാനം ദേഹാത്മജ്ഞാനബാധകം .
ആത്മന്യേവ ഭവേദ്യസ്യ സ നേച്ഛന്നപി മുച്യതേ .. 20..

അയമിത്യപരോക്ഷത്വമുച്യതേ ചേത്തദുച്യതാം .
സ്വയമ്പ്രകാശചൈതന്യമപരോക്ഷം സദാ യതഃ .. 21..

പരോക്ഷമപരോക്ഷം ച ജ്ഞാനമജ്ഞാനമിത്യദഃ .
നിത്യാപരോക്ഷരൂപേഽപി ദ്വയം സ്യാദ്ദശമേ യഥാ .. 22..

നവസംഖ്യാഹൃതജ്ഞാനോ ദശമോ വിഭ്രമാത്തദാ .
ന വേത്തി ദശമോऽസ്മീതി വീക്ഷ്യമാണോऽപി താന്നവ .. 23..

ന ഭാതി നാസ്തി ദശമ ഇതി സ്വം ദഹമം തദാ .
മത്വാ വക്തി തദജ്ഞാനകൃതമാവരണം വിദുഃ .. 24..

നദ്യാം മമാര ദശമ ഇതി ശോചൻപ്രരോദിതി .
അജ്ഞാനകൃതവിക്ഷേപം രോദനാദിം വിദുർബുധഃ .. 25..

ന മൃതോ ദശമോऽസ്തീതി ശ്രുത്വാപ്തവചനം തദാ .
പരോക്ഷത്വേന ദശമം വേത്തി സ്വർഗാദിലോകവത് .. 26..

ത്വമേവ ദശമോऽസീതി ഗണയിത്വാ പ്രദർശിതഃ .
അപരോക്ഷതയാ ജ്ഞാത്വാ ഹൃഷ്യത്യേവ ന രോദിതി .. 27..

അജ്ഞാന അവൃതിവിക്ഷേപ ദ്വിവിധാ ജ്ഞാന തൃപ്തയഃ .
ശോകാപഗമ ഇത്യേതേ യോജനീയാശ്ചിദാത്മനി .. 28..

സംസാരാസക്തചിത്തഃ സംശ്ചിദാഭാസഃ കദാചന .
സ്വയമ്പ്രകാശകൂടസ്ഥം സ്വതത്ത്വം നൈവ വേത്ത്യയം .. 29..

ന ഭാതി നാസ്തി കൂടസ്ഥ ഇതി വക്തി പ്രസംഗതഃ .
കർതാ ഭോക്താഹമസ്മീതി വിക്ഷേപം പ്രതിപദ്യതേ .. 30..

അസ്തി കൂടസ്ഥ ഇത്യാദൗ പരോക്ഷം വേത്തി വാർത്തയാ .
പശ്ചാത്കൂടസ്ഥ ഏവാസ്മീത്യേവം വേത്തി വിചാരതഃ .. 31..

കർതാ ഭോക്തേത്യേവമാദിശോകജാതം പ്രമുഞ്ചതി .
കൃതം കൃത്യം പ്രാപണീയം പ്രാപ്തമിത്യേവ തുഷ്യതി .. 32..

അജ്ഞാനമാവൃതിസ്തദ്വദ്വിക്ഷേപശ്ച പരോക്ഷധീഃ .
അപരോക്ഷമതിഃ ശോകമോക്ഷസ്തൃപ്തിർനിരങ്കുശാ .. 33..

സപ്താവസ്ഥാ ഇമാഃ സന്തി ചിദാഭാസസ്യ താസ്വിമൗ .
ബന്ധമോക്ഷൗ സ്ഥിതൗ തത്ര തിസ്രോ ബന്ധകൃതഃ സ്മൃതാഃ .. 34..

ന ജാനാമീത്യുദാസീനവ്യവഹാരസ്യ കാരണം .
വിചാരപ്രാഗഭാവേന യുക്തമജ്ഞാനമീരിതം .. 35..

അമാർഗേണ വിചാര്യാഥ നാസ്തി നോ ഭാതി ചേത്യസൗ .
വിപരീതവ്യവഹൃതിരാവൃതേഃ കാര്യമിഷ്യതേ .. 36..

ദേഹദ്വയചിദാഭാസരൂപോ വിക്ഷേപ ഈരിതഃ .
കർതൃത്വാദ്യഖിലഃ ശോകഃ സംസാരാഖ്യോऽസ്യ ബന്ധകഃ .. 37..

അജ്ഞാനമാവൃതിശ്ചൈതേ വിക്ഷേപാത്പ്രാക്പ്രസിദ്ധ്യതഃ .
യദ്യപ്യഥാപ്യവസ്ഥേതേ വിക്ഷേപസ്യൈവ നാത്മനഃ .. 38..

വിക്ഷേപോത്പത്തിതഃ പൂർവമപി വിക്ഷേപസംസ്കൃതിഃ .
അസ്ത്യേവ തദവസ്ഥാത്വമവിരുദ്ധം തതസ്തയോഃ .. 39..

ബ്രഹ്മണ്യാരോപിതത്വേന ബ്രഹ്മാവസ്ഥേ ഇമേ ഇതി .

നശങ്കനീയം സർവാസാം ബ്രഹ്മണ്യേവാധിരോപണാത് .. 40..

സംസാര്യഹം വിബുദ്ധോഽഹം നിഃശോകസ്തുഷ്ട ഇത്യപി .
ജീവഗാ ഉത്തരാവസ്ഥാ ഭാന്തി ന ബ്രഹ്മഗാ യദി .. 41..

തർഹ്യജ്ഞോഽഹം ബ്രഹ്മസത്ത്വഭാനേ മദ്ദൃഷ്ടിതോ ന ഹി .
ഇതി പൂർവേ അവസ്ഥേ ച ഭാസേതേ ജീവഗേ ഖലു .. 42..

അജ്ഞാനസ്യാശ്രയോ ബ്രഹ്മേത്യധിഷ്ഠാനതയാ ജഗുഃ .
ജീവാവസ്ഥാത്വമജ്ഞാനാഭിമാനിത്വാദവാദിഷം .. 43..

ജ്ഞാനദ്വയേന നഷ്ടേഽസ്മിന്നജ്ഞാനേ തത്കൃതാവൃതിഃ .
ന ഭാതി നാസ്തി ചേത്യേഷാ ദ്വിവിധാപി വിനശ്യതി .. 44..

പരോക്ഷജ്ഞാനതോ നശ്യേദസത്ത്വാവൃത്തിഹേതുതാ .
അപരോക്ഷജ്ഞാനനാശ്യാ ഹ്യഭാനാവൃത്തിഹേതുതാ .. 45..

അഭാനാവരണേ നഷ്ടേ ജീവത്വാരോപസങ്ക്ഷയാത് .
കർതൃത്വാദ്യഖിലഃ ശോകഃ സംസാരാഖ്യഃ നിവർതതേ .. 46..

നിവൃത്തേ സർവസംസാരേ നിത്യമുക്തത്വഭാസനാത് .
നിരങ്കുശാ ഭവേത്തൃപ്തിഃ പുനഃ ശോകാസമുദ്ഭവാത് .. 47..

അപരോക്ഷജ്ഞാനശോകനിവൃത്ത്യാഖ്യേ ഉഭേ ഇമേ .
അവസ്ഥേ ജീവഗേ ബ്രൂതേ ആത്മാനം ചേദിതി ശ്രുതിഃ .. 48..

അയമിത്യപരോക്ഷത്വമുക്തം തദ്ദ്വിവിധം ഭവേത് .
വിഷയസ്വപ്രകാശത്വാദ്ധിയാപ്യേവം തദീക്ഷണാത് .. 49..

പരോക്ഷജ്ഞാനകാലേഽപി വിഷയസ്വപ്രകാശതാ .
സമാബ്രഹ്മ സ്വപ്രകാശമസ്തീത്യേവം വിബോധനാത് .. 50..

അഹം ബ്രഹ്മേത്യനുല്ലിഖ്യ ബ്രഹ്മാസ്തീത്യേവമുല്ലിഖത് .
പരോക്ഷജ്ഞാനമേതം ന ഭ്രാന്തം ബാധാനിരൂപണാത് .. 51..

ബ്രഹ്മ നാസ്തീതി മാനം ചേത്സ്യാദ്ബാധ്യേത തദാ ധ്രുവം .
ന ചൈവം പ്രബലം മനം പശ്യാമോഽതോ ന ബാധ്യതേ .. 52..

വ്യക്ത്യനുല്ലേഖമാത്രേണ ഭ്രമത്വേ സ്വർഗധീരപി .
ഭ്രാന്തിഃ സ്യാദ്വ്യക്ത്യനുല്ലേഖാത്സാമാന്യോല്ലേഖദർശനാത് .. 53..

അപരോക്ഷത്വ യോഗ്യസ്യ ന പരോക്ഷമതിർഭ്രമഃ .
പരോക്ഷമിത്യനുല്ലേഖാദർഥാത്പാരോക്ഷ്യസംഭവാത് .. 54..

അംശാഗൃഹീതിർഭ്രാന്തിശ്ചേദ് ഘടജ്ഞാം ഭ്രമോ ഭവേത് .
നിരംശസ്യാപി സംശത്വം വ്യാവർത്യാംശവിഭേദതഃ .. 55..

അസത്വാംശോ നിവർതേത പരോക്ഷജ്ഞാനതസ്തഥാ .
അഭാനാംശനിവൃത്തിഃ സ്യാദപരോക്ഷധിയാ കൃതാ .. 56..

ദശമോഽസ്തീത്യവിഭ്രാന്തം പരോക്ഷജ്ഞാനമീക്ഷ്യതേ .
ബ്രഹ്മാസ്തീത്യപി തദ്വത്സ്യാദജ്ഞാനാവരണം സമം .. 57..

ആത്മാ ബ്രഹ്മേതി വാക്യാർഥേ നിഃശേഷേണ വിചാരിതേ .
വ്യക്തിരുല്ലിഖ്യതേ യദ്വദ്ദശമസ്ത്വമസീത്യതഃ .. 58..

ദശമഃ ക ഇതി പ്രശ്നേ ത്വമേവേതി നിരാകൃതേ .
ഗണയിത്വാ സ്വേന സഹ സ്വമേവ ദശമം സ്മരേത് .. 59..

ദശമോഽസ്മീതി വാക്യോത്ഥാ ന ധീരസ്യ വിഹന്യതേ .
ആദിമധ്യാവസാനേഷു ന നവത്വസ്യ സംശയഃ .. 60..

സദേവേത്യാദിവാക്യേന ബ്രഹ്മസത്ത്വം പരോക്ഷതഃ .
ഗൃഹീത്വാ തത്ത്വമസ്യാദിവാക്യാദ്വ്യക്തിം സമുല്ലിഖേത് .. 61..

ആദി മധ്യാവസാനേഷു സ്വസ്യ ബ്രഹ്മത്വധീരിയം .
നൈവ വ്യഭിചരേത്തസ്മാദാപരോക്ഷം പ്രതിഷ്ഠിതം .. 62..

ജന്മാദികാരണത്വാഖ്യലക്ഷണേന ഭൃഗുഃ പുരാ .
പരോക്ഷേണ ഗൃഹീത്വാഥ വിചാരാത് വ്യക്തിമൈക്ഷത .. 63..

യദ്യപി ത്വമസീത്യത്ര വാക്യം നോചേ ഭൃഗോഃ പിതാ .
തഥാപ്യന്നം പ്രാണമിതി വിചാര്യസ്ഥലമുക്തവാൻ .. 64..

അന്നപ്രാണാദി കോഷേഷു സുവിചാര്യ പുനഃ പുനഃ .
ആനന്ദവ്യക്തിമീക്ഷിത്വാ ബ്രഹ്മലക്ഷാപ്യയൂയുജത് .. 65..

സത്യം ജ്ഞാനമനന്തം ചേത്യേവം ബ്രഹ്മസ്വലക്ഷണം .
ഉക്ത്വാ ഗുഹാഹിതത്വേന കോശേഷ്വേതത് പ്രദർശിതം .. 66..

പാരോക്ഷ്യേണ വിബുധ്യേന്ദ്രോ യ ആത്മേയാദിലക്ഷണാത് .
അപരോക്ഷീകർതുമിച്ഛംശ്ചതുർവാരം ഗുരും യയൗ .. 67..

ആത്മാ വാ ഇദമിത്യാദൗ പരോക്ഷം ബ്രഹ്മലക്ഷിതം .
അധ്യാരോപാപവാദാഭ്യാം പ്രജ്ഞാനം ബ്രഹ്മ ദർശിതം .. 68..

അവാന്തരേണ വാക്യേന പരോക്ഷബ്രഹ്മധീർഭവേത് .
സർവത്രൈവ മഹാവാക്യവിചാരാത്ത്വപരോക്ഷധീഃ .. 69..

ബ്രഹ്മാപാരോക്ഷ്യസിദ്ധ്യർഥം മഹാവാക്യമിതീരിതം .
വാക്യവൃത്താവതോ ബ്രഹ്മാപരോക്ഷ്യേ വിമതിർനഹി .. 70..

ആലംബനതയാ ഭാതി യോഽസ്മത്പ്രത്യയശബ്ദയോഃ .
അന്തഃകരണസംഭിന്നബോധഃ സത്ത്വമ്പദാഭിധഃ .. 71..

മായോപാധിർജഗദ്യോനിഃ സർവജ്ഞത്വാദിലക്ഷണഃ .
പാരോക്ഷ്യശബലഃ സത്യാദ്യാത്മകസ്തത്പദാഭിധഃ .. 72..

പ്രത്യക്പരോക്ഷതൈകസ്യ സദ്വിതീയത്വപൂർണതാ .
വിരുദ്ധ്യേതേ യതസ്തസ്മാല്ലക്ഷണാ സമ്പ്രവർതതേ .. 73..

തത്ത്വമസ്യാദിവാക്യേഷു ലക്ഷണാ ഭാഗലക്ഷണാ .
സോഽയമിത്യാദിവാക്യസ്ഥപദയോരിവ നാപരാ .. 74..

സംസർഗോ വാ വിശിഷ്ടോ വാ വാക്യാർഥോ നാത്ര സംമതഃ .
അഖണ്ഡൈകരസത്വേന വാക്യാർഥോ വിദുഷാം മതഃ .. 75..

പ്രത്യഗ്ബോധോ യ ആഭാതി സോഽദ്വയാനന്ദലക്ഷണഃ .
അദ്വയാനന്ദരൂപശ്ച പ്രത്യഗ്ബോധൈകലക്ഷണഃ .. 76..

ഇത്ഥമന്യോഽന്യതാദാത്മ്യപ്രതിപത്തിര്യദാ ഭവേത് .
അബ്രഹ്മത്വം ത്വമർഥസ്യ വ്യാവർത്യേത തദൈവ ഹി .
തദർഥസ്യ ച പാരോക്ഷ്യം യദ്യേവം കിം തതഃ ശൃണു .
പൂർണാനന്ദൈകരൂപേണ പ്രത്യഗ്ബോധോഽവശിഷ്യതേ .. 77..

ഏവം സതി മഹാവാക്യാത്പരോക്ഷജ്ഞാനമീര്യതേ .
യൈസ്തേഷാം ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തവിജ്ഞാനം ശോഭതേതരാം .. 78..

ആസ്താം ശാസ്ത്രസ്യ സിദ്ധാന്തോ യുക്ത്യാ വാക്യാത്പരോക്ഷധീഃ .
സ്വർഗാദിവാക്യവന്നൈവം ദശമേ വ്യഭിചാരതഃ .. 79..

സ്വതോഽപരോക്ഷജീവസ്യ ബ്രഹ്മത്വമഭിവാഞ്ഛതഃ .
നശ്യേത്സിദ്ധപരോക്ഷത്വമിതി യുക്തിർമഹത്യഹോ .. 80..

വൃദ്ധിമിഷ്ടവതോ മൂലമപി നഷ്ടമിതീരിതം .
ലൗകികം വചനം സാർഥം സമ്പന്നം ത്വത്പ്രസാദതഃ .. 81..

അന്തഃകരണസംഭിന്നബോധോ ജീവോഽപരോക്ഷതാം .
അർഹത്യുപാധിസദ്ഭാവാന്ന തു ബ്രഹ്മാനുപാധിതഃ .. 82..

നൈവം ബ്രഹ്മത്വബോധസ്യ സോപാധിവിഷയത്വതഃ .
യാവദ്വിദേഹകൈവല്യമുപാധേരനിവാരണാത് .. 83..

അന്തഃകരണസാഹിത്യരാഹിത്യാഭ്യാം വിശിഷ്യതേ .
ഉപാധിർജീവഭാവസ്യ ബ്രഹ്മതായാശ്ച നാന്യഥാ .. 84..

യഥാ വിധിരുപാധിഃ സ്യാത്പ്രതിഷേധസ്തഥാ ന കിം .
സുവർണലൗഹഭേദേന ശൃംഖലാത്വം ന ഭിദ്യതേ .. 85..

അതദ്വ്യാവൃത്തിരൂപേണ സാക്ഷാദ്വിധിമുഖേന ച .
വേദാന്താനാം പ്രവൃത്തിഃ സ്യാദ്ദ്വിധേത്യാചാര്യഭാഷിതം .. 86..

അഹമർഥപരിത്യാഗാദഹം ബ്രഹ്മേതി ധീഃ കുതഃ .
നൈവമംശസ്യ ഹി ത്യാഗോ ഭാഗലക്ഷണയോദിതഃ .. 87..

അന്തഃകരണസന്ത്യാഗാദവശിഷ്ടേ ചിദാത്മനി .
അഹം ബ്രഹ്മേതി വാക്യേന ബ്രഹ്മത്വം സാക്ഷിണീക്ഷ്യതേ .. 88..

സ്വപ്രകാശോഽപി സാക്ഷ്യേഷ ധീവൃത്ത്യാ വ്യാപ്യതേഽന്യവത് .
ഫലവ്യാപ്യത്വമേവാസ്യ ശാസ്ത്രകൃദ്ഭിർനിവാരിതം .. 89..

ബുദ്ധിതത്സ്ഥചിദാഭാസൗ ദ്വാവപി വ്യാപ്നുതോ ഘടം .
തത്രാജ്ഞാനം ധിയാ നശ്യേദാഭാസേന ഘടഃ സ്ഫുരേത് .. 90..

ബ്രഹ്മണ്യജ്ഞാനനാശായ വൃത്തിവ്യാപ്തിരപേക്ഷിതാ .
സ്വയം സ്ഫുരണരൂപത്വാന്നാഭാസ ഉപയുജ്യതേ .. 91..

ചക്ഷുർദീപാവപേക്ഷ്യേതേ ഘടാദേർദർശനേ തഥാ .
ന ദീപദർശനേ കിന്തു ചക്ഷുരേകമപേക്ഷ്യതേ .. 92..

സ്ഥിതോഽപ്യസൗ ചിദാഭാസോ ബ്രഹ്മണ്യേകീഭവേത്പരം .
ന തു ബ്രഹ്മണി അതീശയം ഫലം കുര്യാദ്ഘട ആദിവത് .. 93..

അപ്രമേയമനാദിം ചേത്യത്ര ശ്രുത്യേദമീരിതം .
മനസൈവേദമാപ്തവ്യമിതി ധീവ്യാപ്യതാ ശ്രുതാ .. 94..

ആത്മാനം ചേദ്വിജാനീയാദയമസ്മീതി വാക്യതഃ .
ബ്രഹ്മാത്മവ്യക്തിമുല്ലിഖ്യ യോ ബോധഃ സോഽഭിധീയതേ .. 95..

അസ്തു ബോധോഽപരോക്ഷോഽത്ര മഹാവാക്യാത് തഥാപ്യസൗ .
ന ദൃഢഃ ശ്രവണാദീനാമാചാര്യൈഃ പുനരീരണാത് .. 96..

അഹം ബ്രഹ്മേതി വാക്യാർഥബോധോ യാവദ്ദൃഢീഭവേത് .
ശമാദിസഹിതസ്താവദഭ്യസേച്ഛ്രവണാദികം .. 97..

ബാധം സന്തി ഹ്യദാർഢ്യസ്യ ഹേതവഃ ശ്രുത്യനേകതാ .
അസംഭാവ്യത്വമർഥസ്യ വിപരീത ച ഭാവനാ .. 98..

ശാഖാഭേദാത്കാമഭേദാച്ഛ്രുതം കർമാന്യഥാന്യഥാ .
ഏവമത്രാപി മാശങ്കീത്യതഃ ശ്രവണമാചരേത് .. 99..

വേദാന്താനാമശേഷാണാമാദിമധ്യാവസാനതഃ .
ബ്രഹ്മാത്മന്യേവ താത്പര്യമിതിധീഃ ശ്രവണം ഭവേത് .. 100..

സമന്വയാധ്യായ ഏതത്സൂക്തം ധീസ്വാസ്ഥ്യകാരിഭിഃ .
തർകൈഃ സംഭാവനാർഥസ്യ ദ്വിതീയാധ്യായഃ ഈരിതാ .. 101..

ബഹുജന്മദൃഢാഭ്യാസാദ്ദേഹാദിഷ്വാത്മധീഃ ക്ഷണാത് .
പുനഃ പുനരുദേത്യേവം ജഗത്സത്യത്വധീരപി .. 102..

വിപരീതാ ഭാവനേയമൈകാഗ്ര്യാത്സാ നിവർതതേ .
തത്ത്വോപദേശാത് പ്രാഗേവ ഭവത്യേതദുപാസനാത് .. 103..

ഉപാസ്തയോഽത ഏവത്ര ബ്രഹ്മശാസ്ത്രേഽപി ചിന്തിതാഃ .
പ്രാഗനഭ്യാസിനഃ പശ്ചാദ്ബ്രഹ്മാഭ്യാസേന തദ്ഭവേത് .. 104..

തച്ചിന്തനം തത്കഥനമന്യോന്യം തത്പ്രബോധനം .
ഏതദേകപരത്വം ച ബ്രഹ്മാഭ്യാസം വിദുർബുധാഃ .. 105..

തമേവ ധീരോ വിജ്ഞായ പ്രജ്ഞാം കുർവീത ബ്രാഹ്മണഃ .
നാനുധ്യായാദ്ബഹുഞ്ഛബ്ദാന്വാചോ വിഗ്ലാപനം ഹി തത് .. 106..

അനന്യാശ്ചിന്തയന്തോ മാം യേ ജനാഃ പര്യുപാസതേ .
തേഷാം നിത്യാഭിയുക്താനാം യോഗക്ഷേമം വഹാമ്യഹം .. 107..

ഇതി ശ്രുതിസ്മൃതീ നിത്യമാത്മന്യേകാഗ്രതാം ധിയഃ .
വിധത്തോ വിപരീതായാ ഭാവനായാഃ ക്ഷയായ ഹി .. 108..

യദ് യഥാ വർതതേ തസ്യ തത്ത്വം ഹിത്വാന്യഥാത്വധീഃ .
വിപരീത ഭാവനാ സ്യാത്പിത്രാദാവരിധീര്യഥാ .. 109..

ആത്മാ ദേഹാദിഭിന്നോഽയം മിഥ്യാ ചേദം ജഗത് തയോഃ .
ദേഹാദ്യാത്മത്വസത്യത്വധീർവിപര്യയഭാവനാ .. 110..

തത്ത്വഭാവനയാ നശ്യേത്സാതോ ദേഹാതിരിക്തതാം .
ആത്മനോ ഭാവയേത്തദ്വന്മിഥ്യാത്വം ജഗതോഽനിശം .. 111..

കിം മന്ത്രജപവന്മൂർതിധ്യാനവച്ചാത്മഭേദധീഃ .
ജഗന്മിഥ്യാത്വധീശ്ചാത്ര വ്യാവർത്യാ സ്യാദുതാന്യഥാ .. 112..

അന്യഥേതി വിജാനീഹി ദൃഷ്ടാർഥത്വേന ഭുക്തിവത് .
ബുഭുക്ഷുർജപവദ്ഭുങ്ക്തേ ന കശ്ചിന്നിയതഃ ക്വചിത് .. 113..

അശ്നാതി വാ ന വാശ്നാതി ഭുങ്ക്തേ വാ സ്വേച്ഛയാന്യഥാ .
യേന കേന പ്രകാരേണ ക്ഷുധാമപനിനീശതി .. 114..

നിയമേന ജപം കുര്യാദകൃതൗ പ്രത്യവായതഃ .
അന്യഥാകരണേഽനർഥഃ സ്വരവർണവിപര്യയാത് .. 115..

ക്ഷുധേവ ദൃഷ്ടബാധാകൃദ്വിപരീതാ ച ഭാവനാ .
ജേയാ കേനാപ്യുപായേന നാസ്ത്യത്രാനുഷ്ഠിതേഃ ക്രമഃ .. 116..

ഉപായഃ പൂർവമേവോക്തസ്തച്ചിന്താകഥനാദികഃ .
ഏതദേകപരത്വേഽപി നിർബന്ധോ ധ്യാനവന്ന ഹി .. 117..

മൂർതിപ്രത്യയസാന്തത്യമന്യാനന്തരിതം ധിയഃ .
ധ്യാനം തത്രാതിനിർബന്ധോ മനസശ്ചഞ്ചലാത്മനഃ .. 118..

ചഞ്ചലം ഹി മനഃ കൃഷ്ണ പ്രമാഥി ബലവദ്ദൃഢം .
തസ്യാഹം നിഗ്രഹം മന്യേ വായോരിവ സുദുഷ്കരം .. 119..

അപ്യബ്ധിപാനാന്മഹതഃ സുമേരൂന്മൂലനാദപി .
അപി വഹ്ന്യശനാത് സാധോ വിഷമ്ശ്ചിത്തനിഗ്രഹഃ .. 120..

കഥനാദൗ ന നിർബന്ധഃ ശൃംഖലാബദ്ധദേഹവത് .
കിന്ത്വനന്തേതിഹാസാദ്യൈർവിനോദോ നാട്യവദ്ധിയഃ .. 121..

ചിദേവാത്മാ ജഗന്മിഥ്യേത്യത്ര പര്യവസാനതഃ .
നിദിധ്യാസനവിക്ഷേപോ നേതിഹാസാദിഭിർഭവേത് .. 122..

കൃഷിവാണിജ്യസേവാദൗ കാവ്യതർകാദികേഷു ച .
വിക്ഷിപ്യതേ പ്രവൃത്താ ധീസ്തൈസ്തത്ത്വസ്മൃത്യസംഭവാത് .. 123..

അനുസന്ദധതൈവാത്ര ഭോജനാദൗ പ്രവർതിതും .
ശക്യതേഽത്യന്തവിക്ഷേപാഭാവാദാശു പുനഃ സ്മൃതേഃ .. 124..

തത്ത്വവിസ്മൃതിമാത്രാന്നാനർഥഃ കിന്തു വിപര്യയാത് .
വിപര്യേതും ന കാലോഽസ്തി ഝടിതി സ്മരതഃ ക്വചിത് .. 125..

തത്ത്വ സ്മൃതേരവസരോ നാസ്ത്യന്യാഭ്യാസശാലിനഃ .

പ്രത്യുതാഭ്യാസഘതിത്വാദ്ബലാത്തത്ത്വമപേക്ഷ്യതേ .. 126..

തമേവൈകം വിജാനീത ഹ്യന്യാ വാചോ വിമുഞ്ചഥ .
ഇതി ശ്രുതം തഥാന്യത്ര വാചോ വിഗ്ലാപനന്ത്വിതി .. 127..

ആഹാരാദി ത്യജന്നൈവ ജീവേച്ഛാസ്ത്രാന്തരം ത്യജൻ .
കിം ന ജീവസി യേനൈവം കരോഷ്യത്ര ദുരാഗ്രഹം .. 128..

ജനകാദേഃ കഥം രാജ്യമിതി ചേദ്ദൃഢബോധതഃ .
തഥാ തവാപി ചേത്തർകം പഠ യദ്വാ കൃഷിം കുരു .. 129..

മിഥ്യാത്വവാസനാദാർഢ്യേ പ്രാരബ്ധക്ഷയകാങ്ക്ഷയാ .
അക്ലിശ്യന്തഃ പ്രവർതന്തേ സ്വസ്വകർമാനുസാരതഃ .. 130..

അതിപ്രസംഗോ മാ ശക്യഃ സ്വകർമവശവർതിനാം .
അസ്തു വാ കഃ അത്ര ശക്യേത കർമ വാരയിതും വദ .. 131..

ജ്ഞാനിനോ്ഽജ്ഞാനിൻശ്ചാത്ര സമേ്ഽപ്യാരബ്ധകർമണി .
ന ക്ലേഷോ ജ്ഞാനിനോ ധൈര്യാന്മൂഢഃ ക്ലിശ്യത്യധൈര്യതഃ .. 132..

മാർഗേ ഗന്ത്രോർദ്വയോഃ ശ്രാന്തൗ സമായാമപ്യദൂരതാം .
ജാനന്ധൈര്യാദ്ദ്രുതം ഗച്ഛേദന്യസ്തിഷ്ഠതി ദീനധീഃ .. 133..

സാക്ഷാത്കൃതാത്മധീഃ സമ്യഗവിപര്യയബാധിതഃ .
കിമിച്ഛൻകസ്യ കാമായ ശരീരമനുസഞ്ജ്വരേത് .. 134..

ജഗന്മിഥ്യാത്വധീഭാവാദാക്ഷിപ്തൗ കാമ്യകാമുകൗ .
തയോരഭാവേ സന്താപഃ ശാമ്യേന്നിഃസ്നേഹദീപവത് .. 135..

ഗന്ധർവപത്തനേ കിഞ്ചിന്നേന്ദ്രജാലികനിർമിതം .
ജാനൻ കാമയതേ കിന്തു ജിഹാസതി ഹസന്നിദം .. 136..

ആപാതരമണീയേഷു ഭോഗേഷ്വേവം വിചാരവാൻ .
നാനുരജ്ജതി കിന്ത്വേതാൻ ദോഷദൃഷ്ട്യാ ജിഹാസതി .. 137..

അർഥാനാമർജനേ ക്ലേശസ്തഥൈവ പരിരക്ഷണേ .
നാശേ ദുഃഖം വ്യയേ ദുഃഖം ധിഗർഥാൻക്ലേശകാരിണഃ .. 138..

മാംസപാഞ്ചാതികായാസ്തു യന്ത്രലോലേ്ഽഗപഞ്ജരേ .
സ്നായ്വസ്ഥിഗ്രന്ഥിശാലിന്യാഃ സ്ത്രിയാഃ കിമിവ ശോഭനം .. 139..

ഏവമാദിഷു ശാസ്ത്രേഷു ദോഷാഃ സമ്യക്പ്രപഞ്ചിതാഃ .
വിമൃശന്നനിശന്താനി കഥം ദുഃഖേഷു മജ്ജതി .. 140..

ക്ഷുധയാ പീഡ്യമാനോ്ഽപി ന വിഷം ഹ്യത്തുമിച്ഛതി .
മിഷ്ടാന്നധ്വസ്തതൃഡ്ജാനന്നാമൂഢസ്തജ്ജിഘത്സതി .. 141..

പ്രാരബ്ധകർമപ്രാബല്യാദ്ഭോഗേഷ്വിച്ഛാ ഭവേദ്യദി .
ക്ലിശ്യന്നേവ തദാപ്യേഷ ഭുങ്ക്തേ വിഷ്ടിഗൃഹീതവത് .. 142..

ഭുഞ്ജാനാസ്താനപി ബുധാഃ ശ്രദ്ധാവന്തഃ കുടുംബിനഃ .
നാദ്യാപി കർമ നശ്ഛിന്നമിതി ക്ലിശ്യന്തി സന്തതം .. 143..

നായം ക്ലേശോഽത്ര സംസാരതാപഃ കിന്തു വിരക്തതാ .
ഭ്രാന്തിജ്ഞാനനിദാനോ ഹി താപഃ സാംസാരികഃ സ്മൃതഃ .. 144..

വിവേകേന പരിക്ലിശ്യന്നല്പഭോഗേന തൃപ്യതി .
അന്യഥാനന്തഭോഗേഽപി നൈവ തൃപ്യതി കർഹിചിത് .. 145..

ന ജാതു കാമഃ കാമാനാമുപഭോഗേന ശാമ്യതി .
ഹവിഷാ കൃഷ്ണവർത്മേവ ഭൂയ ഏവ അഭിവർധതേ .. 146..

പരിജ്ഞായോപഭുക്തോ ഹി ഭോഗോ ഭവതി തുഷ്ടയേ .
വിജ്ഞായ സേവിതശ്ചൗരീ മൈത്രീമേതി ന ചൗരതാം .. 147..

മനസോ നിഗൃഹീതസ്യ ലീലാഭോഗോഽല്പകോഽപി യഃ .
തമേവാലബ്ധവിസ്താരം ക്ലിഷ്ടത്വാദ്ബഹു മന്യതേ .. 148..

ബദ്ധമുക്തോ മഹീപാലോ ഗ്രാമമാത്രേണ തുഷ്യതി .
പരൈർന ബദ്ധോ നാക്രാന്തോ ന രാഷ്ട്രം ബഹു മന്യതേ .. 149..

വിവേകേ ജാഗ്രതി സതി ദോഷദർശനലക്ഷണേ .
കഥമാരബ്ധകർമാപി ഭോഗേച്ഛാം ജനയിഷ്യതി .. 150..

നൈഷ ദോഷോ യതോഽനേകവിധം പ്രാരബ്ധമീക്ഷ്യതേ .
ഇച്ഛാനിച്ഛാ പരേച്ഛാ ച പ്രാരബ്ധം ത്രിവിധം സ്മൃതം .. 151..

അപഥ്യസേവിൻശ്ചൗരാ രാജദാരരതാ അപി .
ജാനന്ത ഏവ സ്വാനർഥമിച്ഛന്ത്യാരബ്ധകർമതഃ .. 152..

ന ചാത്രൈതദ്വാരയിതുമീശ്വരേണാപി ശക്യതേ .
യത ഈശ്വര ഏവാഹ ഗീതായാമർജുനം പ്രതി .. 153..

സദൃശം ചേഷ്ടതേ സ്വസ്യാഃ പ്രകൃതേർജ്ഞാനവാനപി .
പ്രകൃതിം യാന്തി ഭൂതാനി നിഗ്രഹഃ കിം കരിഷ്യതി .. 154..

അവശ്യം ഭാവിഭാവാനാം പ്രതീകാരോ ഭവേദ്യദി .
തദാ ദുഃഖൈർന ലിപ്യേരൻ നലരാമയുധിഷ്ഠിരാഃ .. 155..

ന ചേശ്വരത്വമീശസ്യ ഹീയതേ താവതാ യതഃ .
അവശ്യം ഭാവിതാപ്യേഷഈശ്വരേണ ഏവ നിർമിതാ .. 156..

പ്രശ്നോത്തരാഭ്യാമേവൈതദ്ഗമ്യതേഽർജുനകൃഷ്ണയോഃ .
അനിച്ഛാപൂർവകം ചാസ്തി പ്രാരബ്ധമിതി തച്ഛൃണു .. 157..

അഥ കേന പ്രയുക്തോഽയം പാപം ചരതി പൂരുഷഃ .
അനിച്ഛന്നപി വാർഷ്ണേയ ബലാദിവ നിയോജിതഃ .. 158..

കാമ ഏഷ ക്രോധ ഏഷ രജോഗുണസമുദ്ഭവഃ .
മഹാശനോ മഹാപാപ്മാ വിദ്ധ്യേനമിഹ വൈരിണം .. 159..

സ്വഭാവജേന കൗന്തേയ നിബദ്ധഃ സ്വേന കർമണാ .
കർതും നേച്ഛസി യന്മോഹാത്കരിഷ്യസ്യവശോഽപി തത് .. 160..

നാനിച്ഛന്തോ ന ചേച്ഛന്തഃ പരദാക്ഷിണ്യസംയുതാഃ .
സുഖദുഃഖേ ഭജന്ത്യേതത്പരേച്ഛാ പൂർവകർമ ഹി .. 161..

കഥം തർഹി കിമിച്ഛന്നിത്യേവമിച്ഛാ നിഷിധ്യതേ .
നേച്ഛാനിഷേധഃ കിന്ത്വിച്ഛാബാധോ ഭർജിതബീജവത് .. 162..

ഭർജിതാനി തു ബീജാനി സന്ത്യകാര്യകരാണി ച .
വിദ്വദിച്ഛാ യഥേഷ്ടവ്യാ സത്ത്വബോധാന്ന കാര്യകൃത് .. 163..

ദഗ്ധബീജമരോഹേഽപി ഭക്ഷണായോപയുജ്യതേ .
വിദ്വദിച്ഛാപ്യല്പഭോഗം കുര്യാന്ന വ്യസനം ബഹു .. 164..

ഭോഗേന ചരിതാർഥത്വാത്പ്രാരബ്ധം കർമ ഹീയതേ .
ഭോക്തവ്യസത്യതാഭ്രാന്ത്യാവ്യസനം തത്ര ജായതേ .. 165..

മാ വിനശ്യത്വയം ഭോഗോ വർധതാമുത്തരോത്തരം .
മാ വിഘ്നാഃ പ്രതിബധ്നന്തു ധന്യോഽസ്മ്യസ്മാദിതി ഭ്രമഃ .. 166..

യദഭാവി ന തദ്ഭാവി ഭാവി ചേന്ന തദന്യഥാ .
ഇതി ചിന്താവിഷഘ്നോഽയം ബോധോ ഭ്രമനിവർതകഃ .. 167..

സമേഽപി ഭോഗേ വ്യസനം ഭ്രാന്തോ ഗച്ഛേന്ന ബുദ്ധിമാൻ .
അശക്യാർഥസ്യ സങ്കല്പാദ്ഭ്രാന്തസ്യ വ്യസനം ബഹു .. 168..

മായാമയത്വം ഭോഗ്യസ്യ ബുദ്ധ്വാസ്ഥാമുപസംഹരൻ .
ഭുഞ്ജാനോഽപി ന സങ്കല്പം കുരുതേ വ്യസനം കുതഃ .. 169..

സ്വപ്നേന്ദ്രജാലസദൃശമചിന്ത്യരചനാത്മകം .
ദൃഷ്ടനഷ്ടം ജഗത്പശ്യൻകഥം തത്രാനുരജ്ജതി .. 170..

സ്വസ്വപ്നമാപരോക്ഷേണ ദൃഷ്ട്വാ പശ്യൻസ്വജാഗരം .
ചിന്തയേദപ്രമത്തഃ സന്നുഭാവനുദിനം മുഹുഃ .. 171..

ചിരം തയോഃ സർവസാമ്യമനുസന്ധായ ജാഗരേ .
സത്യത്വബുദ്ധിം സന്ത്യജ്യ നാനുരജ്ജതി പൂർവവത് .. 172..

ഇന്ദ്രജാലമിദം ദ്വൈതമചിന്ത്യരചനാത്വതഃ .
ഇത്യവിസ്മരതോ ഹാനിഃ കാ വാ പ്രാരബ്ധഭോഗതഃ .. 173..

നിർബന്ധസ്തത്ത്വവിദ്യായാ ഇന്ദ്രജാലത്വസംസ്മൃതൗ .
പ്രാരബ്ധസ്യാഗ്രഹോ ഭോഗേ ജീവസ്യ സുഖദുഃഖയോഃ .. 174..

വിദ്യാരബ്ധേ വിരുദ്ധ്യേതേ ന ഭിന്നവിഷയത്വതഃ .
ജാനദ്ഭിരപ്യൈന്ദ്രജാലോ വിനോദോ ദൃശ്യതേ ഖലു .. 175..

ജഗത്സത്യത്വമാപാദ്യ പ്രാരബ്ധം ഭോജയേദ്യദി .
തദാ വിരോധി വിദ്യായാ ഭോഗമാത്രാന്ന സത്യതാ .. 176..

അന്ന്യൂനോ ജായതേ ഭോഗഃ കല്പിതൈഃ സ്വപ്നവസ്തുഭിഃ .
ജാഗ്രത്വസ്തുഭിരപ്യേവമസത്യൈർഭോഗ ഇഷ്യതാം .. 177..

യദി വിദ്യാപഹ്നുവിത ജഗത്പ്രാരബ്ധ ഘാതിനീ .

തദാ സ്യാന്ന തു മായാത്വബോധേന തദപഹ്നവഃ .. 178..

അനപഹ്നുത്യ ലോകാസ്തദിന്ദ്രജാലമിദം ത്വിതി .
ജാനന്ത്യേവാനപഹ്നുത്യ ഭോഗം മായാത്വധീസ്തഥാ .. 179..

യത്ര ത്വസ്യ ജഗത് സ്വാത്മാ പശ്യേത്കസ്തത്ര കേന കിം .
കിം ജിഘ്രേത്കിം വദേദ്വേതി ശ്രുതൗ തു ബഹു ഘോഷിതം .. 180..

തേന ദ്വൈതമപഹ്നുത്യ വിദ്യോദേതി ന ചാന്യഥാ .
തഥാ ച വിദുഷോ ഭോഗഃ കഥം സ്യാദിതി ചേത് ശൃണു .. 181..

സുഷുപ്തിവിഷയാ മുക്തിവിഷയാ വാ ശ്രുതിസ്ത്വിതി .
ഉക്തം സ്വാപ്യയസമ്പത്യോരിതി സൂത്രേ ഹ്യതിസ്ഫുടം .. 182..

അന്യഥാ യാജ്ഞവല്ക്യാദേരാചാര്യത്വം ന സംഭവേത് .
ദ്വൈതദൃഷ്ടാവവിദ്വത്താ ദ്വൈതാദൃഷ്ടൗ ന വാഗ്വദേത് .. 183..

നിർവികല്പസമാധൗ തു ദ്വൈതാദർശനഹേതുതഃ .
സൈവാപരോക്ഷവിദ്യേതി ചേത്സുഷുപ്തിസ്തഥാ ന കിം .. 184..

ആത്മതത്ത്വം ന ജാനാതി സുപ്തൗ യദി തദാ ത്വയാ .
ആത്മധീരേവ വിദ്യേതി വാച്യം ന ദ്വൈതവിസ്മൃതിഃ .. 185..

ഉഭയം മിലിതം വിദ്യാ യദി തർഹി ഘടാദയഃ .
അർധവിദ്യാഭാജിനഃ സ്യുഃ സകലദ്വൈതവിസ്മൃതേഃ .. 186..

മശകധ്വനിമുഖ്യാനാം വിക്ഷേപാണാം ബഹുത്വതഃ .
തത്ത്വവിദ്യാ തഥാ ന സ്യാദ്ഘടാദീനാം യഥാ ദൃഢാ .. 187..

ആത്മധീരേവ വിദ്യേതി യദി തർഹി സുഖീ ഭവ .
ദുഷ്ടചിത്തം നിരുന്ധ്യാച്ചേന്നിരുന്ധി ത്വം യഥാസുഖം .. 188..

തദിഷ്ടമേഷ്ടവ്യമായാമയത്വസ്യ സമീക്ഷണാത് .
ഇച്ഛന്നപ്യജ്ഞവന്നേച്ഛേത്കിമിച്ഛന്നിതി ഹി ശ്രുതം .. 189..

രാഗോ ലിംഗമബോധസ്യ സന്തു രാഗാദയോ ബുധേ .
ഇതി ശാസ്ത്രദ്വയം സാർഥമേവം സത്യവിരോധതഃ .. 190..

ജഗന്മിഥ്യാത്വവത് സ്വാത്മാസംഗത്വസ്യ സമീക്ഷണാത് .
കസ്യ കാമായേതി വചോ ഭോക്തൃഭാവവിവക്ഷയാ .. 191..

പതിജായാദികം സർവം തത്തദ്ഭോഗായ നേച്ഛതി .
കിന്ത്വാത്മഭോഗാർഥമിതി ശ്രുതാവുദ്ഘോഷിതം ബഹു .. 192..

കിം കൂടസ്ഥശ്ചിദാഭാസോഽഥ വാ കിമുഭയാത്മകഃ .
ഭോക്താ തത്ര ന കൂടസ്ഥോഽസംഗത്വാദ്ഭോക്തൃതാം വ്രജേത് .. 193..

സുഖദുഃഖാഭിമാനാഖ്യോ വികാരോ ഭോഗ ഉച്യതേ .
കൂടസ്ഥസ്യ വികാരീ ചേത്യേതന്ന വ്യാഹതം കഥം .. 194..

വികാരിബുദ്ധ്യധീനത്വാദാഭാസേ വികൃതാവപി .
നിരധിഷ്ഠാനവിഭ്രാന്തിഃ കേവലാ ന ഹി തിഷ്ഠതി .. 195..

ഉഭയാത്മക ഏവാതോ ലോകേ ഭോക്താ നിഗദ്യതേ .
തദ്വ്യഗ്രാത്മാനമാരഭ്യ കൂടസ്ഥഃ ശേഷിതഃ ശ്രുതൗ .. 196..

ആത്മാ കതമ ഇത്യുക്തേ യാജ്ഞവല്ക്യോ വിബോധയൻ .
വിജ്ഞാനമയമാരഭ്യാസംഗം തം പര്യശേഷയത് .. 197..

കോഽയമാത്മേത്യേവമാദൗ സർവത്രാത്മവിചാരതഃ .
ഉഭയാത്മകമാരഭ്യ കൂടസ്ഥഃ ശേഷ്യതേ ശ്രുതൗ .. 198..

കൂടസ്ഥസത്യതാം സ്വസ്മിന്നധ്യസ്യാത്മാ വിവേകതഃ .
താത്വികീം ഭോക്തൃതാം മത്വാ ന കദാചിജ്ജിഹാസതി .. 199..

ഭോക്താ സ്വസ്യൈവ ഭോഗായ പതിജായാദിമിച്ഛതി .
ഏഷ ലൗകികവൃത്താന്തഃ ശ്രുത്യാ സമ്യഗനൂദിതഃ .. 200..

ഭോഗ്യാനാം ഭോക്തൃശേഷത്വാന്മാ ഭോഗ്യേഷ്വനുരജ്യതാം .
ഭോക്തര്യേവ പ്രധാനേഽതോഽനുരാഗം തം വിധിത്സതി .. 201..

യാ പ്രീതിരവിവേകാനാം വിഷയേഷ്വനപായിനീ .
ത്വാമനുസ്മരതഃ സാ മേ ഹൃദയാന്മാപസർപതു .. 202..

ഇതി ന്യായേന സർവസ്മാദ്ഭോഗ്യജാതാദ്വിരക്തധീഃ .
ഉപസംഹൃത്യ താം പ്രീതിം ഭോക്തര്യേവം ബുഭുത്സതേ .. 203..

സ്രക്ചന്ദനവധൂവസ്ത്രസുവർണാദിഷു പാമരഃ .
അപ്രമത്തോ യഥാ തദ്വന്ന പ്രമാദ്യതി ഭോക്തരി .. 204..

കാവ്യനാടകതർകാദിമഭ്യസ്യതി നിരന്തരം .
വിജിഗീഷുര്യഥാ തദ്വന്മുമുക്ഷുഃ സ്വം വിചാരയേത് .. 205..

ജപയാഗോപാസനാദി കുരുതേ ശ്രദ്ധയാ യഥാ .
സ്വർഗാദിവാഞ്ഛയാ തദ്വച്ഛ്രദ്ധ്യാത്സ്വേ മുമുക്ഷയാ .. 206..

ചിത്തൈകാഗ്ര്യം യഥാ യോഗീ മഹായാസേന സാധയേത് .
അണിമാദിപ്രേപ്സയൈവം വിവിച്യാത്സ്വം മുമുക്ഷയാ .. 207..

കൗശലാനി വിവർധന്തേ തേഷാമഭ്യാസപാടവാത് .
യഥാ തദ്വദ്വിവേകോഽസ്യാപ്യഭ്യാസാദ്വിശദായതേ .. 208..

വിവിഞ്ചതാ ഭോക്തൃതത്ത്വം ജാഗ്രദാദിഷ്വസംഗതാ .
അന്വയവ്യതിരേകാഭ്യാം സാക്ഷിണ്യധ്യവസീയതേ .. 29..

യത്ര യദ്ദൃശ്യതേ ദ്രഷ്ടാ ജാഗ്രത്സ്വപ്നസുഷുപ്തിഷു .
തത്രൈവ തന്നേതരത്രേത്യനുഭൂതിർഹി സംമതാ .. 210..

സ യത്തത്രേക്ഷതേ കിഞ്ചിത്തേനാനന്വാഗതോ ഭവേത് .
ദൃഷ്ട്വൈവ പുണ്യം പാപം ചേത്യേവം ശ്രുതിഷു ഡിണ്ഡിമഃ .. 211..

ജാഗ്രത്സ്വപ്നസുഷുപ്ത്യാദി പ്രപഞ്ചം യത്പ്രകാശതേ .
തദ്ബ്രഹ്മാഹമിതി ജ്ഞാത്വാ സർവബന്ധൈഃ പ്രമുച്യതേ .. 212..

ഏക ഏവ ആത്മാ മന്തവ്യോ ജാഗ്രത്സ്വപ്നസുഷുപ്തിഷു .
സ്ഥാനത്രയവ്യതീതസ്യ പുനർജന്മ ന വിദ്യതേ .. 213..

ത്രിഷു ധാമസു യദ്ഭോഗ്യം ഭോക്താ ഭോഗശ്ച യദ്ഭവേത് .
തേഭ്യോ വിലക്ഷണഃ സാക്ഷീ ചിന്മാത്രോഽഹം സദാശിവഃ .. 214..

ഏവം വിവേചിതേ തത്ത്വേ വിജ്ഞാമയശബ്ദിതഃ .
ചിദാഭാസോ വികാരീ യോ ഭോക്തൃത്വം തസ്യ ശിഷ്യതേ .. 215..

മായികോഽയം ചിദാഭാസഃ ശ്രുതേരനുഭവാദപി .
ഇന്ദ്രജാലം ജഗത്പ്രോക്തം തദന്തഃപാത്യയം യതഃ .. 216..

വിലോപോഽസ്യ സുഷുപ്ത്യാദൗ സാക്ഷിണാ ഹ്യനുഭൂയതേ .
ഏതാദൃശം സ്വസ്വഭാവം വിവിനക്തി പുനഃ പുനഃ .. 217..

വിവിച്യ നാശം നിശ്ചിത്യ പുനർഭോഗം ന വാഞ്ഛതി .
മുമൂർഷുഃ ശായിതോ ഭൂമൗ വിവാഹം കോഽഭിവാഞ്ഛതി .. 218..

ജിഹ്രേതി വ്യവഹർതും ച ഭോക്താഹമിതി പൂർവവത് .
ഛിന്നനാശ ഇവ ഹ്രിതഃ ക്ലിശ്യന്നാരബ്ധമശ്നുതേ .. 219..

യദാ സ്വസ്യാപി ഭോക്തൃത്വം മന്തും ജിഹ്രേത്യയം തദാ .
സാക്ഷിണ്യാരോപയേദേതദിതി കൈവ കഥാ വൃഥാ .. 220..

ഇത്യഭിപ്രേത്യ ഭോക്താരമാക്ഷിപത്യവിശങ്കയാ .
കസ്യ കാമായേതി തതഃ ശരീരാനുജ്വരോ ന ഹി .. 221..

സ്ഥൂലം സൂക്ഷ്മം കാരണം ച ശരീരം ത്രിവിധം സ്മൃതം .
അവശ്യം ത്രിവിധോഽസ്ത്യേവ തത്ര തത്രോചിതോ ജ്വരഃ .. 222..

വാതപിത്തശ്ലേഷ്മജന്യാ വ്യാധയഃ കോടിശസ്തനൗ .
ദുർഗന്ധിത്വം കുരൂപത്വം ദാഹഭംഗാദയസ്തഥാ .. 223..

കാമക്രോധാദയഃ ശാന്തിദാന്ത്യാദ്യാ ലിംഗദേഹഗാഃ .
ജ്വരാദ്വയേഽപി ബാധന്തേ പ്രാപ്ത്യാപ്രാപ്ത്യാ നരം ക്രമാത് .. 224..

സ്വം പരം ച ന വേത്ത്യാത്മാ വിനഷ്ട ഇവ കാരണേ .
ആഗാമിദുഃഖബീജം ചേത്യേതദിന്ദ്രേണ ദർശിതം .. 225..

ഏതേ ജ്വരാഃ ശരീരേഷു ത്രിഷു സ്വാഭാവികാ മതാഃ .
വിയോഗേ തു ജ്വരൈസ്താനി ശരീരാണ്യേവ നാസതേ .. 226..

തന്തോർവിയുജ്യേന്ന പടോ വാലേഭ്യഃ കംബലോ യഥാ .
മൃദോ ഘടസ്തഥാ ദേഹോ ജ്വരേഭ്യോഽപീതി ദൃശ്യതാം .. 227..

ചിദാഭാസേ സ്വതഃ കോഽപി ജ്വരോ നാസ്തി യതശ്ചിതഃ .
പ്രകാശൈകസ്വഭാവത്വമേവ ദൃഷ്ടം ന ചേതരത് .. 228..

ചിദാഭാസേഽപ്യസംഭാവ്യാ ജ്വരാഃ സാക്ഷിണി കാ കഥാ .
ഏവമേവൈകതാം മേനേ ചിദാഭാസോ ഹ്യവിദ്യയാ .. 229..

സാക്ഷിസത്യത്വമധ്യസ്യ സ്വേനോപേതേ വപുസ്ത്രയേ .

തത്സർവം വാസ്തവം സ്വസ്യ സ്വരൂപമിതി മന്യതേ .. 230..

ഏതസ്മിൻഭ്രാന്തികാലേഽയം ശരീരേഷു ജ്വരത്സ്വഥ .
സ്വയമേവ ജ്വരാമീതി മന്യതേ ഹി കുടുംബിവത് .. 231..

പുത്രദാരേഷു തൃപ്യത്സു തൃപ്യാമീതി യഥാ വൃഥാ .
മന്യതേ പുരുഷസ്തദ്വദാഭാസോഽപ്യഭിമന്യതേ .. 232..

വിവിച്യ ഭ്രാന്തിമുജ്ഝിത്വാ സ്വമപ്യഗണയൻ സദാ .
ചിന്തയൻസാക്ഷിണം കസ്മാച്ഛരീരമനുസഞ്ജ്വരേത് .. 233..

അയഥാവസ്തുസർപാദിജ്ഞാനം ഹേതുഃ പലായനേ .
രജ്ജുജ്ഞാനേഽഹിധീധ്വസ്തൗ കൃതമപ്യനുശോചതി .. 234..

മിഥ്യാഭിയോഗദോഷസ്യ പ്രായശ്ചിത്തത്വസിദ്ധയേ .
ക്ഷമാപയന്നിവാത്മാനം സാക്ഷിണം ശരണം ഗതഃ .. 235..

ആവൃത്തപാപനുത്യർഥം സ്നാനാദ്യാവർതതേ യഥാ .
ആവർതയന്നിവ ധ്യാനം സദാ സാക്ഷിപരായണഃ .. 236..

ഉപസ്ഥകുഷ്ഠിനീ വേശ്യാ വിലാസേഷു വിലജ്ജതേ .
ജാനതോഽഗ്രേ തഥാഭാസഃ സ്വപ്രഖ്യാതൗ വിലജ്ജതേ .. 237..

ഗൃഹീതോ ബ്രാഹ്മണോ മ്ലേച്ഛൈഃ പ്രായശ്ചിത്തം ചരൻപുനഃ .
മ്ലേച്ഛൈഃ സങ്കീര്യതേ നൈവ തഥാഭാസഃ ശരീരകൈഃ .. 238..

യൗവരാജ്യേ സ്ഥിതോ രാജപുത്രഃ സാമ്രാജ്യവാഞ്ഛയാ .
രാജാനുകാരീ ഭവതി തഥാ സാക്ഷ്യനുകാര്യയം .. 239..

യോ ബ്രഹ്മ വേദ ബ്രഹ്മൈവ ഭവത്യേവേതി ശ്രുതിം .
ശ്രുത്വാ തദേകചിത്തഃ സൻബ്രഹ്മ വേത്തി ന ചേതരത് .. 240..

ദേവത്വകാമാ ഹ്യഗ്ന്യാദൗ പ്രവിശന്തി യഥാ തഥാ .
സാക്ഷിത്വേനാവശേഷായ സ്വവിനാശം സ വാഞ്ഛതി .. 241..

യാവത്സ്വദേഹദാഹം സ നരത്വം നൈവ മുഞ്ചതി .
താവദാരബ്ധദേഹഃ സ്യാന്നാഭാസത്വവിമോചനം .. 242..

രജ്ജുജ്ഞാനേഽപി കമ്പാദിഃ ശനൈരേവോപശാമ്യതി .
പുനർമന്ദാന്ധകാരേ സാ രജ്ജുഃ ക്ഷിപ്തോരഗീ ഭവേത് .. 243..

ഏവമാരബ്ധഭോഗോഽപി ശനൈഃ ശാമ്യതി നോ ഹഠാത് .
ഭോഗകാലേ കദാചിത്തു മർത്യോഽഹമിതി ഭാസതേ .. 244..

നൈതാവതാപരാധേന തത്ത്വജ്ഞാനം വിനശ്യതി .
ജീവന്മുക്തിവ്രതം നേദം കിന്തു വസ്തുസ്ഥിതിഃ ഖലു .. 245..

ദശമോഽപി ശിരസ്താഡം രുദൻബുദ്ധ്വാ ന രോദിതി .
ശിരോവ്രണസ്തു മാസേന ശനൈഃ ശാമ്യതി നോ തദാ .. 246..

ദശമാമൃതിലാഭേന ജാതോ ഹർഷോ വ്രണവ്യഥാം .

തിരോധത്തേ മുക്തിലാഭസ്തഥാ പ്രാരബ്ധദുഃഖിതാം .. 247..

വ്രതാഭാവാദ്യദാധ്യാസസ്തദാ ഭൂയോ വിവിച്യതാം .
രസസേവീ ദിനേ ഭുങ്ക്തേ ഭൂയോ ഭൂയോ യഥാ തഥാ .. 248..

ശമയത്യൗഷധേനായം ദശമഃ സ്വവ്രണം യഥാ .
ഭോഗേന ശമയിത്വൈതത്പ്രാരബ്ധം മുച്യതേ തഥാ .. 249..

കിമിച്ഛന്നിതി വാക്യോക്തഃ ശോകമോക്ഷ ഉദീരിതഃ .
ആഭാസസ്യ ഹ്യവസ്ഥൈഷാ ഷഷ്ഠീ തൃപ്തിസ്തു സപ്താമി .. 250..

സാങ്കുശാ വിഷയൈസ്തൃപ്തിരിയം തൃപ്തിർനിരങ്കുശാ .
കൃതം കൃത്യം പ്രാപണീയം പ്രാപ്തമിത്യേവ തൃപ്യതി .. 251..

ഐഹികാമുഷ്മികവ്രാതസിദ്ധ്യൈ മുക്തേശ്ച സിദ്ധയേ .
ബഹു കൃത്യം പുരാസ്യാഭൂത്തത്സർവമധുനാ കൃതം .. 252..

തദേതത്കൃതകൃത്യത്വം പ്രതിയോഗിപുരഃസരം .
അനുസന്ദധദേവായമേവം തൃപ്യതി നിത്യശഃ .. 253..

ദുഃഖിനോഽജ്ഞാഃ സംസരന്തു കാമം പുത്രാദ്യപേക്ഷയാ .
പരമാനന്ദപൂർണോഽഹം സംസരാമി കിമിച്ഛയാ .. 254..

അനുതിഷ്ഠന്തു കർമാണി പരലോകായിയാസവഃ .
സർവലോകാത്മകഃ കസ്മാദനുതിഷ്ഠാമി കിം കഥം .. 255..

വ്യാചക്ഷതാന്തേ ശാസ്ത്രാണി വേദാനധ്യാപയന്തു വാ .
യേഽത്രാധികാരിണോ മേ തു നാധികാരോഽക്രിയത്വതഃ .. 256..

നിദ്രാഭിക്ഷേ സ്നാനശൗചേ നേച്ഛാമി ന കരോമി ച .
ദ്രഷ്ടാരശ്ചേത്കല്പയന്തി കിം മേ സ്യാദന്യകല്പനാത് .. 257..

ഗുഞ്ജാപുഞ്ജാദി ദഹ്യേത നാന്യാരോപിതവഹ്നിനാ .
നാന്യാരോപിതസംസാരധർമാനേവമഹം ഭജേ .. 258..

ശൃണ്വന്ത്വജ്ഞാതതത്ത്വാസ്തേ ജാനം കസ്മാച്ഛൃണോമ്യഹം .
മന്യന്താം സംശയാപന്നാ ന മന്യേഽഹമസംശയഃ .. 259..

വിപര്യസ്തോ നിദിധ്യാസേത്കിം ധ്യാനമവിപര്യയേ .
ദേഹാത്മത്വവിപര്യാസം ന കദാചിദ്ഭജാമ്യഹം .. 260..

അഹം മനുഷ്യ ഇത്യാദിവ്യവഹാരോ വിനാപ്യമും .
വിപര്യാസം ചിരാഭ്യസ്തവാസനാതോഽവകല്പതേ .. 261..

പ്രാരബ്ധകർമണി ക്ഷീണേ വ്യവഹാരോ നിവർതതേ .
കർമാക്ഷയേ ത്വസൗ നൈവ ശാമ്യേദ്ധ്യാനസഹസ്രതഃ .. 262..

വിരലത്വം വ്യവഹൃതേരിഷ്ടം ചേദ്ധ്യാനമസ്തു തേ .
അബാധികാം വ്യവഹൃതിം പശ്യ ധ്യായാമ്യഹം കുതഃ .. 263..

വിക്ഷേപോ നാസ്തി യസ്മാന്മേ ന സമാധിസ്തതോ മമ .
വിക്ഷേപോ വാ സമാധിർവാ മനസഃ സ്യാദ്വികാരിണഃ .. 264..

നിത്യാനുഭവരൂപസ്യ കോ മേഽത്രാനുഭവഃ പൃഥക് .
കൃതം കൃത്യം പ്രാപണീയം പ്രാപ്തമിത്യേവ നിശ്ചയഃ .. 265..

വ്യവഹാരോ ലൗകികോ വാ ശാസ്ത്രീയോഽപ്യന്യഥാപി വാ .
മമാകർതുരലേപസ്യ യഥാരബ്ധം പ്രവർതതാം .. 266..

അഥവാ കൃതകൃത്യോഽപി ലോകാനുഗ്രഹകാമ്യയാ .
ശാസ്ത്രീയേണൈവ മാർഗേണ വർതേഽഹം കാ മമ ക്ഷതിഃ .. 267..

ദേവാർചനസ്നാനശൗചഭിക്ഷാദൗ വർതതാം വപുഃ .
താരം ജപതു വാക്തദ്വത്പഠത്വാമ്നായമസ്തകം .. 268..

വിഷ്ണും ധ്യായതു ധീര്യദ്വാ ബ്രഹ്മാനന്ദേ വിലീയതാം .
സാക്ഷ്യഹം കിഞ്ചിദപ്യത്ര ന കുർവേ നാപി കാരയേ .. 269..

ഏവം ച കലഹഃ കുത്ര സംഭവേത്കർമിണ മമ .
വിഭിന്നവിഷയത്വേന പൂർവാപരസമുദ്രവത് .. 270..

വപുർവാഗ്ധീഷു നിർബന്ധഃ കർമിണോ ന തു സാക്ഷിണി .
ജ്ഞാനിനഃ സാക്ഷ്യലേപത്വേ നിർബന്ധോ നേതരത്ര ഹി .. 271..

ഏവം ചാന്യോന്യവൃത്താന്താനഭിജ്ഞൗ ബധിരാവിവ .
വിവദേതാം ബുദ്ധിമന്തോ ഹസന്ത്യേവ വിലോക്യ തൗ .. 272..

യം കർമീ ന വിജാനാതി സാക്ഷിണം തസ്യ തത്ത്വവിത് .
ബ്രഹ്മത്വം ബുധ്യതാം തത്ര കർമിണഃ കിം വിഹീയതേ .. 273..

ദേഹവാഗ്ബുദ്ധയസ്ത്യക്താ ജ്ഞാനിനാനൃതബുദ്ധിതഃ .
കർമീ പ്രവർതയവാഭിർജ്ഞാനിനോ ഹീയതേഽത്ര കിം .. 274..

പ്രവൃത്തിർനോപയുക്താ ചേന്നിവൃത്തിഃ ക്വോപയുജ്യതേ .
ബോധേ ഹേതുർനിവൃത്തിശ്ചേദ്ബുഭുത്സായാം തഥേതരാ .. 275..

ബുദ്ധശ്ചേന്ന ബുഭുത്സേത നാപ്യസൗ ബുധ്യതേ പുനഃ .
അബാധാദനുവർതേത ബോധോ ന ത്വന്യസാധനാത് .. 276..

നാവിദ്യാ നാപി തത്കാര്യം ബോധം ബാധിതുമർഹതി .
പുരൈവ തത്ത്വബോധേന ബാധിതേ തേ ഉഭേ യതഃ .. 277..

ബാധിതം ദൃശ്യതാമക്ഷൈസ്തേന ബാധോ ന ശങ്ക്യതേ .
ജീവന്നാഖുർന മാർജാരം ഹന്തി ഹന്യാത്കഥം മൃതഃ .. 278..

അപി പാശുപതാസ്ത്രേണ വിദ്ധശ്ചേന്ന മമാര യഃ .
നിഷ്ഫലേഷുവിതുന്നാംഗോ നങ്ക്ഷ്യതീത്യത്ര കാ പ്രമാ .. 279..

ആദാവവിദ്യയാ ചിത്രൈഃ സ്വകാര്യൈർജൃംഭമാണയാ .
യുദ്ധ്വാ ബോധോഽജയത്സോദ്യ സുദൃഢോ ബാധ്യതാം കഥം .. 280..

തിഷ്ഠന്തുവജ്ഞാനതത്കാര്യശവാബോധേന മാരിതാഃ .
ന ഹാനീർബീധ സമ്രാജഃ കീർതിഃ പ്രത്യുത തസ്യ തൈഃ .. 281..

യ ഏവമതിശൂരേണ ബോധേന ന വിയുജ്യതേ .

 BACK TO TOP

നിവൃത്ത്യാ വാ പ്രവൃത്ത്യാ വാ ദേഹാദിഗതയാസ്യ കിം .. 282..

പ്രവൃത്താവാഗ്രഹോ ന്യായ്യോ ബോധഹീനസ്യ സർവഥാ .
സ്വർഗായ വാപവർഗായ യോജിതവ്യം യതോ നൃഭിഃ .. 283..

വിദ്വാംശ്ചേത്താദൃശാം മധ്യേ തിഷ്ഠേത്തദനുരോധതഃ .
കായേന മനസാ വാചാ കരോത്യേവാഖിലാഃ ക്രിയാഃ .. 284..

ഏഷ മധ്യേ ബുഭുത്സാനാം യദാ തിഷ്ഠേത്തദാ പുനഃ .
ബോധായൈഷാം ക്രിയാഃ സർവാ ദൂഷയംസ്ത്യജതു സ്വയം .. 285..

അവിദ്വദനുസാരേണ വൃത്തിർബുദ്ധസ്യ യുജ്യതേ .
സ്തനന്ധയാനുസാരേണ വർതതേ തത്പിതാ യതഃ .. 286..

അധിക്ഷിപ്തസ്താഡിതോ വാ ബാലേന സ്വപിതാ തദാ .
ന ക്ലിശ്യതി ന കുപ്യേച്ച ബാലം പ്രത്യുത ലാലയേത് .. 287..

നിന്ദിതഃ സ്തൂയമാനോ വാ വിദ്വാനജ്ഞൈർന നിന്ദതി .
ന സ്തൗതി കിന്തു തേഷാം സ്യാദ്യഥാ ബോധസ്തഥാ ചരേത് .. 288..

യേനായം നടനേനാത്ര ബുധ്യതേ കാര്യമേവ തത് .
അജ്ഞപ്രബോധാന്നൈവാന്യത്കാര്യമസ്ത്യത്ര തദ്വിദഃ .. 289..

കൃതകൃത്യതയാ തൃപ്തഃ പ്രാപ്തപ്രാപ്യതയാ പുനഃ .
തൃപ്യന്നേവം സ്വമനസാ മന്യതേഽസൗ നിരന്തരം .. 290..

ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം നിത്യം സ്വാത്മാനമഞ്ജസാ വേദ്മി .
ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം ബ്രഹ്മാനന്ദോ വിഭാതി മേ സ്പഷ്ടം .. 291..

ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം ദുഃഖം സാംസാരികം ന വീക്ഷേഽദ്യ .
ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം സ്വസ്യാജ്ഞാനം പലായിതം ക്വാപി .. 292..

ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം കർതവ്യം മേ ന വിദ്യതേ കിഞ്ചിത് .
ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം പ്രാപ്തവ്യം സർവമദ്യ സമ്പന്നം .. 293..

ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം തൃപ്തിർമേ കോപമാ ഭവേല്ലോകേ .
ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം ധന്യോ ധന്യോ ധന്യഃ പുനഃ പുനഃ .. 294..

അഹോ പുണ്യമഹോ പുണ്യം ഫലിതം ഫലിതം ദൃഢം .
അസ്യ പുണ്യസ്യ സമ്പത്തേരഹോ വയമഹോ വയം .. 295..

അഹോ ശാസ്ത്രമഹോ ശാസ്ത്രമഹോ ഗുരുരഹോ ഗുരുഃ .
അഹോ ജ്ഞാനമഹോ ജ്ഞാനമഹോ സുഖമഹോ സുഖം .. 296..

തൃപ്തിദീപമിമം നിത്യം യേഽനുസന്ദധതേ ബുധാഃ .
ബ്രഹ്മാനന്ദേ നിമജ്ജന്തസ്തേ തൃപ്യന്തി നിരന്തരം .. 297..

ഇതി തൃപ്തിദീപോനാമ സപ്തമഃ പരിച്ഛേദഃ .. 7..

8. കൂടസ്ഥദീപോനാമ - അഷ്ടമഃ പരിച്ഛേദഃ .

ഖാദിത്യദീപിതേ കുഡ്യേ ദർപണാദിത്യദീപ്തിവത് .
കൂടസ്ഥഭാസിതോ ദേഹോ ധീസ്ഥജീവേന ഭാസ്യതേ .. 1..

അനേകദർപണാദിത്യദീപ്തീനാം ബഹുസന്ധിഷു .
ഇതരാ വ്യജ്യതേ താസാമഭാവേഽപി പ്രകാശതേ .. 2..

ചിദാഭാസവിശിഷ്ടാനാം തഥാനേകധിയാമസൗ .
സന്ധിം ധിയാമഭാവം ച ഭാസയൻപ്രവിവിച്യതാം .. 3..

ഘടൈകാകാരധീസ്ഥാ ചിദ്ഘടമേവാവഭാസയേത് .
ഘടസ്യ ജ്ഞാതതാ ബ്രഹ്മചൈതന്യേനാവഭാസ്യതേ .. 4..

അജ്ഞാതത്വേന ജ്ഞാതോഽയം ഘടോ ബുദ്ധ്യുദയാത്പുരാ .
ബ്രഹ്മണൈവോപരിഷ്ടാത്തു ജ്ഞാതത്വേനേത്യസൗ ഭിദാ .. 5..

ചിദാഭാസാന്തധീവൃത്തിർജ്ഞാനം ലോഹാന്തകുന്തവത് .
ജാഡ്യമജ്ഞാനമേതാഭ്യാം വ്യാപ്തഃ കുംഭോ ദ്വിധോച്യതേ .. 6..

അജ്ഞാതോ ബ്രഹ്മണാ ഭാസ്യോ ജ്ഞാതഃ കുംഭസ്തഥാ ന കിം .
ജ്ഞാതത്വജനനേനൈവ ചിദാഭാസപരിക്ഷയഃ .. 7..

ആഭാസഹീനയാ ബുദ്ധ്യാ ജ്ഞാതത്വം നൈവ ജന്യതേ .
താദൃഗ്ബുദ്ധേർവിശേഷഃ കോ മൃദാദേഃ സ്യാദ്വികാരിണഃ .. 8..

ജ്ഞാത ഇത്യുച്യതേ കുംഭോ മൃദാ ലിപ്തോ ന കുത്രചിത് .
ധീമാത്രവ്യാപ്തകുംഭസ്യ ജ്ഞാതത്വം നേഷ്യതേ തഥാ .. 9..

ജ്ഞാതത്വം നാമ കുംഭേഽതശ്ചിദാഭാസഫലോദയഃ .
ന ഫലം ബ്രഹ്മചൈതന്യം മനാത്പ്രാഗപി സത്വതഃ .. 10..

പരാഗർഥപ്രമേയേഷു യാ ഫലത്വേന സംമതാ
സംവിത്സൈവേഹ മേയോഽർഥോ വേദാന്തോക്തി പ്രമാണതഃ .
ഇതി വാർതികകാരേണ ചിത്സദൃശ്യം വിവക്ഷിതം
ബ്രഹ്മചിത്ഫലയോർഭേദഃ സാഹസ്ര്യാം വിശ്രുതോ യതഃ .. 11..

ആഭാസ ഉദിതസ്തസ്മാജ്ജ്ഞാതത്വം ജനയേദ്ഘടേ .
തത്പുനഃർബ്രഹ്മണാ ഭാസ്യമജ്ഞാതത്വവദേവ ഹി .. 12..

ധീവൃത്ത്യാഭാസകുംഭാനാം സമൂഹോ ഭാസ്യതേ ചിതാ .
കുംഭമാത്രഫലത്വാത്സ ഏക ആഭാസതഃ സ്ഫുരേത് .. 13..

ചൈതന്യം ദ്വിഗുണം കുംഭേ ജ്ഞാതത്വേന സ്ഫുരേത്തതഃ .
അന്യേഽനുവ്യവസായാഖ്യമാഹുരേതദ്യഥോദിതം .. 14..

ഘടോഽയമിത്യസാവുക്തിരാഭാസസ്യ പ്രസാദതഃ .
വിജ്ഞാതോ ഘട ഇത്യുക്തിർബ്രഹ്മാനുഗ്രഹതോ ഭവേത് .. 15..

ആഭാസബ്രഹ്മണീ ദേഹാദ്ബഹിര്യദ്വദ്വിവേചിതേ .
തദ്വദാഭാസകൂടസ്ഥൗ വിവിച്യേതാം വപുഷ്യപി .. 16..

അഹംവൃത്തൗ ചിദാഭാസഃ കാമക്രോധാദികാസു ച .

സംവ്യാപ്യ വർതതേ തപ്തേ ലോഹേ വഹ്നിര്യഥാ തഥാ .. 17..

സ്വമാത്രം ഭാസയേത്തപ്തം ലോഹം നാന്യത്കദാചന .
ഏവമാഭാസസഹിതാ വൃത്തയഃ സ്വസ്വഭാസികാഃ .. 18..

ക്രമാദ്വിച്ഛിദ്യ വിച്ഛിദ്യ ജായന്തേ വൃത്തയോഽഖിലാഃ .
സർവാ അപി വിലീയന്തേ സുപ്തിമൂർച്ഛാസമാധിഷു .. 19..

സന്ധയോഽഖിലവൃത്തീനാമഭാവാശ്ചാവഭാസിതാഃ .
നിർവികാരേണ യേനാസൗ കൂടസ്ഥ ഇതി ഗീയതേ .. 20..

ഘടേ ദ്വിഗുണചൈതന്യം യഥാ ബാഹ്യേ തഥാന്തരേ .
വൃത്തിഷ്വപി തതസ്തത്ര വൈശദ്യം സന്ധിതോഽധികം .. 21..

ജ്ഞാതതാജ്ഞാതതേ ന സ്തോ ഘടവദ്വൃത്തിഷു ക്വചിത് .
സ്വസ്യ സ്വേനാഗൃഹീതത്വാത്താഭിശ്ചാജ്ഞാനനാശനാത് .. 22..

ദ്വിഗുണീകൃതചൈതന്യേ ജന്മനാശാനുഭൂതിതഃ .
അകൂടസ്ഥം തദന്യത്തു കൂടസ്ഥമവികാരിതഃ .. 23..

അന്തഃകരണതദ്വൃത്തിസാക്ഷീത്യാദാവനേകധാ .
കൂടസ്ഥഃ ഏവ സർവത്ര പൂർവാചാര്യൈർവിനിശ്ചിതഃ .. 24..

ആത്മാഭാസാശ്രയശ്ചൈവം മുഖാഭാസാശ്രയാ യഥാ .
ഗമ്യന്തേ ശാസ്ത്രയുക്തിഭ്യാമിത്യാഭാസശ്ച വർണിതഃ .. 25..

ബുദ്ധ്യവച്ഛിന്നകൂടസ്ഥോ ലോകാന്തരഗമാഗമൗ .
കർതും ശക്തോ ഘടാകാശ ഇവാഭാസേന കിം വദ .. 26..

ശൃണ്വസംഗഃ പരിച്ഛേദമാത്രാജ്ജീവോ ഭവേന്ന ഹി .
അന്യഥാ ഘടകുഡ്യാദ്യൈരവച്ഛിന്നസ്യ ജീവതാ .. 27..

ന കുഡ്യസാദൃശീ ബുദ്ധിഃ സ്വച്ഛത്വാദിതി ചേത്തഥാ .
അസ്തു നാമ പരിച്ഛേദേ കിം സ്വാച്ഛ്യേന ഭവേത്തവ .. 28..

പ്രസ്ഥേന ദാരുജന്യേന കാംസ്യജന്യേന വാ ന ഹി .
വിക്രേതുസ്തണ്ഡുലാദിനാം പരിമാണം വിശിഷ്യതേ .. 29..

പരിമാണവിശേഷേഽപി പ്രതിബിംബോ വിശിഷ്യതേ .
കാംസ്യേ യദി തദാ ബുദ്ധാവപ്യാഭാസോ ഭവേദ്ബലാത് .. 30..

ഈഷദ്ഭാസനമാഭാസഃ പ്രതിബിംബസ്തഥാവിധഃ .
ബിംബലക്ഷണഹീനഃ സൻബിംബവദ്ഭാസതേ സ ഹി .. 31..

സസംഗത്വവികാരാഭ്യാം ബിംബലക്ഷണഹീനതാ .
സ്ഫൂർതിരൂപത്വമേതസ്യ ബിംബവദ്ഭാസനം വിദുഃ .. 32..

ന ഹി ധീഭാവഭാവിത്വാദാഭാസോഽസ്തി ധിയഃ പൃഥക് .
ഇതി ചേദല്പമേവോക്തം ധീരപ്യേവം സ്വദേഹതഃ .. 33..

ദേഹേ മൃതേഽപി ബുദ്ധിശ്ചേച്ഛാസ്ത്രാദസ്തി തഥാ സതി .
ബുദ്ധേരന്യശ്ചിദാഭാസഃ പ്രവേശശ്രുതിഷു ശ്രുതഃ .. 34..

ധീയുക്തസ്യ പ്രവേശശ്ചേന്നൈതരേയേ ധിയഃ പൃഥക് .
ആത്മാ പ്രവേശം സങ്കല്പ്യ പ്രവിഷ്ട ഇതി ഗീയതേ .. 35..

കഥം ന്വിദം സാക്ഷദേഹം മദൃതേ സ്യാദിതീരണാത് .
വിദാര്യ മൂർധ്നഃ സീമാനം പ്രവിഷ്ടഃ സംസരത്യയം .. 36..

കഥം പ്രവിഷ്ടോഽസംഗശ്ചേത്സൃഷ്ടിർവാസ്യ കഥം വദ .
മായികത്വം തയോസ്തുല്യം വിനാശശ്ച സമസ്തയോഃ .. 37..

സമുപ്ത്യായൈവ ഭൂതേഭ്യസ്താന്യേവാനുവിനശ്യതി .
വിസ്പഷ്ടമിതി മൈത്രേയ്യൈ യാജ്ഞവൽക്യ ഉവാച ഹി .. 38..

അവിനാശ്യയമാത്മേതി കൂടസ്ഥഃ പ്രവിവേചിതഃ .
മാത്രാസംസർഗ ഇത്യേവമസംഗത്വസ്യ കീർതനാത് .. 39..

ജീവാപേതം വാവ കില ശരീരം മ്രിയതേ ന സഃ .
ഇത്യത്ര ന വിമോക്ഷോഽർഥഃ കിന്തു ലോകാന്തരേ ഗതിഃ .. 40..

നാഹം ബ്രഹ്മേതി ബുധ്യേത സ വിനാശീതി ചേന്ന തത് .
സാമാനാധികരണ്യസ്യ ബാധായാമപി സംഭവാത് .. 41..

യോഽയം സ്ഥാണുഃ പുമാനേഷ പുന്ധിയാ സ്ഥാണുധീരിവ .
ബ്രഹ്മാസ്മീതി ധിയാ ശേഷാ ഹ്യഹം ബുദ്ധിർനിവർതതേ .. 42..

നൈഷ്കർമ്യസിദ്ധാവപ്യേവമാചാര്യൈഃ സ്പഷ്ടമീരിതം .
സാമാനാധികരണ്യസ്യ ബാധാർഥത്വം തതോഽസ്തു തത് .. 43..

സർവം ബ്രഹ്മേതി ജഗതാ സാമാനാധികരണ്യവത് .
അഹം ബ്രഹ്മേതി ജീവേന സാമാനാധികൃതിർഭവേത് .. 44..

സാമാനാധികരണ്യസ്യ ബാധാർഥത്വം നിരാകൃതം .
പ്രയത്നതോ വിവരണേ കൂടസ്ഥത്വവിവക്ഷയാ .. 45..

ശോധിതസ്ത്വം പദാർഥോ യഃ കൂടസ്ഥോ ബ്രഹ്മരൂപതാം .
തസ്യ വക്തും വിവരണേ തഥോക്തമിതരത്ര ച .. 46..

ദേഹേന്ദ്രിയാദിയുക്തസ്യ ജീവാഭാസഭ്രമസ്യ യാ .
അധിഷ്ഠാനചിതിഃ സൈഷാ കൂടസ്ഥാത്ര വിവക്ഷിതാ .. 47..

ജഗദ്ഭ്രമസ്യ സർവസ്യ യദധിഷ്ഠാനമീരിതം .
ത്രയ്യന്തേഷു തദത്ര സ്യാദ്ബ്രഹ്മശബ്ദവിവക്ഷിതം .. 48..

ഏതസ്മിന്നേവ ചൈതന്യേ ജഗദാരോപ്യതേ യദാ .
തദാ തദേകദേശസ്യ ജീവാഭാസസ്യ കാ കഥാ .. 49..

ജഗത്തദേകദേശാഖ്യസമാരോപ്യസ്യ ഭേദതഃ .
തത്ത്വമ്പദാർഥൗ ഭിന്നൗ സ്തോ വസ്തുതസ്ത്വേകതാ ചിതഃ .. 50..

കർതൃത്വാദീൻബുദ്ധിധർമാൻസ്ഫൂർത്യാഖ്യാം ചാത്മരൂപതാം .
ദധദ്വിഭാതി പുരത ആഭാസോഽതോ ഭ്രമോ ഭവേത് .. 51..

കാ ബുദ്ധിഃ കോഽയമാഭാസഃ കോ വാത്രാത്മാ ജഗത്കഥം .
ഇത്യനിർണയതോ മോഹഃ സോഽയം സംസാര ഇഷ്യതേ .. 52..

ബുദ്ധ്യാദീനാം സ്വരൂപം യോ വിവിനക്തി സ തത്ത്വവിത് .
സ ഏവ മുക്ത ഇത്യേവം വേദാന്തേഷു വിനിശ്ചയഃ .. 53..

ഏവം ച സതി ബന്ധഃ സ്യാത്കസ്യേത്യാദികുതർകജാഃ .
വിഡംബനാദൃഢം ഖണ്ഡ്യാഃ ഖണ്ഡനോക്തിപ്രകാരതഃ .. 54..

വൃത്തേഃ സാക്ഷിതയാ വൃത്തേഃ പ്രാഗഭാവസ്യ ച സ്ഥിതഃ .
ബുഭുത്സായാം തഥാജ്ഞോഽസ്മീത്യാഭാസാജ്ഞാനവസ്തുനഃ .. 55..

അസത്യാലംബനത്വേന സത്യഃ സർവജഡസ്യ തു .
സാധകത്വേന ചിദ്രൂപഃ സദാ പ്രേമാസ്പദത്വതഃ .. 56..

ആനന്ദരൂപഃ സർവാർഥസാധകത്വേന ഹേതുനാ .
സർവ സംബന്ധവത്ത്വേന സമ്പൂർണഃ ശിവസഞ്ജ്ഞിതഃ .. 57..

ഇതി ശൈവപുരാണേഷു കൂടസ്ഥഃ പ്രവിവേചിതഃ .
ജീവേശത്വാദിരഹിതഃ കേവലഃ സ്വപ്രഭഃ ശിവഃ .. 58..

മായാഭാസേന ജീവേശൗ കരോതീതി ശ്രുതത്വതഃ .
മായികാവേവ ജീവേശൗ സ്വച്ഛൗ തൗ കാചകുംഭവത് .. 59..

അന്നജന്യം മനോദേഹാത്സ്വച്ഛം യദ്വത്തഥൈവ തൗ .
മായികാവപി സർവസ്മാദന്യസ്മാത്സ്വച്ഛതാം ഗതൗ .. 60..

ചിദ്രൂപത്വം ച സംഭാവ്യം ചിത്ത്വേനൈവ പ്രകാശനാത് .
സർവകല്പനശക്തായാ മായായാ ദുഷ്കരം ന ഹി .. 61..

അസ്മന്നിദ്രാപി ജീവേശൗ ചേതനൗ സ്വപ്നഗൗ സൃജേത് .
മഹാമായാ സൃജത്യേതാവിത്യാശ്ചര്യം കിമത്ര തേ .. 62..

സർവജ്ഞത്വാദികം ചേശേ കല്പയിത്വാ പ്രദർശയേത് .
ധർമിണം കല്പയേദ്യാസ്യാഃ കോ ഭാരോ ധർമകല്പനേ .. 63..

കൂടസ്ഥേഽപ്യതിശങ്ക്യ സ്യാദിതി ചേന്മാതിശങ്ക്യതാം .
കൂടാസ്ഥമായികത്വേ തു പ്രമാണം ന ഹി വർതതേ .. 64..

വസ്തുത്വം ഘോഷയന്ത്യസ്യ വേദാന്താഃ സകലാ അപി .
സപത്നരൂപം വസ്ത്വന്യന്ന സഹന്ത്യേഽത്ര കിഞ്ചന .. 65..

ശ്രുത്യർഥം വിശദീകുർമോ ന തർകാന്വച്മി കിഞ്ചന .
തേന താർകികശങ്കാനാമത്ര കോഽവസരോ വദ .. 66..

തസ്മാത്കുതർകം സന്ത്യജ്യ മുമുക്ഷുഃ ശ്രുതിമാശ്രയേത് .
ശ്രുതൗ തു മായാജീവേശൗ കരോതീതി പ്രദർശിതം .. 67..

ഈക്ഷണാദിപ്രവേശാന്താ സൃഷ്ടിരീശകൃതാ ഭവേത് .
ജാഗ്രദാദിവിമോക്ഷന്തഃ സംസാരോ ജീവകർതൃകഃ .. 68..

അസംഗ ഏവ കൂടസ്ഥഃ സർവദാ നാസ്യ കശ്ചന .

ഭവത്യതിശയസ്തേന മനസ്യേവം വിചാര്യതാം .. 69..

ന നിരോധോ ന ചോത്പത്തിർന ബദ്ധോ ന ച സാധകഃ .
ന മുമുക്ഷുർന വൈ മുക്ത ഇത്യേഷാ പരമാർഥതാ .. 70..

അവാങ്മനസഗമ്യം തം ശ്രുതിർബോധയിതും സദാ .
ജീവമീശം ജഗദ്വാപി സമാശ്രിത്യാവബോധയേത് .. 71..

യയാ യയാ ഭവേത്പുംസാം വ്യുത്പത്തിഃ പ്രത്യഗാത്മനി .
സാ സൈവ പ്രക്രിയേഹ സ്യാത്സാധ്വീത്യാചാര്യഭാഷിതം .. 72..

ശ്രുതിതാത്പര്യമഖിലമബുധ്വാ ഭ്രാമ്യതേ ജഡഃ .
വിവേകീ ത്വഖിലം ബുധ്വാ തിഷ്ഠത്യാനന്ദവാരിധൗ .. 73..

മായാമേഘോ ജഗന്നീരം വർഷത്വേഷ യഥാ തഥാ .
ചിദാകാശസ്യ നോ ഹാനിർന വാ ലാഭ ഇതി സ്ഥിതിഃ .. 74..

ഇമം കൂടസ്ഥദീപം യോഽനുസന്ധത്തേ നിരന്തരം .
സ്വയം കൂടസ്ഥരൂപേണ ദീപ്യതേഽസൗ നിരന്തരം .. 76..

ഇതി കൂടസ്ഥദീപോ നാമ അഷ്ടമഃ പരിച്ഛേദഃ .. 8.

9. ധ്യാനദീപോനാമ - നവമഃ പരിച്ഛേദഃ .

സംവാദിഭ്രമവദ്ബ്രഹ്മതത്ത്വോപാസ്ത്യാപി മുച്യതേ .
ഉത്തരേ താപനീയേഽതഃ ശ്രുതോപാസ്തിരനേകധാ .. 1..

മണിപ്രദീപപ്രഭയോർമണിബുദ്ധ്യാഭിധാവതോഃ .
മിഥ്യാജ്ഞാനാവിശേഷേഽപി വിശേഷോഽർഥക്രിയാം പ്രതി .. 2..

ദീപോപവരകസ്യാന്തർവർതതേ തത്പ്രഭാ ബഹിഃ .
ദൃശ്യതേ ദ്വാര്യഥാന്യത്ര തദ്വദ്ദൃഷ്ടാ മണേഃ പ്രഭാ .. 3..

ദൂരേ പ്രഭാദ്വയം ദൃഷ്ട്വാ മണിബുദ്ധ്യാഭിധാവതോഃ .
പ്രഭായാം മണിബുദ്ധിസ്തു മിഥ്യാജ്ഞാനം ദ്വയോരപി .. 4..

ന ലഭ്യതേ മണിർദീപപ്രഭാം പ്രത്യഭിധാവതാ .
പ്രഭായാം ധാവതാവശ്യം ലഭ്യതൈവ മണിർമണേഃ .. 5..

ദീപപ്രഭാമണിഭ്രാന്തിർവിസംവാദിഭ്രമഃ സ്മൃതഃ .
മണിപ്രഭാമണിഭ്രാന്തിഃ സംവാദിഭ്രമ ഉച്യതേ .. 6..

ബാഷ്പം ധൂമതയാ ബുധ്വാ തത്രാംഗാരാനുമാനതഃ .
വഹ്നിര്യദൃച്ഛയാ ലബ്ധഃ സ സംവാദിഭ്രമോ മതഃ .. 7..

ഗോദാവര്യുദകം ഗംഗോദകം മത്വാ വിശുദ്ധയേ .
സമ്പ്രോക്ഷ്യ ശുദ്ധിമാപ്നോതി സ സംവാദിഭ്രമോ മതഃ .. 8..

ജ്വരേണാപ്തഃ സന്നിപാതം ഭ്രാന്ത്യാ നാരായണം സ്മരൻ .
മൃതഃ സ്വർഗമവാപ്നോതി സ സംവാദിഭ്രമോ മതഃ .. 9..

പ്രത്യക്ഷസ്യാനുമാനസ്യ തഥാ ശാസ്ത്രസ്യ ഗോചരേ .
ഉക്തന്യായേന സംവാദിഭ്രമാഃ സന്തീഹ കോടിശഃ .. 10..

അന്യഥാ മൃത്തികാദാരുശിലാഃ സ്യുർദേവതാഃ കഥം .
അഗ്നിത്വാദിധിയോപാസ്യാഃ കഥം വാ യോഷിദാദയഃ .. 11..

അയഥാവസ്തുവിജ്ഞാനാത്ഫലം ലഭ്യത ഈപ്സിതം .
കാകതാലീയതഃ സോഽയം സംവാദിഭ്രമ ഉച്യതേ .. 12..

സ്വയം ഭ്രമോഽപി സംവാദീ യഥാ സമ്യക്ഫലപ്രദഃ .
ബ്രഹ്മതത്ത്വോപാസനാപി തഥാ മുക്തിഫലപ്രദാ .. 13..

വേദാന്തേഭ്യോ ബ്രഹ്മതത്ത്വമഖണ്ഡൈകരസാത്മകം .
പരോക്ഷമവഗമ്യൈതദഹമസ്മീത്യുപാസതേ .. 14..

പ്രത്യഗ്വ്യക്തിമനുല്ലിഖ്യ ശാസ്ത്രാദ്വിഷ്ണ്വാദിമൂർതിവത് .
അസ്തി ബ്രഹ്മേതി സാമാന്യജ്ഞാനമത്രം പരോക്ഷധീഃ .. 15..

ചതുർഭുജാദ്യവഗതാവപി മൂർതിമനുല്ലിഖൻ .
അക്ഷൈഃ പരോക്ഷജ്ഞാന്യേവ ന തദാ വിഷ്ണുമീക്ഷതേ .. 16..

പരോക്ഷത്വാപരാധേന ഭവേന്നാതത്ത്വവേദനം .
പ്രമാണേനൈവ ശാസ്ത്രേണ സത്യമൂർതേർവിഭാസനാത് .. 17..

സച്ചിദാനന്ദരൂപസ്യ ശാസ്ത്രാദ്ഭാന്യേഽപ്യനുല്ലിഖൻ .
പ്രത്യഞ്ചം സാക്ഷിണം തത്തു ബ്രഹ്മ സാക്ഷാന്ന വീക്ഷതേ .. 18..

ശാസ്ത്രോക്തേനൈവ മാർഗേണ സച്ചിദാനന്ദനിർണയാത് .
പരോക്ഷമപി തജ്ജ്ഞാനം തത്ത്വജ്ഞാനം ന തു ഭ്രമഃ .. 19..

ബ്രഹ്മ യദ്യപി ശാസ്ത്രേഷു പ്രത്യക്ത്വേനൈവ വർണിതം .
മഹാവാക്യൈസ്തഥാപ്യേതദ്ദുർബോധമവിചാരിണഃ .. 20..

ദേഹാദ്യാത്മത്വവിഭ്രാന്തൗ ജാഗ്രത്യാം ന ഹഠാത്പുമാൻ .
ബ്രഹ്മാത്മത്വേന വിജ്ഞാതും ക്ഷമതേ മന്ദധീത്വതഃ .. 21..

ബ്രഹ്മമാത്രം സുവിജ്ഞേയം ശ്രദ്ധാലോഃ ശാസ്ത്രദർശിനഃ .
അപരോക്ഷദ്വൈതബുദ്ധിഃ പരോക്ഷദ്വൈതബുദ്ധ്യനുത് .. 22..

അപരോക്ഷശിലാബുദ്ധിർന പരോക്ഷേശതാം നുദേത് .
പ്രതിമാദിഷു വിഷ്ണുത്വേ കോ വാ വിപ്രതിപദ്യതേ .. 23..

അശ്രദ്ധാലോരവിശ്വാസോഃ നോദാഹരണമർഹതി .
ശ്രദ്ധാലോരേവ സർവത്ര വൈദികേഷ്വധികാരതഃ .. 24..

സകൃദാപ്തോപദേശേന പരോക്ഷജ്ഞാനമുദ്ഭവേത് .
വിഷ്ണുമൂർത്യുപദേശോ ഹി ന മീമാംസാമപേക്ഷതേ .. 25..

കർമോപാസ്തീ വിചാര്യേത്യേഽനുഷ്ഠേയാവിനിർണയാത് .
ബഹുശാഖാവിപ്രകീർണം നിർണേതും കഃ പ്രഭുർനരഃ .. 26..

നിർണിതോഽർഥഃ കല്പസൂത്രൈർഗ്രഥിതസ്താവതാസ്തികഃ .

വിചാരമന്തരേണാപി ശക്തോഽനുഷ്ഠാതുമഞ്ജസാ .. 27..

ഉപാസ്തീനാമനുഷ്ഠാനമാർഷഗ്രന്ഥേഷു വർണിതം .
വിചാരാക്ഷമമർത്യാശ്ച തത്ശ്രുത്വോപാസതേ ഗുരോഃ .. 28..

വേദവാക്യാനി നിർണേതുമിച്ഛന്മീമാംസതാം ജനഃ .
ആപ്തോപദേശമന്ത്രേണ ഹ്യനുഷ്ഠാനം തു സംഭവേത് .. 29..

ബ്രഹ്മസാക്ഷാത്കൃതിസ്ത്വേവം വിചാരേണ വിനാ നൃണാം .
ആപ്തോപദേശമാത്രേണ ന സംഭവതി കുത്രചിത് .. 30..

പരോക്ഷജ്ഞാനമശ്രദ്ധാ പ്രതിബധ്നാതി നേതരത് .
അവിചാരോഽപരോക്ഷസ്യ ജ്ഞാനസ്യ പ്രതിബന്ധകഃ .. 31..

വിചാരാപ്യപരോക്ഷേണ ബ്രഹ്മാത്മാനം ന വേത്തി ചേത് .
ആപരോക്ഷ്യാവസാനത്വാദ്ഭൂയോഭൂയോ വിചാരയേത് .. 32..

വിചാരയന്നാമരണം നൈവാത്മാനം ലഭേത ചേത് .
ജന്മാന്തരേ ലഭേതൈവ പ്രതിബന്ധക്ഷയേ സതി .. 33..

ഇഹ വാമുത്ര വാ വിദ്യേത്യേവം സൂത്രകൃതോദിതം .
ശൃണ്വന്തോഽപ്യത്ര ബഹവോ യന്ന വിദ്യുരിതി ശ്രുതിഃ .. 34..

ഗർഭ ഏവ ശയാനഃ സന്വാമദേവോഽവബുദ്ധവാൻ .
പൂർവാഭ്യസ്തവിചാരേണ യദ്വദധ്യയനാദിഷു .. 35..

ബഹുവാരമധീതേഽപി തദാ നായാതി ചേത്പുനഃ .
ദിനാന്തരേഽനധീത്യൈവ പൂർവാധീതം സ്മരേത്പുമാൻ .. 36..

കാലേന പരിപച്യന്തേ കൃഷിദർഭാദയോ യഥാ .
തദ്വദാത്മവിചാരോഽപി ശനൈഃ കാലേന പച്യതേ .. 37..

പുനഃപുനർവിചാരോഽപി ത്രിവിധപ്രതിബന്ധതഃ .
ന വേത്തി തത്ത്വമിത്യേതദ്വാർതികേ സമ്യഗീരിതം .. 38..

കുതസ്തജ്ജ്ഞാനമിതി ചേത്തദ്ധി ബന്ധപരിക്ഷയാത് .
അസാവപി ച ഭൂതോ വാ ഭാവീ വാ വർതതേ തഥാ .. 39..

അധീതവേദവേദാർഥോഽപ്യത ഏവ ന മുച്യതേ .
ഹിരണ്യനിധിദൃഷ്ടാന്താദിദമേവ ഹി ദർശിതം .. 40..

അതീതേനാപി മഹിഷീസ്നേഹേന പ്രതിബന്ധതഃ .
ഭിക്ഷുസ്തത്ത്വം ന വേദേതി ഗാഥാ ലോകേ പ്രഗീയതേ .. 41..

അനുസൃത്യ ഗുരുഃ സ്നേഹം മഹിഷ്യാം തത്ത്വമുക്തവാൻ .
തതോ യഥാവദ്വേദൈഷ പ്രതിബന്ധസ്യ സങ്ക്ഷയാത് .. 42..

പ്രതിബന്ധോ വർതമാനോ വിഷയാസക്തിലക്ഷണഃ .
പ്രജ്ഞാമാന്ദ്യം കുതർകശ്ച വിപര്യയദുരാഗ്രഹഃ .. 43..

ശമാദ്യൈഃ ശ്രവണാദ്യൈശ്ച തത്ര തത്രോചിതൈഃ ക്ഷയം .
നീതേഽസ്മിൻപ്രതിബന്ധേഽതഃ സ്വസ്യ ബ്രഹ്മത്വമശ്നുതേ .. 44..

ആഗാമിപ്രതിബന്ധശ്ച വാമദേവേ സമീരിതഃ .
ഏകേന ജന്മനാ ക്ഷീണോ ഭരതസ്യ ത്രിജന്മഭിഃ .. 45..

യോഗഭ്രഷ്ടസ്യ ഗീതായാമതീതേ ബഹുജന്മനി .
പ്രതിബന്ധക്ഷയഃ പ്രോക്തോ ന വിചാരോഽപ്യനർഥകഃ .. 46..

പ്രാപ്യ പുണ്യകൃതാം ലോകാനാത്മതത്ത്വവിചാരതഃ .
ശുചീനാം ശ്രീമതാം ഗേഹേ യോഗഭ്രഷ്ടോഽഭിജായതേ .. 47..

അഥവാ യോഗിനാമേവ കുലേ ഭവതി ധീമതാം .
നിസ്പൃഹഃ ബ്രഹ്മതത്ത്വസ്യ വിചാരാത്തദ്ധി ദുർലഭം .. 48..

തത്ര തം ബുദ്ധിസംയോഗം ലഭതേ പൗർവദേഹികം .
യതതേ ച തതോ ഭൂയസ്തസ്മാദേതദ്ധി ദുർലഭം .. 49..

പൂർവാഭ്യാസേന തേനൈവ ഹ്രിയതേ ഹ്യവശോഽപി സഃ .
അനേകജന്മസംസിദ്ധസ്തതോ യാതി പരാം ഗതിം .. 50..

ബ്രഹ്മലോകാഭിവാഞ്ഛായാം സമ്യക്സത്യാം നിരുധ്യതാം .
വിചാരയേദ്യ ആത്മാനം ന തു സാക്ഷാത്കരോത്യയം .. 51..

വേദാന്തവിജ്ഞാനസുനിശ്ചിതാർഥാഃ ഇതി ശാസ്ത്രതഃ .
ബ്രഹ്മലോകേ സകല്പാന്തേ ബ്രഹ്മണാ സഹ മുച്യതേ .. 52..

കേഷാഞ്ചിത്സ വിചാരോഽപി കർമണാ പ്രതിബധ്യതേ .
ശ്രവണായാപി ബഹുഭിര്യോ ന ലഭ്യ ഇതി ശ്രുതേഃ .. 53..

അത്യന്തബുദ്ധിമാന്ദ്യാദ്വാ സാമഗ്ര്യാ വാപ്യസംഭവാത് .
യോ വിചാരം ന ലഭതേ ബ്രഹ്മോപാസീത സോഽനിശം .. 54..

നിർഗുണബ്രഹ്മതത്ത്വസ്യ ന ഹ്യുപാസ്തേരസംഭവഃ .
സഗുണബ്രഹ്മണീവാത്ര പ്രത്യയാവൃത്തിസംഭവാത് .. 55..

അവാങ്മനസഗമ്യം തന്നോപാസ്യമിതി ചേത്തദാ .
അവാങ്മനസഗമ്യസ്യ വേദനം ച ന സംഭവേത് .. 56..

വാഗാദ്യഗോചരാകാരമിത്യേവം യദി വേത്ത്യസൗ .
വാഗാദ്യഗോചരാകാരമിത്യുപാസിത നോ കുതഃ .. 57..

സഗുണത്വമുപാസ്യത്വാദ്യദി വേദ്യത്വതോഽപി തത് .
വേദ്യം ചേല്ലക്ഷണാവൃത്ത്യാ ലക്ഷിതം സമുപാസ്യതാം .. 58..

ബ്രഹ്മ വിദ്ധി തദേവ ത്വം നത്വിദം യദുപാസതേ .
ഇതി ശ്രുതേരുപാസ്യത്വം നിഷിദ്ധം ബ്രഹ്മണോ യദി .. 59..

വിദിതാദന്യദേവേതി ശ്രുതേർവേദ്യത്വമസ്യ ന .
യഥാ ശ്രുത്യൈവ വേദ്യം തത്തഥാ ശ്രുത്യാപ്യുപാസ്യതാം .. 60..

അവാസ്തവീ വേദ്യതാ ചേദുപാസ്യത്വം തഥാ ന കിം .
വൃത്തിവ്യാപ്തിർവേദ്യതാ ചേദുപാസ്യത്വേഽപി തത്സമം .. 61..

കാ തേ ഭക്തിരുപാസ്തൗ ചേത്കസ്തേ ദ്വേഷസ്തദീരയ .
മാനാഭാവോ ന വാച്യോ൨സ്യാം ബഹുശ്രുതിഷു ദർശനാത് .. 62..

ഉത്തരസ്മിംസ്താപനീയേ ശൈബ്യപ്രശ്നേ൨ഥ കാഠകേ .
മാണ്ഡുക്യാദൗ ച സർവത്ര നിർഗുണോപാസ്തിരീരിതാ .. 63..

അനുഷ്ഠാനപ്രകാരോ൨സ്യാഃ പഞ്ചീകരണ ഈരിതഃ .
ജ്ഞാനസാധനമേതച്ചേന്നേതി കേനാത്ര വർണിതം .. 64..

നാനുതിഷ്ഠതി കോ൨പ്യേതദിതി ചേന്നാനുതിഷ്ഠതു .
പുരുഷസ്യാപരാധേന കിമുപാസ്തിഃ പ്രദുഷ്യതി .. 65..

ഇതോ൨പ്യതിശയം മത്വാ മന്ത്രാന്വശ്യാദികാരിണഃ .
മൂഢാ ജപന്തു തേഭ്യോ൨തിമൂഢാഃ കൃഷിമുപാസതാം .. 66..

തിഷ്ഠന്തു മൂഢാഃ പ്രകൃതാ നിർഗുണോപാസ്തിരീര്യതേ .
വിദ്യൈക്യാത്സർവശാഖാസ്ഥാൻഗുണാനത്രോപസംഹരേത് .. 67..

ആനന്ദാദേർവിധേയസ്യ ഗുണസംഘസ്യ സംഹൃതിഃ .
ആനന്ദാദയ ഇത്യസ്മിൻസൂത്രേ വ്യാസേന വർണിതാ .. 68..

അസ്ഥൂലാദേർനിഷേധ്യസ്യ ഗുണസംഘസ്യ സംഹൃതിഃ .
തഥാ വ്യാസേന സൂത്രേ൨സ്മിനുക്താക്ഷരധിയാന്ത്വിതി .. 69..

നിർഗുണബ്രഹ്മതത്ത്വസ്യ വിദ്യായാം ഗുണസംഹൃതിഃ .
ന യുജ്യേതേത്യുപാലംഭോ വ്യാസം പ്രത്യേവ മാം തു ന .. 70..

ഹിരണ്യസ്മശ്രുസൂര്യാദിമൂർതീനാമനുദാഹൃതേഃ .
അവിരുദ്ധം നിർഗുണത്വമിതി ചേത്തുഷ്യതാം ത്വയാ .. 71..

ഗുണാനാം ലക്ഷകത്വേന ന തത്ത്വേ൨ന്തഃപ്രവേശനം .
ഇതി ചേദസ്ത്വേവമേവ ബ്രഹ്മതത്ത്വമുപാസ്യതാം .. 72..

ആനന്ദാദിഭിരസ്ഥൂലാദിഭിഃസ്വാത്മാത്ര ലക്ഷിതഃ .
അഖണ്ഡൈകരസഃ സോ൨ഹമസ്മീത്യേവമുപാസതേ .. 73..

ബോധോപാസ്ത്യോർവിശേഷഃ ക ഇതി ചേദുച്യതേ ശൃണു .
വസ്തുതന്ത്രോ ഭവേദ്ബോധഃ കർതൃതന്ത്രമുപാസനം .. 74..

വിചാരാജ്ജായതേ ബോധോ൨നിച്ഛാ യം ന നിവർതയേത് .
സ്വോത്പത്തിമാത്രാത്സംസാരേ ദഹത്യഖിലസത്യതാം .. 75..

താവതാ കൃതകൃത്യഃ സന്നിത്യതൃപ്തിമുപാഗതഃ .
ജീവന്മുക്തിമനുപ്രാപ്യ പ്രാരബ്ധക്ഷയമീക്ഷതേ .. 76..

ആപ്തോപദേശം വിശ്വസ്യ ശ്രദ്ധാലുരവിചാരയൻ .
ചിന്തയേത്പ്രത്യയൈരന്യൈരനന്തരിതവൃത്തിഭിഃ .. 77..

യാവച്ചിന്ത്യസ്വരൂപത്വാഭിമാനഃ സ്വസ്യ ജായതേ .
താവദ്വിചിന്ത്യ പശ്ചാച്ച തഥൈവാമൃതി ധാരയേത് .. 78..

ബ്രഹ്മചാരീ ഭിക്ഷമാണോ യുതഃ സംവർഗവിദ്യയാ .

സംവർഗരൂപതാം ചിത്തേ ധാരയിത്വാ ഹ്യഭിക്ഷതാ .. 79..

പുരുഷസ്യേച്ഛയാ കർതുമകർതും കർതുമന്യഥാ .
ശക്യോപാസ്തിരതോ നിത്യം കുര്യാത്പ്രത്യയസന്തതിം .. 80..

വേദാധ്യായീ ഹ്യപ്രമത്തോഽധീതേ സ്വപ്നേഽപി വാസിതഃ .
ജപിതാ തു ജപത്യേവ തഥാ ധ്യാതാപി വാസയേത് .. 81..

വിരോധിപ്രത്യയം ത്യക്ത്വാ നൈരന്തര്യേണ ഭാവയൻ .
ലഭതേ വാസനാവേശാത്സ്വപ്നാദാവപി ഭാവനാം .. 82..

ഭുഞ്ജാനോഽപി നിജ ആരബ്ധമാസ്ഥാതിശയതോഽനിശം .
ധ്യാതും ശക്തോ ന സന്ദേഹോ വിഷയവ്യസനീ യഥാ .. 83..

പരവ്യസനിനീ നാരീ വ്യഗ്രാപി ഗൃഹകർമണി .
തദേവാസ്വാദയത്യന്തഃ പരസംഗരസായനം .. 84..

പരസംഗം സ്വാദയന്ത്യാ അപി നോ ഗൃഹകർമ തത് .
കുണ്ഠീ ഭവേദപി ത്വേതദാപാതേനൈവ വർതതേ .. 85..

ഗൃഹകൃത്യവ്യസനിനീ യഥാ സമ്യക്കരോതി തത് .
പരവ്യസനിനീ തദ്വന്ന കരോത്യേവ സർവഥാ .. 86..

ഏവം ധ്യാനൈകനിഷ്ഠോഽപി ലേശാല്ലൗകികമാചരേത് .
തത്ത്വവിത്ത്വവിരോധിത്വാല്ലൗകികം സമ്യഗാചരേത് .. 87..

മായാമയഃ പ്രപഞ്ചോഽയമാത്മാ ചൈതന്യരൂപധൃക് .
ഇതി ബോധേ വിരോധഃ കോ ലൗകികവ്യവഹാരിണഃ .. 88..

അപേക്ഷതേ വ്യവഹൃതിർന പ്രപഞ്ചസ്യ വസ്തുതാം .
നാപ്യാത്മജാഡ്യം കിന്ത്വേഷാ സാധനാന്യേവ കാങ്ക്ഷതി .. 89..

മനോവാക്കായതദ്ബാഹ്യപദാർഥാഃ സാധനാനി താൻ .
തത്ത്വവിന്നോപമൃദ്നാതി വ്യവഹാരോഽസ്യ നോ കുതഃ .. 90..

ഉപമൃദ്നാതി ചിത്തം ചേദ്ധ്യാതാസൗ ന തു തത്ത്വവിത് .
ന ബുദ്ധിം മർദ്ദയന്ദൃഷ്ടോ ഘടതത്ത്വസ്യ വേദിതാ .. 91..

സകൃത്പ്രത്യയമാത്രേണ ഘടശ്ചേദ്ഭാസതേ തദാ .
സ്വപ്രകാശോഽയമാത്മാ കിം ഘടവച്ച ന ഭാസതേ .. 92..

സ്വപ്രകാശതയാ കിം തേ തദ്ബുദ്ധിസ്തത്ത്വവേദനം .
ബുദ്ധിശ്ച ക്ഷണനാശ്യേതി ചോദ്യം തുല്യം ഘടാദിഷു .. 93..

ഘടാദൗ നിശ്ചിതേ ബുദ്ധിർനശ്യത്യേവ യദാ ഘടഃ .
ഇഷ്ടോ നേതും തദാ ശക്യ ഇതി ചേത്സമമാത്മനി .. 94..

നിശ്ചിത്യ സകൃദാത്മാനം യദാപേക്ഷാ തദൈവ തത് .
വക്തും മന്തും തഥാ ധ്യാതും ശക്നോത്യേവ ഹി തത്ത്വവിത് .. 95..

ഉപാസക ഇവ ധ്യായം ലൗകികം വിസ്മരേത് യദി .
വിസ്മരത്യേവ സാ ധ്യാനാദ്വിസ്മൃതിർന തു വേദനാത് .. 96..

ധ്യാനം ത്വൈച്ഛികമേതസ്യ വേദനാന്മുക്തിസിദ്ധിതഃ .
ജ്ഞാനാദേവ തു കൈവല്യമിതി ശാസ്ത്രേഷു ഡിണ്ഡിമഃ .. 97..

തത്ത്വവിദ്യദി ന ധ്യായേത്പ്രവർതേത തദാ ബഹിഃ .
പ്രവർതതാം സുഖേനായം കോ ബാധോ଼്സ്യ പ്രവർതനേ .. 98..

അതിപ്രസംഗ ഇതി ചേത്പ്രസംഗം താവദീരയ .
പ്രസംഗോ വിധിശാസ്ത്രം ചേന്ന തത്തത്ത്വവിദം പ്രതി .. 99..

വർണാശ്രമവയോവസ്ഥാഭിമാനോ യസ്യ വിദ്യതേ .
തസ്യൈവ ഹി നിഷേധാശ്ച വിധയഃ സകലാ അപി .. 100..

വർണാശ്രമാദയോ ദേഹേ മായയാ പരികല്പിതാഃ .
നാത്മനോ ബോധരൂപസ്യേത്യേവം തസ്യ വിനിശ്ചയഃ .. 101..

സമാധിമഥ കർമാണി മാ കരോതു കരോതു വാ .
ഹൃദയേനാസ്തസർവാസ്ഥോ മുക്ത ഏവോത്തമാശയഃ .. 102..

നൈഷ്കർമ്യേണ ന തസ്യാർഥസ്തസ്യാർഥോ଼്സ്തി ന കർമഭിഃ .
ന സമാധാനജപ്യാഭ്യാം യസ്യ നിർവാസനം മനഃ .. 103..

ആത്മാസംഗസ്തതോ଼്ന്യത്സ്യാദിന്ദ്രജാലം ഹി മായികം .
ഇത്യചഞ്ചലനിർണിതേ കുതോ മനസി വാസനാ .. 104..

ഏവം നാസ്തി പ്രസംഗോ଼്പി കുതോ଼്സ്യാതിപ്രസഞ്ജനം .
പ്രസംഗോ യസ്യ തസ്യൈവ ശങ്ക്യേതാതിപ്രസഞ്ജനം .. 105..

വിധ്യഭാവാന്ന ബാലസ്യ ദൃശ്യതേ଼്തിപ്രസഞ്ജനം .
സ്യാത്കുതോ଼്തിപ്രസംഗോ଼്സ്യ വിധ്യഭാവേ സമേ സതി .. 106..

ന കിഞ്ചിദ്വേത്തി ബാലശ്ചേത്സർവം വേത്ത്യേവ തത്ത്വവിത് .
അല്പജ്ഞസ്യൈവ വിധയഃ സർവേ സ്യുർനാന്യയോർദ്വയോഃ .. 107..

ശാപാനുഗ്രഹസാമർഥ്യം യസ്യാസൗ തത്ത്വവിദ്യദി .
ന തത് ശാപാദിസാമർഥ്യം ഫലം സ്യാത്തപസോ യതഃ .. 108..

വ്യാസാദേരപി സാമർഥ്യം ദൃശ്യതേ തപസോ ബലാത് .
ശാപാദികാരണാദന്യത്തപോജ്ഞാനസ്യ കാരണം ... 109..

ദ്വയം യസ്യാസ്തി തസ്യൈവ സാമർഥ്യജ്ഞാനയോർജനിഃ .
ഏകൈകം തു തപഃ കുർവന്നേകൈകം ലഭതേ ഫലം .. 110..

സാമർഥ്യഹീനോ നിന്ദ്യശ്ചേദ്യതിഭിർവിധിവർജിതഃ .
നിന്ദ്യന്തേ യതയോ଼്പ്യന്യൈരനിശം ഭോഗലമ്പടൈഃ .. 111..

ഭിക്ഷാവസ്ത്രാദി രക്ഷേയുര്യദ്യേതേ ഭോഗതുഷ്ടയേ .
അഹോ യതിത്വമേതേഷാം വൈരാഗ്യഭരമന്ഥരം .. 112..

വർണാശ്രമപരാന്മൂർഖാ നിന്ദന്ത്വിത്യുച്യതേ യദി .
ദേഹാത്മമതയോ ബുദ്ധം നിന്ദന്ത്വാശ്രമമാനിനഃ .. 113..

തദിത്ഥം തത്ത്വവിജ്ഞാനേ സാധനാനുപമർദനാത് .
ജ്ഞാനിനാചരിതും ശക്യം സമ്യഗ്രാജ്യാദി ലൗകികം .. 114..

മിഥ്യാത്വബുദ്ധ്യാ തത്രേച്ഛാ നാസ്തി ചേത്തർഹി മാസ്തു തത് .
ധ്യായന്വാഥ വ്യവഹരന്യഥാരബ്ധം വസത്വയം .. 115..

ഉപാസകസ്തു സതതം ധ്യായന്നേവ വസേദിതി .
ധ്യാനേനൈവ കൃതം തസ്യ ബ്രഹ്മത്വം വിഷ്ണുതാദിവത് .. 116..

ധ്യാനോപാദാനകം യത്തദ്ധ്യാനാഭാവേ വിലീയതേ .
വാസ്തവീ ബ്രഹ്മതാ നൈവ ജ്ഞാനാഭാവേ വിലീയതേ .. 117..

തതോഽഭിജ്ഞാപകം ജ്ഞാനം ന നിത്യം ജനയത്യദഃ .
ജ്ഞാപകാഭാവമാത്രേണ ന ഹി സത്യം വിലീയതേ .. 118..

അസ്ത്യേവ ഉപാസകസ്യാപി വാസ്തവീ ബ്രഹ്മതേതി ചേത് .
പാമരാണാം തിരശ്ചാം ച വാസ്തവീ ബ്രഹ്മതാ ന കിം .. 119..

അജ്ഞാനാദപുമർഥത്വമുഭയത്രാപി തത്സമം .
ഉപവാസാദ്യഥാ ഭിക്ഷാ വരം ധ്യാനം തഥാന്യഥഃ .. 120..

പാമരാണാം വ്യവഹൃതേർവരം കർമാദ്യനുഷ്ഠിതിഃ .
തതോഽപി സഗുണോപാസ്തിർനിർഗുണോപാസനം തതഃ .. 121..

യാവദ്വിജ്ഞാനസാമീപ്യം താവച്ഛ്രൈഷ്ഠ്യം വിവർധതേ .
ബ്രഹ്മജ്ഞാനായ തേ സാക്ഷാന്നിർഗുണോപാസനം ശനൈഃ .. 122..

യഥാ സംവാദിവിഭ്രാന്തിഃ ഫലകാലേ പ്രമായതേ .
വിദ്യായതേ തഥോപാസ്തിർമുക്തികാലേഽതിപാകതഃ .. 123..

സംവാദിഭ്രമതഃ പുംസഃ പ്രവൃത്തസ്യാന്യമാനതഃ .
പ്രമേതി ചേത്തഥോപാസ്തിർമാന്തരേ കാരണായതാം .. 124..

മൂർതിധ്യാനസ്യ മന്ത്രാദേരപി കാരണതാ യദി .
അസ്തു നാമ തഥാപ്യത്ര പ്രത്യാസത്തിർവിശിഷ്യതേ .. 125..

നിർഗുണോപാസനം പക്വം സമാധിഃ സ്യാച്ഛനൈസ്തതഃ .
യഃ സമാധിർനിരോധാഖ്യഃ സോഽനായാസേന ലഭ്യതേ .. 126..

നിരോധലാഭേ പുംസോഽന്തരസംഗം വസ്തു ശിഷ്യതേ .
പുനഃ പുനർവാസിതേഽസ്മിന്വാക്യാജ്ജായേത തത്ത്വധീഃ .. 127..

നിർവികാരാസംഗനിത്യസ്വപ്രകാശൈകപൂർണതാഃ .
ബുദ്ധൗ ഝടിതി ശാസ്ത്രോക്താ ആരോഹന്ത്യവിവാദതഃ .. 128..

യോഗാഭ്യാസസ്ത്വേതദർഥോഽമൃതബിന്ദ്വാദിഷു ശ്രുതഃ .
ഏവം ച ദൃഷ്ടദ്വാരാപി ഹേതുത്വാദന്യതോ വരം .. 129..

ഉപേക്ഷ്യ തത്തീർഥയാത്രാം ജപാദീനേവ കുർവതാം .
പിണ്ഡം സമുത്സൃജ്യ കരം ലേഢീതി ന്യായ ആപതേത് .. 130..

ഉപാസകാനാമപ്യേവം വിചാരത്യാഗതോ യദി .

ബാധം തസ്മാദ്വിചാരസ്യാസംഭവേ യോഗ ഈരിതഃ .. 131..

ബഹുവ്യാകുലചിത്താനാം വിചാരാത്തത്ത്വധീർന ഹി .
യോഗോ മുഖ്യസ്തതസ്തേഷാം ധീദർപസ്തേന നശ്യതി .. 132..

അവ്യാകുലധിയാം മോഹമാത്രേണാച്ഛാദിതാത്മനാം .
സാംഖ്യനാമാ വിചാരാഃ സ്യാന്മുഖ്യോ ഝടിതി സിദ്ധിതഃ .. 133..

യത്സാംഖ്യൈഃ പ്രാപ്യതേ സ്ഥാനം തദ്യോഗൈരപി ഗമ്യതേ .
ഏകം സാംഖ്യം ച യോഗം ച യഃ പശ്യതി സ പശ്യതി .. 134..

തത്കാരണം സാംഖ്യയോഗാധിഗമ്യമിതി ഹി ശ്രുതിഃ .
യസ്തു ശ്രുതേർവിരുദ്ധഃ സ ആഭാസഃ സാംഖ്യയോഗയോഃ .. 135..

ഉപാസനം നാതിപക്വമിഹ യസ്യ പരത്ര സഃ .
മരണേ ബ്രഹ്മലോകേ വാ തത്ത്വം വിജ്ഞായ മുച്യതേ .. 136..

യം യം ചാപി സ്മരൻഭാവം ത്യജത്യന്തേ കലേവരം .
തം തേവൈതി യച്ചിത്തസ്തേന യാതീതി ശാസ്ത്രതഃ .. 137..

അന്ത്യപ്രത്യയതോ നൂനം ഭാവിജന്മ തഥാ സതി .
നിർഗുണപ്രത്യയോഽപി സ്യാത്സഗുണോപാസനേ യഥാ .. 138..

നിത്യം നിർഗുണരൂപം തന്നാമമാത്രേണ ഗീയതാം .
അർഥതോമോക്ഷ ഏവൈഷ സംവാദി ഭ്രമവന്മതഃ .. 139..

തത്സാമർഥ്യാജ്ജായതേ ധീർമൂലാവിദ്യാനിവർതികാ .
അവിമുക്തോപാസനേനേന താരകബ്രഹ്മ ബുദ്ധിവത് .. 140..

സകാമോ നിഷ്കാമ ഇതി ഹ്യശരീരോ നിരിന്ദ്രിയഃ .
അഭയം ഹീതി മുക്തത്വം താപനീയേ ഫലം ശ്രുതം .. 141..

ഉപാസനസ്യ സാമർഥ്യാദ്വിദ്യോത്പത്തിർഭവേത്തതഃ .
നാന്യഃ പന്ഥാ ഇതി ഹ്യേതച്ഛാസ്ത്രം നൈവ വിരുധ്യതേ .. 142..

നിഷ്കാമോപാസനാന്മുക്തിസ്താപനീയേ സമീരിതാ .
ബ്രഹ്മലോകഃ സകാമസ്യ ശൈബ്യപ്രശ്നേ സമീരിതഃ .. 143..

യ ഉപാസ്തേ ത്രിമാത്രേണ ബ്രഹ്മലോകേ സ നീയതേ .
സ ഏതസ്മാജ്ജീവഘനാത്പരം പുരുഷമീക്ഷതേ .. 144..

അപ്രതീകാധികരണേ തത്ക്രതുർന്യായ ഈരിതഃ .
ബ്രഹ്മലോകഫലം തസ്മാത്സകാമസ്യേതി വർണിതം .. 145..

നിർഗുണോപാസ്തിസാമർഥ്യാത്തത്ര തത്ത്വമവേക്ഷണത് .
പുനരാവർതതേ നായം കല്പാന്തേ തു വിമുച്യതേ .. 146..

പ്രണവോപാസ്തയഃ പ്രായോ നിർഗുണാ ഏവ വേദഗാഃ .
ക്വചിത്സഗുണതാ പ്രോക്താ പ്രണവോപാസനസ്യ ഹി .. 147..

പരാപരബ്രഹ്മരൂപ ഓങ്കാര ഉപവർണിതഃ .
പിപ്പലാദേന മുനിനാ സത്യകാമായ പൃച്ഛതേ .. 148..

ഏതദാലംബനം ജ്ഞാത്വാ യോ യദിച്ഛതി തസ്യ തത് .
ഇതി പ്രോക്തം യമേനാപി പൃച്ഛതേ നചികേതസേ .. 149..

ഇഹ വാ മരണേ വാസ്യ ബ്രഹ്മലോകേഽഥവാ ഭവേത് .
ബ്രഹ്മസാക്ഷാത്കൃതിഃ സമ്യഗുപാസീനസ്യ നിർഗുണം .. 150..

അർഥോഽയമാത്മഗീതായാമപി സ്പഷ്ടമുദീരിതഃ .
വിചാരാക്ഷമ ആത്മാനമുപാസീതേതി സന്തതം .. 151..

സാക്ഷാത്കർതുമശക്തോഽപി ചിന്തയേന്മാമശങ്കിതഃ .
കാലേനാനുഭവാരൂഢോ ഭവേയം ഫലതോ ധ്രുവം .. 152..

യഥാഗാധനിധേഃലബ്ധൗ നോപായഃ ഖനനം വിനാ .
മല്ലഭേഽപി തഥാ സ്വാത്മചിന്താം മുക്ത്വാ ന ചാപരഃ .. 153..

ദേഹോപലമപാകൃത്യ ബുദ്ധികുദ്ദലകാത്പുനഃ .
ഖാത്വാ മനോഭുവം ഭൂയോ ഗൃഹ്ണീയാന്മാം നിധിം പുമാൻ .. 154..

അനുഭൂതേരഭാവേഽപി ബ്രഹ്മാസ്മീത്യേവ ചിന്ത്യതാം .
അപ്യസത് പ്രാപ്യതേ ധ്യാനാന്നിത്യാപ്തം ബ്രഹ്മ കിം പുനഃ .. 155..

അനാത്മബുദ്ധിശൈഥില്യം ഫലം ധ്യാനാദ്ദിനേ ദിനേ .
പശ്യന്നപി ന ചേദ്ധ്യായേത്കോഽപരോഽസ്മാത് പശുർവദ .. 156..

ദേഹാഭിമാനം വിധ്വസ്യ ധ്യാനാദാത്മാനമദ്വയം .
പശ്യന്മർത്യോ മൃതോ ഭൂത്വാ ഹ്യത്ര ബ്രഹ്മ സമശ്നുതേ .. 157..

ധ്യാനദീപമിമം സമ്യക്പരാമൃഷതി യോ നരഃ .
മുക്തസംശയ ഏവായം ധ്യായതി ബ്രഹ്മ സന്തതം .. 158..

ഇതി ധ്യാനദീപോ നാമ നവമഃ പരിച്ഛേദഃ .. 9..

10. നാടകദീപോനാമ - ദശമഃ പരിച്ഛേദഃ .

പരമാത്മാദ്വയാനന്ദപൂർണഃ പൂർവം സ്വമായയാ .
സ്വയമേവ ജഗദ്ഭൂത്വാ പ്രാവിശജ്ജീവരൂപതഃ .. 1..

ദേവാദ്യുത്തമദേഹേഷു പ്രവിഷ്ടോ ദേവതാഭവത് .
മർത്യാദ്യധമദേഹേഷു സ്ഥിതോ ഭജതി ദേവതാം .. 2..

അനേകജന്മഭജനാത്സ്വവിചാരം ചികീർഷതി .
വിചാരേണ വിനഷ്ടായാം മായായാം ശിഷ്യതേ സ്വയം .. 3..

അദ്വയാനന്ദരൂപസ്യ സദ്വയത്വം ച ദുഃഖിതാ .
ബന്ധഃ പ്രോക്തഃ സ്വരൂപേണ സ്ഥിതിർമുക്തിരിതീര്യതേ .. 4..

അവിചാരകൃതോ ബന്ധോ വിചാരേണ നിവർതതേ .
തസ്മാജ്ജീവപരാത്മാനൗ സർവദൈവ വിചാരയേത് .. 5..

അഹമിത്യഭിമന്താ യഃ കർതാസൗ തസ്യ സാധനം .

മനസ്തസ്യ ക്രിയേ അന്തർബഹിർവൃത്തി ക്രമോത്ഥിതേ .. 6..

അന്തർമുഖാഹമിത്യേഷാ വൃത്തിഃ കർതാരമുല്ലിഖേത് .
ബഹിർമുഖേദമിത്യേഷാ ബാഹ്യം വസ്ത്വിദമുല്ലിഖേത് .. 7..

ഇദമോ യേ വിശേഷാഃ സ്യുർഗന്ധരൂപരസാദയഃ .
അസാങ്കര്യേണ താൻഭിദ്യാദ്ഘ്രാണാദീന്ദ്രിയപഞ്ചകം .. 8..

കർതാരം ച ക്രിയാം തദ്വദ്വ്യാവൃത്തവിഷയാനപി .
സ്ഫോരയേദേകയത്നേന യോഽസൗ സാക്ഷ്യത്ര ചിദ്വപുഃ .. 9..

ഈക്ഷേ ശൃണോമി ജിഘ്രാമി സ്വാദയാമി സ്പൃശാമ്യഹം .
ഇതി ഭാസയതേ സർവം നൃത്യശാലാസ്ഥദീപവത് .. 10..

നൃത്യശാലാസ്ഥിതോ ദീപഃ പ്രഭും സഭ്യാംശ്ച നർതകീം .
ദീപയേദവിശേഷേണ തദഭാവേഽപി ദീപ്യതേ .. 11..

അഹങ്കാരം ധിയം സാക്ഷീ വിഷയാനപി ഭാസയേത് .
അഹങ്കാരാദ്യഭാവേഽപി സ്വയം ഭാത്യേവ പൂർവവത് .. 12..

നിരന്തരം ഭാസമാനേ കൂടസ്ഥേ ജ്ഞപ്തിരൂപതഃ .
തദ്ഭാസാ ഭാസ്യമാനേയം ബുദ്ധിർനൃത്യത്യനേകധാ .. 13..

അഹങ്കാരഃ പ്രഭുഃ സഭ്യാ വിഷയാ നർതകീ മതിഃ .
താലാദിധാരിണ്യക്ഷാണി ദീപഃ സാക്ഷ്യവഭാസകഃ .. 14..

സ്വസ്ഥാനസംസ്ഥിതോ ദീപഃ സർവതോ ഭാസയേദ്യഥാ .
സ്ഥിരസ്ഥായീ തഥാ സാക്ഷീ ബഹിരന്തഃ പ്രകാശയേത് .. 15..

ബഹിരന്തർവിഭാഗോഽയം ദേഹാപേക്ഷോ ന സാക്ഷിണി .
വിഷയാ ബാഹ്യദേശസ്ഥാ ദേഹസ്യാന്തരഹങ്കൃതിഃ .. 16..

അന്തസ്ഥാ ധീഃ സഹൈവാക്ഷൈർബഹിര്യാതി പുനഃ പുനഃ .
ഭാസ്യബുദ്ധിസ്ഥചാഞ്ചല്യം സാക്ഷിണ്യാരോപ്യതേ വൃഥാ .. 17..

ഗൃഹാന്തരഗതഃ സ്വല്പോ ഗവാക്ഷാദാതപോഽചലഃ .
തത്ര ഹസ്തേ നർത്യമാനേ നൃത്യതീവാതപോ യഥാ .. 18..

നിജസ്ഥാനസ്ഥിതഃ സാക്ഷീ ബഹിരന്തർഗമാഗമൗ .
അകുർവൻബുദ്ധിചാഞ്ചല്യാത്കരോതീവ തഥാ തഥാ .. 19..

ന ബാഹ്യോ നാന്തരഃ സാക്ഷീ ബുദ്ധേർദേശൗ ഹി താവുഭൗ .
ബുദ്ധ്യാദ്യശേഷസംശാന്തൗ യത്ര ഭാത്യസ്തി തത്ര സഃ .. 20..

ദേശഃ കോഽപി ന ഭാസേത യദി തർഹ്യസ്ത്വദേശഭാക് .
സർവദേശപ്രക്ല്യപ്ത്യൈവ സർവഗത്വം ന തു സ്വതഃ .. 21..

അന്തർബഹിർവാ സർവം വാ യം ദേശം പരികല്പയേത് .
ബുദ്ധിസ്തദ്ദേശഗഃ സാക്ഷീ തഥാ വസ്തുഷു യോജയേത് .. 22..

യദ്യദ്രൂപ ആദി കല്പ്യേത ബുദ്ധ്യാ തത്തത്പ്രകാശയൻ .
തസ്യ തസ്യ ഭവേത്സാക്ഷീ സ്വതോ വാഗ്ബുദ്ധ്യഗോചരഃ .. 23..

കഥം താദൃങ്മയാ ഗ്രാഹ്യമിതി ചേന്നൈവ ഗൃഹ്യതാം .
സർവഗ്രഹോപസംശാന്തൗ സ്വയമേവാവശിഷ്യതേ .. 24..

ന തത്ര മാനാപേക്ഷാസ്തി സ്വപ്രകാശസ്വരൂപതഃ .
താദൃഗ്വ്യുത്പത്ത്യപേക്ഷാ ചേച്ഛ്രുതിം പഠ ഗുരോർമുഖാത് .. 25..

യദി സർവഗൃഹത്യാഗോഽശക്യസ്തർഹി ധിയം വ്രജ .
ശരണം തദധീനോഽന്തർബഹിർവൈഷോഽനുഭൂയതാം .. 26..

ഇതി നാടകദീപോനാമ ദശമഃ പരിച്ഛേദഃ .. 10..

11. ബ്രഹ്മാനന്ദേ യോഗാനന്ദോനാമ - ഏകാദശഃ പരിച്ഛേദഃ .

ബ്രഹ്മാനന്ദം പ്രവക്ഷ്യാമി ജ്ഞാതേ തസ്മിന്നശേഷതഃ .
ഐഹികാമുഷ്മികാനർഥവ്രാതം ഹിത്വാ സുഖായതേ .. 1..

ബ്രഹ്മവിത്പരമാപ്നോതി ശോകം തരതി ചാത്മവിത് .
രസോ ബ്രഹ്മരസം ലബ്ധ്വാനന്ദീ ഭവതി നാന്യഥാ .. 2..

പ്രതിഷ്ഠാം വിന്ദതേ സ്വസ്മിന്യദാ സ്യാദഥ സോഽഭയഃ .
കുരുതേഽസ്മിന്നന്തരം ചേദഥ തസ്യ ഭയം ഭവേത് .. 3..

വായുഃ സൂര്യോ വഹ്നിരിന്ദ്രോ മൃത്യുർജന്മാന്തരേഽന്തരം .
കൃത്വാ ധർമം വിജാനന്തോഽപ്യസ്മാദ്ഭീത്യാ ചരന്തി ഹി .. 4..

ആനന്ദം ബ്രഹ്മണോ വിദ്വാന്ന ബിഭേതി കുതശ്ചന .
ഏതമേവ തപേന്നൈഷാ ചിന്താ കർമാഗ്നിസംഭൃതാ .. 5..

ഏവം വിദ്വാൻകർമണി ദ്വേ ഹിത്വാത്മാനം സ്മരേത്സദാ .
കൃതേ ച കർമണി സ്വാത്മരൂപേണൈവൈഷ പശ്യതി .. 6..

ഭിദ്യതേ ഹൃദയഗ്രന്ഥിശ്ഛിദ്യന്തേ സർവസംശയാഃ .
ക്ഷീയന്തേ ചാസ്യ കർമാണി തസ്മിന്ദൃഷ്ടേ പരാവരേ .. 7..

തമേവ വിദ്വാനത്യേതി മൃത്യും പന്ഥാ ന ചേതരഃ .
ജ്ഞാത്വാ ദേവം പാശഹാനിഃ ക്ഷീണൈഃ ക്ലേശൈർന ജന്മഭാക് .. 8..

ദേവം മത്വാ ഹർഷശോകൗ ജഹാത്യത്രൈവ ധൈര്യവാൻ .
നൈനം കൃതാകൃതേ പുണ്യപാപേ താപയതഃ ക്വചിത് .. 9..

ഇത്യാദിശ്രുതയോ ബഹ്വ്യഃ പുരാണൈഃ സ്മൃതിഭിഃ സഹ .
ബ്രഹ്മജ്ഞാനേഽനർഥഹാനിമാനന്ദം ചാപ്യഘോഷയൻ .. 10..

ആനന്ദസ്ത്രിവിധോ ബ്രഹ്മാനന്ദോ വിദ്യാസുഖം തഥാ .
വിഷയാനന്ദ ഇത്യാദൗ ബ്രഹ്മാനന്ദോ വിവിച്യതേ .. 11..

ഭൃഗുഃ പുത്രഃ പിതുഃ ശ്രുത്വാ വരുണാദ്ബ്രഹ്മലക്ഷണം .
അന്നപ്രാണമനോബുദ്ധിസ്ത്യക്ത്വാനന്ദം വിജജ്ഞിവാൻ .. 12..

ആനന്ദാദേവ ഭൂതാനി ജായന്തേ തേന ജീവനം .

തേഷാം ലയശ്ച തത്രാതോ ബ്രഹ്മാനന്ദോ ന സംശയഃ .. 13..

ഭൂതോത്പത്തേഃ പുരാ ഭൂമാ ത്രിപുടീദ്വൈതവർജനാത് .
ജ്ഞാതൃജ്ഞാനജ്ഞേയരൂപാ ത്രിപുടീ പ്രലയേ ഹി ന .. 14..

വിജ്ഞാനമയ ഉത്പന്നോ ജ്ഞാതാ ജ്ഞാനം മനോമയഃ .
ജ്ഞേയാഃ ശബ്ദാദയോ നൈതത്ത്രയമുത്പത്തിതഃ പുരാ .. 15..

ത്രയാഭാവേ തു നിർദ്വൈതഃ പൂർണ ഏവാനുഭൂയതേ .
സമാധിസുപ്തിമൂർച്ഛാസു പൂർണഃ സൃഷ്ടേഃ പുരാ തഥാ .. 16..

യോ ഭൂമാ തത്സുഖം നാല്പേ സുഖം ത്രേധാ വിഭേദിനി .
സനത്കുമാരഃ പ്രാഹൈവം നാരദായാതിശോകിനേ .. 17..

സപുരാണാൻപഞ്ച വേദാൻ ശാസ്ത്രാണി വിവിധാനി ച .
ജ്ഞാത്വാപ്യനാത്മവിത്ത്വേന നാരദോഽതിശുശോച ഹ .. 18..

വേദാഭ്യാസാത്പുരാ താപത്രയമാത്രേണ ശോകിതാ .
പശ്ചാത്ത്വഭ്യാസവിസ്മാര|ഭംഗ/ഗർവൈശ്ച ശോകിതാ .. 19..

സോഽഹം വിദ്വാൻപ്രശോചാമി ശോകപാരം നയസ്വ മാം .
ഇത്യുക്തഃ സുഖമേവാസ്യ പാരമിത്യഭ്യധാദൃഷിഃ .. 20..

സുഖം വൈഷയികം ശോകസഹസ്രേണാവൃതത്വതഃ .
ദുഃഖമേവേതി മത്വാഹ നാല്പേഽസ്തി സുഖമിത്യസൗ .. 21..

നനു ദ്വൈതേ സുഖം മാഭൂദദ്വൈതേഽപ്യസ്തി നോ സുഖം .
അസ്തി ചേദുപലഭ്യേത തഥാ ച ത്രിപുടീ ഭവേത് .. 22..

മാസ്ത്വദ്വൈതേ സുഖം കിന്തു സുഖമദ്വൈതമേവ ഹി .
കിം മാനമിതി ചേന്നാസ്തി മാനാകാങ്ക്ഷാ സ്വയം പ്രഭേ .. 23..

സ്വപ്രഭത്വേ ഭവദ്വാക്യം മാനം യസ്മാദ്ഭവാനിദം .
അദ്വൈതമഭ്യുപേത്യാസ്മിൻസുഖം നാസ്തീതി ഭാഷതേ .. 24..

നാഭ്യുപൈമ്യഹമദ്വൈതം ത്വദ്വചോഽനൂദ്യ ദൂഷണം .
വച്മീതി ചേത്തദാ ബ്രൂഹി കിമാസീദ്ദ്വൈതതഃ പുരാ .. 25..

കിമദ്വൈതമുത ദ്വൈതമന്യോ വാ കോടിരന്തിമഃ .
അപ്രസിദ്ധോ ന ദ്വിതീയോഽനുത്പത്തേഃ ശിഷ്യതേഽഗ്രിമഃ .. 26..

അദ്വൈതസിദ്ധിര്യുക്ത്യൈവ നാനുഭൂത്യേതി ചേദ്വദ .
നിർദൃഷ്ടാന്താ സദൃഷ്ടാന്താ വാ കോട്യന്തരമത്ര നോ .. 27.
നാനുഭൂതിഃർന ദൃഷ്ടാന്ത ഇതി യുക്തിസ്തു ശോഭതേ .
സദൃഷ്ടാന്തത്വപക്ഷേ തു ദൃഷ്ടാന്തം വദ മേ മതം .. 28..

അദ്വൈതഃ പ്രലയോ ദ്വൈതാനുപലംഭേന സുപ്തിവത് .
ഇതി ചേത്സുപ്തിരദ്വൈതേത്യത്ര ദൃഷ്ടാന്തമീരയ .. 29..

ദൃഷ്ടാന്തഃ പരസുപ്തിശ്ചേദഹോ തേ കൗശലം മഹത് .
യഃ സ്വസുപ്തിം ന വേത്ത്യസ്യ പരസുപ്തൗ തു കാ കഥാ .. 30..

നിശ്ശേഷ്ടത്വാത്പരഃ സുപ്തോ യഥാഹമിതി ചേത്തദാ .
ഉദാഹർതുഃ സുഷുപ്തേസ്തേ സ്വപ്രഭത്വം ബലാദ്ഭവേത് .. 31..

നേന്ദ്രിയാണി ന ദൃഷ്ടാന്തസ്തഥാപ്യംഗീകരോഷി താം .
ഇദമേവ സ്വപ്രഭത്വം യദ്ഭാനം സാധനൈർവിനാ .. 32..

സ്താമദ്വൈതസ്വപ്രഭത്വേ വദ സുപ്തൗ സുഖം കഥം .
ശൃണു ദുഃഖം തദാ നാസ്തി തതസ്തേ ശിഷ്യതേ സുഖം .. 33..

അന്ധഃ സന്നപ്യനന്ധഃ സ്യാദ്വിദ്ധോഽവിദ്ധോഽഥ രോഗ്യപി .
അരോഗീതി ശ്രുതിഃ പ്രാഹ തച്ച സർവേ ജനാ വിദുഃ .. 34..

ന ദുഃഖാഭാവമാത്രേണ സുഖം ലോഷ്ടശിലാദിഷു .
ദ്വയാഭാവസ്യ ദൃഷ്ടത്വാദിതി ചേദ്വിഷമം വചഃ .. 35..

മുഖദൈന്യപ്രകാശാഭ്യാം പരദുഃഖസുഖോഹനം .
ദൈന്യാദ്യഭാവതോ ലോഷ്ടേ ദുഃഖാദ്യൂഹോ ന സംഭവേത് .. 36..

സ്വകീയസുഖദുഃഖേ തു നോഹനീയേ തതസ്തയോഃ .
ഭാവോ വേദ്യോഽനുഭൂത്യൈവ തദഭാവോഽപി നാന്യതഃ .. 37..

തഥാ സതി സുഷുപ്തൗ ച ദുഃഖാഭാവോഽനുഭൂതിതഃ .
വിരോധിദുഃഖരാഹിത്യാത്സുഖം നിർവിഘ്നമിഷ്യതാം .. 38..

മഹത്തരപ്രയാസേന മൃദുശയ്യാദിസാധനം .
കുതഃ സമ്പാദ്യതേ സുപ്തൗ സുഖം ചേത്തത്ര നോ ഭവേത് .. 39..

ദുഃഖനാശാർഥമേവൈതദിതി ചേദ്രോഗിണസ്തഥാ .
ഭവത്വരോഗിണസ്തേ തത്സുഖായൈവേതി നിശ്ചിനു .. 40..

തർഹി സാധനജന്യത്വാത്സുഖം വൈഷയികം ഭവേത് .
ഭവത്യേവാത്ര നിദ്രായാഃ പൂർവം ശയ്യാസനാദിജം .. 41..

നിദ്രായാം തു സുഖം യത്തജ്ജന്യതേ കേന ഹേതുനാ .
സുഖാഭിമുഖധീരാദൗ പശ്ചാന്മജ്ജേത്പരേ സുഖേ .. 42..

ജാഗ്രദ്വ്യാപൃതിഭിഃ ശ്രാന്തോ വിശ്രമ്യാഥ വിരോധിനി .
അപനീതേ സ്വസ്ഥചിതോഽനുഭവേദ്വിഷയേ സുഖം .. 43..

ആത്മാഭിമുഖധീവൃത്തൗ സ്വാനന്ദഃ പ്രതിബിംബതി .
അനുഭൂയൈനമത്രാപി ത്രിപുട്യാ ശ്രാന്തിമാപ്നുയാത് .. 44..

തത്ശ്രമസ്യാപനുത്യർഥം ജീവോ ധാവേത്പരാത്മനി .
തേനൈക്യം പ്രാപ്യ തത്രത്യോ ബ്രഹ്മാനന്ദഃ സ്വയം ഭവേത് .. 45..

ദൃഷ്ടാന്താഃ ശകുനിഃ ശ്യേനഃ കുമാരശ്ച മഹാനൃപഃ .
മഹാബ്രാഹ്മണ ഇത്യേതേ സുപ്ത്യാനന്ദേ ശ്രുതീരിതാഃ .. 46..

ശകുനിഃ സൂത്രബദ്ധഃ സന്ദിക്ഷു വ്യാപൃത്യ വിശ്രമം .
അലബ്ധ്വാ ബന്ധനസ്ഥാനം ഹസ്തസ്തംഭാദ്യുപാശ്രയേത് .. 47..

ജീവോപാധിർമനസ്തദ്വദ്ധർമാധർമഫലാപ്തയേ .

സ്വപ്നേ ജാഗ്രതി ച ഭ്രാന്ത്വാ ക്ഷീണേ കർമണി ലീയതേ .. 48..

ശ്യേനോ വേഗേന നീഡൈകലമ്പടഃ ശയിതും വ്രജേത് .
ജീവഃ സുപ്ത്യൈ തഥാ ധാവേദ്ബ്രഹ്മാനന്ദൈകലമ്പടഃ .. 49..

അതിബാലസ്തനം പീത്വാ മൃദുശയ്യാഗതോ ഹസൻ .
രാഗദ്വേഷാദ്യനുത്പത്തേരാനന്ദൈകസ്വഭാവഭാക് .. 50..

മഹാരാജഃ സാർവഭൗമഃ സുതൃപ്തഃ സർവഭോഗതഃ .
മാനുഷാനന്ദസീമാനം പ്രാപ്യാനന്ദൈകമൂർതിഭാക് .. 51..

മഹാവിപ്രോ ബ്രഹ്മവേദീ കൃതകൃത്യത്വലക്ഷണാം .
വിദ്യാനന്ദസ്യ പരമാം കാഷ്ഠാം പ്രാപ്യാവതിഷ്ഠതേ .. 52..

മുഗ്ധബുദ്ധാതിബുദ്ധാനാം ലോകേ സിദ്ധാ സുഖാത്മതാ .
ഉദാഹൃതാനാമന്യേ തു ദുഃഖിനോ ന സുഖാത്മകാഃ .. 53..

കുമാരാദിവദേവായം ബ്രഹ്മാനന്ദൈകതത്പരഃ .
സ്ത്രീപരിഷ്വക്തവദ്വേദ ന ബാഹ്യം നാപി ചാന്തരം .. 54..

ബാഹ്യം രഥ്യാദികം വൃത്തം ഗൃഹകൃത്യം യഥാന്തരം .
തഥാ ജാഗരണം ബാഹ്യം നാഡീസ്ഥഃ സ്വപ്ന ആന്തരഃ .. 55..

പിതാപി സുപ്താവപിതേത്യാദൗ ജീവത്വവാരണാത് .
സുപ്തൗ ബ്രഹ്മൈവ നോ ജീവ സംസാരിത്വാസമീക്ഷണാത് .. 56..

പിതൃത്വാദ്യഭിമാനോ യഃ സുഖദുഃഖാകരഃ സ ഹി .
തസ്മിന്നപഗതേ തീർണഃ സർവാൻ ശോകാൻഭവത്യയം .. 57..

സുഷുപ്തികാലേ സകലേ വിലീനേ തമസാവൃതഃ .
സുഖരൂപമുപൈതീതി ബ്രൂതേ ഹ്യാഥർവണീ ശ്രുതിഃ .. 58..

സുഖമസ്വാപ്സമത്രാഹം നൈവ കിഞ്ചിദവേദിഷം .
ഇതി ദ്വേ തു സുഖാജ്ഞാനേ പരാമൃശതി ചോത്ഥിതഃ .. 59..

പരാമർശോഽനുഭൂത്യേഽസ്തീത്യാസീദനുഭവസ്തദാ .
ചിദാത്മത്വാത്സ്വതോ ഭാതി സുഖമജ്ഞാനധീസ്തതഃ .. 60..

ബ്രഹ്മവിജ്ഞാനമാനന്ദമിതി വാജസനേയിനഃ .
പഠന്ത്യതഃ സ്വപ്രകാശം സുഖം ബ്രഹ്മൈവ നേതരത് .. 61..

യദജ്ഞാനം തത്ര ലീനൗ തൗ വിജ്ഞാനമനോമയൗ .
തയോർഹി വിലയാവസ്ഥാ നിദ്രാജ്ഞാനം ച സൈവ ഹി .. 62..

വിലീനഘൃതവത്പശ്ചാത്സ്യാദ്വിജ്ഞാനമയോ ഘനഃ .
വിലീനാവസ്ഥ ആനന്ദമയശബ്ദേന കഥ്യതേ .. 63..

സുപ്തിപൂർവക്ഷണേ ബുദ്ധിവൃത്തിര്യാ സുഖബിംബിതാ .
സൈവ തദ്ബിംബസഹിതാ ലീനാനന്ദമയസ്തതഃ .. 64..

അന്തർമുഖോഽയമാനന്ദമയോ ബ്രഹ്മസുഖം തദാ .
ഭുങ്ക്തേ ചിദ്ബിംബയുക്താഭിരജ്ഞാനോത്പന്നവൃത്തിഭിഃ .. 65..

അജ്ഞാനവൃത്തയഃ സൂക്ഷ്മാ വിസ്പഷ്ടാ ബുദ്ധിവൃത്തയഃ .
ഇതി വേദാന്തസിദ്ധാന്തപാരഗാഃ പ്രവദന്തി ഹി .. 66..

മാണ്ഡുക്യതാപനീയാദിശ്രുതിഷ്വേതദതിസ്ഫുടം .
ആനന്ദമയഭോക്തൃത്വം ബ്രഹ്മാനന്ദേ ച ഭോഗ്യതാ .. 67..

ഏകീഭൂതഃ സുഷുപ്തസ്ഥഃ പ്രജ്ഞാനഘനതാം ഗതഃ .
ആനന്ദമയ ആനന്ദഭുക്ചേതോമയവൃത്തിഭിഃ .. 68..

വിജ്ഞാനമയമുഖ്യൈര്യോ രൂപൈര്യുക്തഃ പുരാധുനാ .
സ ലയേനൈകതാം പ്രാപ്തോ ബഹുതണ്ഡുലപിഷ്ടവത് .. 69..

പ്രജ്ഞാനാനി പുരാ ബുദ്ധിവൃത്തയോഽഥ ഘനോഽഭവത് .
ഘനത്വം ഹിമബിന്ദൂനാമുദഗ്ദേശേ യഥാ തഥാ .. 70..

തദ്ഘനത്വം സാക്ഷിഭാവം ദുഃഖാഭാവം പ്രചക്ഷതേ .
ലൗകികാസ്താർകികാ യാവദ്ദുഃഖവൃത്തിവിലോപനാത് .. 71..

അജ്ഞാനബിംബിതാ ചിത്സ്യാന്മുഖമാനന്ദഭോജനേ .
ഭുക്തം ബ്രഹ്മസുഖം ത്യക്ത്വാ ബഹിര്യാത്യഥ കർമണാ .. 72..

കർമ ജന്മാന്തരേഽഭൂദ്യത്തദ്യോഗാദ്ബുദ്ധ്യതേ പുനഃ .
ഇതി കൈവല്യശാഖായാം കർമജോ ബോധ ഈരിതഃ .. 73..

കഞ്ചിത്കാലം പ്രബുദ്ധസ്യ ബ്രഹ്മാനന്ദസ്യ വാസനാ .
അനുഗച്ഛേദ്യതസ്തൂഷ്ണീമാസ്തേ നിർവിഷയഃ സുഖീ .. 74..

കർമഭിഃ പ്രേരിതഃ പശ്ചാന്നാനാ ദുഃഖാനി ഭാവയൻ .
ശനൈർവിസ്മരതി ബ്രഹ്മാനന്ദമേഷോഽഖിലോ ജനഃ .. 75..

പ്രാഗൂർധ്വമപി നിദ്രായാഃ പക്ഷപാതോ ദിനേ ദിനേ .
ബ്രഹ്മാനന്ദേ നൃണാം തേന പ്രാജ്ഞോഽസ്മിന്വിവദേത കഃ .. 76..

നനു തൂഷ്ണീം സ്ഥിതൗ ബ്രഹ്മാനന്ദശ്ചേദ്ഭാതി ലൗകികാഃ .
അലസാശ്ചരിതാർഥാഃ സ്യുഃ ശാസ്ത്രേണ ഗുരുണാത്ര കിം .. 77..

ബാഢം ബ്രഹ്മേതി വിദ്യുശ്ചേത്കൃതാർഥാസ്താവതൈവ തേ .
ഗുരുശാസ്ത്രേ വിനാത്യന്തം ഗംഭീരം ബ്രഹ്മ വേത്തി കഃ .. 78..

ജാനാമ്യഹം ത്വദുക്ത്യാദ്യ കുതോ മേ ന കൃതാർഥതാ .
ശൃണ്വത്ര ത്വാദൃശം വൃത്തം പ്രാജ്ഞം മന്യസ്യ കസ്യചിത് .. 79..

ചതുർവേദവിദേ ദേയമിതി ശൃണ്വന്നവോചത .
വേദാശ്ചത്വാര ഇത്യേവം വേദ്മി മേ ദീയതാം ധനം .. 80..

സാംഖ്യമേവൈഷ ജാനാതി ന തു വേദാനശേഷതഃ .
യദി തർഹി തമപ്യേവം നാശേഷം ബ്രഹ്മ വേത്സി ഹി .. 81..

അഖണ്ഡൈകരസാനന്ദേ മായാതത്കാര്യവർജിതേ .
അശേഷത്വസശേഷത്വവാർതാവസര ഏവ കഃ .. 82..

ശബ്ദാനേവ പഠസ്യാഹോ തേഷാമർഥം ച പശ്യസി .
ശബ്ദപാഠ്യേർഥബോധസ്തേ സമ്പാദ്യത്വേന ശിഷ്യതേ .. 83..

അർഥേ വ്യാകരണാദ്ബുദ്ധേ സാക്ഷാത്കാരോഽവശിഷ്യതേ .
സ്യാത്കൃതാർഥത്വധീര്യാവത്താവദ്ഗുരുമുപാസ്വ ഭോഃ .. 84..

ആസ്താമേതദ്യത്ര യത്ര സുഖം സ്യാദ്വിഷയൈർവിനാ .
തത്ര സർവത്ര വിദ്ധ്യേതാം ബ്രഹ്മാനന്ദസ്യ വാസനാം .. 85..

വിഷയേഷ്വപി ലബ്ധേഷു തദിച്ഛോപരമേ സതി .
അന്തർമുഖമനോവൃത്താവാനന്ദഃ പ്രതിബിംബതി .. 86..

ബ്രഹ്മാനന്ദോ വാസനാ ച പ്രതിബിംബ ഇതി ത്രയം .
അന്തരേണ ജഗത്യസ്മിന്നാനന്ദോ നാസ്തി കശ്ചന .. 87..

തഥാ ച വിഷയാനന്ദോ വാസനാനന്ദ ഇത്യമൂ .
ആനന്ദൗ ജനയന്നാസ്തേ ബ്രഹ്മാനന്ദഃ സ്വയമ്പ്രഭഃ .. 88..

ശ്രുതിയുക്ത്യനുഭൂതിഭ്യഃ സ്വപ്രകാശചിദാത്മകേ .
ബ്രഹ്മാനന്ദേ സുപ്തികാലേ സിദ്ധേ സത്യന്യദാ ശൃണു .. 89..

യ ആനന്ദമയഃ സുപ്തൗ സ വിജ്ഞാനമയാത്മതാം .
ഗത്വാ സ്വപ്നം പ്രബോധം വാ പ്രാപ്നോതി സ്ഥാനഭേദതഃ .. 90..

നേത്രേ ജാഗരണം കണ്ഠേ സ്വപ്നഃ സുപ്തിർഹൃദംബുജേ .
ആപാദമസ്തകം ദേഹം വ്യാപ്യ ജാഗർതി ചേതനഃ .. 91..

ദേഹതാദാത്മ്യമാപന്നസ്തപ്തായഃ പിണ്ഡവത്തതഃ .
അഹം മനുഷ്യ ഇത്യേവം നിശ്ചിത്യൈവാവതിഷ്ഠതേ .. 92..

ഉദാസീനഃ സുഖീ ദുഃഖീത്യവസ്ഥാത്രയമേത്യസൗ .
സുഖദുഃഖേ കർമകാര്യേ ത്വൗദാസീന്യം സ്വഭാവതഃ .. 93..

ബാഹ്യഭോഗാന്മനോരാജ്യാത്സുഖദുഃഖേ ദ്വിധാ മതേ .
സുഖദുഃഖാന്തരാലേഷു ഭവേത്തൂഷ്ണീമവസ്ഥിതിഃ .. 94..

ന കാപി ചിന്താ മേഽസ്ത്യദ്യ സുഖമാസ ഇതി ബ്രുവൻ .
ഔദാസീന്യേ നിജാനന്ദഭാനം വക്ത്യഖിലോ ജനഃ .. 95..

അഹമസ്മീത്യഹങ്കാരസാമാന്യേനാവൃതത്വതഃ .
നിജാനന്ദോ ന മുഖ്യോഽയം കിന്ത്വസൗ തസ്യ വാസനാ .. 96..

നീരപൂരിതഭാണ്ഡസ്യ ബാഹ്യേ ശൈത്യം ന തജ്ജലം .
കിന്തു നീരഗുണസ്തേന നീരസത്താനുമീയതേ .. 97..

യാവദ്യാവദഹങ്കാരോ വിസ്മൃതോഽഭ്യാസയോഗതഃ .
താവത്താവത്സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടേർനിജാനന്ദോഽനുമീയതേ .. 98..

സർവാത്മനാ വിസ്മൃതഃ സൻസൂക്ഷ്മതാം പരമാം വ്രജേത് .
അലീനത്വാന്ന നിദ്രൈഷാ തതോ ദേഹോഽപി നോ പതേത് .. 99..

ന ദ്വൈതം ഭാസതേ നാപി നിദ്രാ തത്രാസ്തി യത്സുഖം .

സ ബ്രഹ്മാനന്ദ ഇത്യാഹ ഭഗവാനർജുനം പ്രതി .. 100..

ശനൈഃ ശനൈരുപരമേദ്ബുദ്ധ്യാ ധൃതിഗൃഹീതയാ .
ആത്മസംസ്ഥം മനഃ കൃത്വാ ന കിഞ്ചിദപി ചിന്തയേത് .. 101..

യതോ യതോ നിശ്ചരതി മനശ്ചഞ്ചലമസ്ഥിരം .
തതസ്തതോ നിയമ്യൈതദാത്മന്യേവ വശം നയേത് .. 102..

പ്രശാന്തമനസം ഹ്യേനം യോഗിനം സുഖമുത്തമം .
ഉപൈതി ശാന്തരജസം ബ്രഹ്മഭൂതമകല്മഷം .. 103..

യത്രോപരമതേ ചിത്തം നിരുദ്ധം യോഗസേവയാ .
യത്ര ചൈവാത്മനാത്മാനം പശ്യന്നാത്മനി തുഷ്യതി .. 104..

സുഖമാത്യന്തികം യത്തദ്ബുദ്ധിഗ്രാഹ്യമതീന്ദ്രിയം .
വേത്തി യത്ര ന ചൈവായം സ്ഥിതശ്ചലതി തത്ത്വതഃ .. 105..

യം ലബ്ധ്വാ ചാപരം ലാഭം മന്യതേ നാധികം തതഃ .
യസ്മിൻ സ്ഥിതോ ന ദുഃഖേന ഗുരുണാപി വിചാല്യതേ .. 106..

തം വിദ്യാദ്ദുഃഖസംയോഗവിയോഗം യോഗസഞ്ജ്ഞിതം .
സ നിശ്ചയേന യോക്തവ്യോ യോഗോഽനിർവിണ്ണചേതസാ .. 107..

യുഞ്ജന്നേവം സദാത്മാനം യോഗി വിഗതകല്മഷഃ .
സുഖേന ബ്രഹ്മസംസ്പർശമത്യന്തം സുഖമശ്നുതേ .. 108..

ഉത്സേക ഉദധേര്യദ്വത്കുശാഗ്രേണൈകബിന്ദുനാ .
മനസോ നിഗ്രഹസ്തദ്വദ്ഭവേദപരിഖേദതഃ .. 109..

ബൃഹദ്രഥസ്യ രാജർഷേഃ ശാകായന്യോ മുനിഃ സുഖം .
പ്രാഹ മൈത്രാഖ്യശാഖായാം സമാധ്യുക്തിപുരഃസരം .. 110..

യഥാ നിരിന്ധനോ വഹ്നിഃ സ്വയോനാവുപശാമ്യതി .
തഥാ വൃത്തിക്ഷയാച്ചിത്തം സ്വയോനാവുപശാമ്യതി .. 111..

സ്വയോനാവുപശാന്തസ്യ മനസഃ സത്യകാമിനഃ .
ഇന്ദ്രിയാർഥവിമൂഢസ്യാനൃതാഃ കർമവശാനുഗാഃ .. 112..

ചിത്തമേവ ഹി സംസാരസ്തത്പ്രയത്നേന ശോധയേത് .
യച്ചിത്തസ്തന്മയോ മർത്യോ ഗുഹ്യമേതത്സനാതനം .. 113..

ചിത്തസ്യ ഹി പ്രസാദേന ഹന്തി കർമ ശുഭാശുഭം .
പ്രസന്നാത്മാത്മനി സ്ഥിത്വാ സുഖമക്ഷയമശ്നുതേ .. 114..

സമാസക്തം യഥാ ചിത്തം ജന്തോർവിഷയഗോചരേ .
യദ്യേവം ബ്രഹ്മണി സ്യാത്തത്കോ ന മുച്യേത ബന്ധനാത് .. 115..

മനോ ഹി ദ്വിവിധം പ്രോക്തം ശുദ്ധം ചാശുദ്ധമേവ ച .
അശുദ്ധം കാമസമ്പർകാച്ഛുദ്ധം കാമവിവർജിതം .. 116..

മന ഏവ മനുഷ്യാണാം കാരണം ബന്ധമോക്ഷയോഃ .
ബന്ധായ വിഷയാസക്തം മുക്ത്യൈ നിർവിഷയം സ്മൃതം .. 117..

സമാധിനിർധൂതമലസ്യ ചേതസോ
നിവേശിതസ്യാത്മനി യത്സുഖം ഭവേത് .
ന ശക്യതേ വർണയിതും ഗിരാ തദാ
സ്വയം തദന്തഃകരണേന ഗൃഹ്യതേ .. 118..

യദ്യപ്യസൗ ചിരം കാലം സമാധിർദുർലഭോ നൃണാം .
തഥാപി ക്ഷണികോ ബ്രഹ്മാനന്ദം നിശ്ചായയത്യസൗ .. 119..

ശ്രദ്ധാലുർവ്യസനീ യോഽത്ര നിശ്ചിനോത്യേവ സർവഥാ .
നിശ്ചിതേ തു സകൃത്തസ്മിന്വിശ്വസിത്യന്യദാപ്യയം .. 120..

താദൃക്പുമാനുദാസീനകാലേഽപ്യാനന്ദവാസനാം .
ഉപേക്ഷ്യ മുഖ്യമാനന്ദം ഭാവയത്യേവ തത്പരഃ .. 121..

പരവ്യസനിനീ നാരീ വ്യഗ്രാപി ഗൃഹകർമണി .
തദേവാസ്വാദയത്യന്തഃ പരസംഗരസായനം .. 122..

ഏവം തത്ത്വേ പരേ ശുദ്ധേ ധീരോ വിശ്രാന്തിമാഗതഃ .
തദേവാസ്വാദയത്യന്തർബഹിർവ്യവഹാരന്നപി .. 123..

ധീരത്വമക്ഷപ്രാബല്യേഽപ്യാനന്ദാസ്വാദവാഞ്ഛയാ .
തിരസ്കൃത്യാഖിലാക്ഷാണി തച്ചിന്തായാം പ്രവർതനം .. 124..

ഭാരവാഹീ ശിരോഭാരം മുക്ത്വാസ്തേ വിശ്രമം ഗതഃ .
സംസാരവ്യാപൃതിത്യാഗേ താദൃഗ്ബുദ്ധിസ്തു വിശ്രമഃ .. 125..

വിശ്രാന്തിമ്ം പരമാം പ്രാപ്തസ്ത്വൗദാസീന്യേ യഥാ തഥാ .
സുഖദുഃഖദശായാം ച തദാനന്ദൈകതത്പരഃ .. 126..

അഗ്നിപ്രവേശഹേതൗ ധീഃ ശൃംഗാരേ യാദൃശീ തഥാ .
ധീരസ്യോദേതി വിഷയേഽനുസന്ധാനവിരോധിനീ .. 127..

അവിരോധിസുഖേ ബുദ്ധിഃ സ്വാനന്ദേ ച ഗമാഗമൗ .
കുർവന്ത്യാസ്തേ ക്രമാദേഷാ കാകാക്ഷിവദിതസ്തതഃ .. 128..

ഏകൈവ ദൃഷ്ടിഃ കാകസ്യ വാമദക്ഷിണനേത്രയോഃ .
യാത്യായാത്യേവമാനന്ദദ്വയേ തത്ത്വവിദോ മതിഃ .. 129..

ഭുഞ്ജാനോ വിഷയാനന്ദം ബ്രഹ്മാനന്ദം ച തത്ത്വവിത് .
ദ്വിഭാഷാഭിജ്ഞവദ്വിദ്യാദുഭൗ ലൗകികവൈദികൗ .. 130..

ദുഃഖപ്രാപ്തൗ ന ചോദ്വേഗോ യഥാ പൂർവം യതോ ദ്വിദൃക് .
ഗംഗാമഗ്നാർധകായസ്യ പുംസഃ ശീതോഷ്ണധീര്യഥാ .. 131..

ഇത്ഥം ജാഗരണേ തത്ത്വവിദോ ബ്രഹ്മസുഖം സദാ .
ഭാതി തദ്വാസനാജന്യേ സ്വപ്നേ തദ്ഭാസതേ തഥാ .. 132..

അവിദ്യാവാസനാപ്യസ്തീത്യതസ്തദ്വാസനോത്ഥിതേ .
സ്വപ്നേ പൂർവവദേവൈഷ സുഖം ദുഃഖം ച വീക്ഷതേ .. 133..

ബ്രഹ്മാനന്ദാഭിധേ ഗ്രന്ഥേ ബ്രഹ്മാനന്ദപ്രകാശകം .

യോഗിപ്രത്യക്ഷമധ്യായേ പ്രഥമേഽസ്മിന്നുദീരിതം .. 134..

ഇതി ബ്രഹ്മാനന്ദേ യോഗാനന്ദഃ സമാപ്തഃ .. 11..

ॐ 26.6.2024

12. ബ്രഹ്മാനന്ദേ ആത്മാനന്ദോനാമ - ദ്വാദശഃ പരിച്ഛേദഃ .

നന്വേവം വാസനാനന്ദാദ്ബ്രഹ്മാനന്ദാദപീതരം .
വേത്തു യോഗീ നിജാനന്ദം മൂഢസ്യാത്രാസ്തി കാ ഗതിഃ .. 1..

ധർമാധർമവശാദേഷ ജായതാം മ്രിയതാമപി .
പുനഃ പുനർദേഹലക്ഷൈഃ കിം നോ ദാക്ഷിണ്യതോ വദ .. 2..

അസ്തി വോഽനുജിഘൃക്ഷുവാദ്ദാക്ഷിണ്യേന പ്രയോജനം .
തർഹി ബ്രൂഹി സ മൂഢഃ കിം ജിജ്ഞാസുർവാ പരാങ്മുഖഃ .. 3..

ഉപാസ്തിം കർമ വാ ബ്രൂയാദ്വിമുഖായ യഥോചിതം .
മന്ദപ്രജ്ഞം തു ജിജ്ഞാസുമാത്മാനന്ദേന ബോധയേത് .. 4..

ബോധയാമാസ മൈത്രേയീം യാജ്ഞവൽക്യോ നിജപ്രിയാം .
ന വാ അരേ പത്യുരർഥേ പതിഃ പ്രിയ ഇതീരയൻ .. 5..

പതിർജായാ പുത്രവിത്തേ പശുബ്രാഹ്മണബാഹുജാഃ .
ലോകാ ദേവാ വേദഭൂതേ സർവം ചാത്മാർഥതഃ പ്രിയം .. 6..

പത്യാവിച്ഛാ യദാ പത്ന്യാസ്തദാ പ്രീതിം കരോതി സാ .
ക്ഷുദനുഷ്ഠാനരോഗാദ്യൈസ്തദാ നേച്ഛതി തത്പതിഃ .. 7..

ന പത്യുരർഥേ സാ പ്രീതിഃ സ്വാർഥ ഏവ കരോതി താം .
പതിശ്ചാത്മന ഏവാർഥേ ന ജായാർഥേ കദാചന .
അന്യോഽന്യപ്രേരണേഽപ്യേവം സ്വേച്ഛയൈവ പ്രവർതനം .. 8..

ശ്മശ്രുകണ്ടകവേധേന ബാലോ രുദതി തത്പിതാ .
ചുംബത്യേവ ന സാ പ്രീതിർബാലാർഥേ സ്വാർഥ ഏവ സാ .. 9..

നിരിച്ഛമപി രത്നാദി വിത്തം യത്നേന പാലയൻ .
പ്രീതിം കരോതി സാ സ്വാർഥേ വിത്താർഥത്വം ന ശങ്കിതം .. 10..

അനിച്ഛതി ബലീവർദേ വിവാഹയിഷതേ ബലാത് .
പ്രീതിഃ സാ വണിഗർഥൈവ ബലീവർദാർഥതാ കുതഃ .. 11..

ബ്രാഹ്മണ്യം മേഽസ്തി പൂജ്യോഽഹമിതി തുഷ്യതി പൂജയാ .
അചേതനായാ ജാതേർനോ സന്തുഷ്ടിഃ പുംസ ഏവ സാ .. 12..

ക്ഷത്രിയോഽഹം തേന രാജ്യം കരോമീത്യത്ര രാജതാ .
ന ജാതേർവൈശ്യജാത്യാദൗ യോജനായേദമീരിതം .. 13..

സ്വർഗലോകബ്രഹ്മലോകൗ സ്താം മമേത്യഭിവാഞ്ഛനം .
ലോകയോർനോപകാരായ സ്വഭോഗായൈവ കേവലം .. 14..

ഈശവിഷ്ണ്വാദയോ ദേവാഃ പൂജ്യന്തേ പാപനഷ്ടയേ .
ന തന്നിഷ്പാപദേവാർഥം സ്വാർഥം തത്തൂപയുജ്യതേ .. 15..

ഋഗാദയോ ഹ്യധീയന്തേ ദുർബ്രാഹ്മണ്യാനവാപ്തയേ .
ന തത് പ്രസക്തം വേദേഷു മനുഷ്യേഷു പ്രസജ്യതേ .. 16..

ഭൂമ്യാദിപഞ്ചഭൂതാനി സ്ഥാനതൃട്പാകശോഷണൈഃ .
ഹേതുഭിശ്ചാവകാശേന വാഞ്ഛന്ത്യേഷാം ന ഹേതവേ .. 17..

സ്വാമിഭൃത്യാദികം സർവം സ്വോപകാരായാ വാഞ്ഛതി .
തത്തത്കൃതോപകാരസ്തു തസ്യ തസ്യ ന വിദ്യതേ .. 18..

സർവവ്യവഹൃതിഷ്വേവമനുസന്ധാതുമീദൃശം .
ഉദാഹരണബാഹുല്യം തേന സ്വാം വാസയേന്മതിം .. 19..

അഥ കേയം ഭവേത്പ്രീതിഃ ശ്രൂയതേ യാ നിജാത്മനി .
രാഗോ വധ്വാദി വിഷയേ ശ്രദ്ധാ യാഗാദി കർമണി .
ഭക്തിഃ സ്യാദ്ഗുരുദേവാദാവിച്ഛാത്വപ്രാപ്തവസ്തുനി .. 20..

തർഹ്യസ്തു സാത്വികീ വൃത്തിഃ സുഖമാത്രാനുവർതിനീ .
പ്രാപ്തേ നഷ്ടേഽപി സദ്ഭാവാദിച്ഛതോ വ്യതിരിച്യതേ .. 21..

സുഖസാധനതോപാധേരന്നപാനാദയഃ പ്രിയാഃ .
ആത്മാനുകൂല്യാദന്നാദിസമശ്ചേദമുനാത്ര കഃ .
അനുകൂലയിതവ്യഃ സ്യാന്നൈകസ്മിൻകർമകർതൃതാ .. 22..

സുഖേ വൈഷയികേ പ്രീതിമാത്രമാത്മാ ത്വതിപ്രിയഃ .
സുഖേ വ്യഭിചരത്യേഷാ നാത്മനി വ്യഭിചാരിണീ .. 23..

ഏകം ത്യക്ത്വാന്യദാദത്തേ സുഖം വൈഷയികം സദാ .
നാത്മാ ത്യാജ്യോ ന ചാദേയസ്തസ്മിന്വ്യഭിചരേത്കഥം .. 24..

ഹാനാദാനവിഹീനോഽസ്മിന്നുപേക്ഷാ ചേത്തൃണാദിവത് .
ഉപേക്ഷിതുഃ സ്വരൂപത്വാന്നോപേക്ഷ്യത്വം നിജാത്മനഃ .. 25..

രോഗക്രോധാഭിഭൂതാനാം മുമൂർഷാ വീക്ഷ്യതേ ക്വചിത് .
തതോ ദ്വേഷാദ്ഭവേത്ത്യാജ്യ ആത്മേതി യദി തന്ന ഹി .
ത്യക്തും യോഗ്യസ്യ ദേഹസ്യ നാത്മതാ ത്യക്തുരേവ സാ .
ന ത്യക്തര്യസ്തി സ ദ്വേഷസ്ത്യാജ്യേ ദ്വേഷേ തു കാ ക്ഷതിഃ .. 26..

ആത്മാർഥത്വേന സർവസ്യ പ്രീതേശ്ചാത്മാ ഹ്യതിപ്രിയഃ .
യഥാ പിതുഃ പുത്രമിത്രാത്പുത്രഃ പ്രിയതരസ്തഥാ .. 27..

മാ ന ഭൂവമഹം കിന്തു ഭൂയാസം സർവദേത്യസൗ .
ആശീഃ സർവസ്യ ദൃസ്തേതി പ്രത്യക്ഷാ പ്രീതിരാത്മനി .. 28..

ഇത്യാദിഭിസ്ത്രിഭിഃ പ്രീതൗ സിദ്ധായാമേവമാത്മനി .
പുത്രഭാര്യാദിശേഷത്വമാത്മനഃ കൈശ്ചിദിശ്രിതം .. 29..
ദീരിതം

ഏതദ്വിവക്ഷയാ പുത്രേ മുഖ്യാത്മത്വം ശ്രുതീരിതം .
ആത്മാ വൈ പുത്രനാമേതി തച്ചോപനിഷദി സ്ഫുടം .. 30..

സോഽസ്യായമാത്മാ പുണ്യേഭ്യഃ കർമേഭ്യഃ പ്രതിധീയതേ .
അഥാസ്യേതര ആത്മായം കൃതകൃത്യഃ പ്രമീയതേ .. 31..

സത്യപ്യാത്മനി ലോകോഽസ്തി നാപുത്രസ്യാത ഏവ ഹി .
അനുശിഷ്ടം പുത്രമേവ ലോക്യമാഹുർമനീഷിണഃ .. 32..

മനുഷ്യലോകോ ജയ്യഃ സ്യാത്പുത്രേണൈവേതരേണ നോ .
മുമൂർഷുർമന്ത്രയേത്പുത്രം ത്വം ബ്രഹ്മേത്യാദിമന്ത്രകൈഃ .. 33..

ഇത്യാദിശ്രുതയഃ പ്രാഹുഃ പുത്രഭാര്യാദിശേഷതാം .
ലൗകികാ അപി പുത്രസ്യ പ്രാധാന്യമനുമന്യതേ .. 34..

സ്വസ്മിന്മൃതേഽപി പുത്രാദിർജീവേദ്വിത്താദിനാ യഥാ .
തഥൈവ യത്നം കുരുതേ മുഖ്യാഃ പുത്രാദയസ്തതഃ .. 35..

ബാഢമേതാവതാ നാത്മാ ശേഷോ ഭവതി കസ്യ ചിത് .
ഗൗണമിഥ്യാമുഖ്യഭേദൈരാത്മായം ഭവതി ത്രിധാ .. 36..

ദേവദത്തസ്തു സിംഹോഽയമിത്യൈക്യം ഗൗണമേതയോഃ .
ഭേദസ്യ ഭാസമാനത്വാത്പുത്രാദേരാത്മതാ തഥാ .. 37..

ഭേദോഽസ്തി പഞ്ചകോഷേഷു സാക്ഷിണോ ന തു ഭാത്യസൗ .
മിഥ്യാത്മതാതഃ കോഷാണാം സ്ഥാണോർചൗരാത്മതാ യഥാ .. 38..

ന ഭാതി ഭേദോ നാപ്യസ്തി സാക്ഷിണോഽപ്രതിയോഗിനഃ .
സർവാന്തരത്വാത് തസ്യൈവ മുഖ്യമാത്മത്വമിഷ്യതേ .. 39..

സത്യേവം വ്യവഹാരേഷു യേഷു യസ്യാത്മതോചിതാ .
തേഷു തസ്യൈവ ശേഷിത്വം സർവസ്യാന്യസ്യ ശേഷതാ .. 40..

മുമൂർഷോർഗൃഹരക്ഷാദൗ ഗൗണാത്മൈവോപയുജ്യതേ .
ന മുഖ്യാത്മാ ന മിഥ്യാത്മാ പുത്രഃ ശേഷീ ഭവത്യതഃ .. 41..

അധ്യേതാ വഹ്നിരിത്യത്ര സന്നപ്യഗ്നിർന ഗൃഹ്യതേ .
അയോഗ്യത്വേന യോഗ്യത്വാദ്ബടുരേവാത്ര ഗൃഹ്യതേ .. 42..

കൃശോഽഹം പുഷ്ടിമാപ്സ്യാമീത്യാദൗ ദേഹാത്മതോചിതാ .
ന പുത്രം വിനിയുങ്ക്തേഽത്ര പുഷ്ടിഹേത്വന്നഭക്ഷണേ .. 43..

തപസാ സ്വർഗമേഷ്യാമീത്യാദൗ കർത്രാത്മതോചിതാ .
അനപേക്ഷ്യ വപുർഭോഗം ചരേത്കൃച്ഛ്രാദികം തതഃ .. 44..

മോക്ഷ്യേഽഹമിത്യത്ര യുക്തം ചിദാത്മത്വം തദാ പുമാൻ .
തദ്വേത്തി ഗുരുശാസ്ത്രാഭ്യാം ന തു കിഞ്ചിച്ചികീർഷതി .. 45..

വിപ്രക്ഷത്രാദയോ യദ്വദ്ബൃഹസ്പതിസവാദിഷു .
വ്യവസ്ഥിതാസ്തഥാ ഗൗണമിഥ്യാമുഖ്യാ യഥോചിതം .. 46..

തത്ര തത്രോചിതേ പ്രീതിരാത്മന്യേവാതിശായിനീ .
അനാത്മനി തു തച്ഛേഷേ പ്രീതിരന്യത്ര നോഭയം .. 47..

ഉപേക്ഷ്യം ദ്വേഷ്യമിത്യന്യത് ദ്വേധാ മാർഗതൃണാദികം .
ഉപേക്ഷ്യം വ്യാഘ്രസർപാദി ദ്വേഷ്യമേവം ചതുർവിധം .. 48..

ആത്മാ ശേഷ ഉപേക്ഷ്യം ച ദ്വേഷ്യം ചേതി ചതുർഷ്വപി .
ന വ്യക്തിനിയമഃ കിന്തു തത്തത്കാര്യാത്തഥാ തഥാ .. 49..

സ്യാദ്വ്യാഘ്രഃ സംമുഖോ ദ്വേഷ്യോ ഹ്യുപേക്ഷ്യസ്തു പരാങ്മുഖഃ .
ലാലനാദനുകൂലശ്ചേദ്വിനോദായേതി ശേഷതാം .. 50..

വ്യക്തീനാം നിയമോ മാ ഭൂല്ലക്ഷണാത്തുവ്യവസ്ഥിതിഃ .
ആനുകൂല്യം പ്രാതികൂല്യം ദ്വയാഭാവശ്ച ലക്ഷണം .. 51..

ആത്മാ പ്രേയാൻപ്രിയഃ ശേഷോ ദ്വേഷ്യോപേക്ഷ്യേ തദന്യയോഃ .
ഇതി വ്യവസ്ഥിതോ ലോകോ യാജ്ഞവൽക്യമതം ച തത് .. 52..

അന്യത്രാപി ശ്രുതിഃ പ്രാഹ പുത്രാദ്വിത്താത്തഥാന്യതഃ .
സർവസ്മാദാന്തരം തത്ത്വം തദേതത്പ്രേയ ഈക്ഷതാം .. 53..

ശ്രൗത്യാ വിചാരദൃഷ്ട്യായം സാക്ഷ്യേവാത്മാ ന ചേതരഃ .
കോഷാൻപഞ്ച വിവിച്യാന്തർവസ്തുദൃഷ്ടിർവിചാരണാ .. 54..

ജാഗരസ്വപ്നസുപ്തീനാമാഗമാപായഭാസനം .
യതോ ഭവത്യസാവാത്മാ സ്വപ്രകാശചിദാത്മകഃ .. 55..

ശേഷാഃ പ്രാണാദിവിത്താന്താ ആസന്നാസ്താരതമ്യതഃ .
പ്രീതിസ്തഥാ താരതമ്യാത്തേഷു സർവേഷു വീക്ഷ്യതേ .. 56..

വിത്താത്പുത്രഃ പ്രിയഃ പുത്രാത്പിണ്ഡഃ പിണ്ഡാത്തഥേന്ദ്രിയം .
ഇന്ദ്രിയാച്ച പ്രിയഃ പ്രാണഃ പ്രാണാദാത്മാ പരഃ പ്രിയഃ .. 57..

ഏവം സ്ഥിതേ വിവാദോഽത്ര പ്രതിബുദ്ധവിമൂഢയോഃ .
ശ്രുത്യോദാഹാരി തത്രാത്മാ പ്രേയാനിത്യേവ നിർണയഃ .. 58..

സാക്ഷ്യേവ ദൃശ്യാദന്യസ്മാത്പ്രേയാനിത്യാഹ തത്ത്വവിത് .
പ്രേയാൻപുത്രാദിരേവേമം ഭോക്തും സാക്ഷീതി മൂഢധീഃ .. 59..

ആത്മനോഽന്യം പ്രിയം ബ്രൂതേ ശിഷ്യശ്ച പ്രതിവാദ്യപി .
തസ്യോത്തരം വാചോ ബോധശാപൗ കുര്യാത്തയോഃ ക്രമാത് .. 60..

പ്രിയം ത്വാം രോത്സ്യതീത്യേവമുത്തരം വക്തി തത്ത്വവിത് .
സ്വോക്തപ്രിയസ്യ ദുഷ്ടത്വം ശിഷ്യോ വേത്തി വിവേകതഃ .. 61..

അലഭ്യമാനസ്തനയഃ പിതരൗ ക്ലേശയേച്ചിരം .
ലബ്ധോഽപി ഗർഭപാതേന പ്രസവേന ച ബാധതേ .. 62..

ജാതസ്യ ഗ്രഹരോഗാദി കുമാരസ്യ ച മൂകതാ .
ഉപനീതേഽപ്യവിദ്യത്വമനുദ്വാഹശ്ച പണ്ഡിതേ .. 63..

പുനശ്ച പരദാരാദി ദാരിദ്ര്യം ച കുടുംബിനഃ .
പിത്രോഃ ദുഃഖസ്യ ~~ന അസ്ത്യനതോ~~ധനീ ചേന്മ്രിയതേ തദാ .. 64..

ഏവം വിവിച്യ പുത്രാദൗ പ്രീതിം ത്യക്ത്വാ നിജാത്മനി .
നിശ്ചിത്യ പരമാം പ്രീതിം വീക്ഷതേ തമഹർനിശം .. 65..

ആഗ്രഹാദ്ബ്രഹ്മവിദ്വേഷാദപി പക്ഷമമുഞ്ചതഃ .

വാദിനോ നരകഃ പ്രോക്തോ ദോഷശ്ച ബഹുയോനിഷു .. 66..

ബ്രഹ്മവിദ്ബ്രഹ്മരൂപത്വാദീശ്വരസ്തേന വര്‍ണിതം .
യദ്യത്തത്തത്തഥൈവ സ്യാത്തച്ഛിഷ്യപ്രതിവാദിനോഃ .. 67..

യസ്തു സാക്ഷിണമാത്മാനം സേവതേ പ്രിയമുത്തമം .
തസ്യ പ്രേയാനസാവാത്മാ ന നശ്യതി കദാചന .. 68..

പരപ്രേമാസ്പദത്വേന പരമാനന്ദരൂപതാ .
സുഖവൃദ്ധിഃ പ്രീതിവൃദ്ധൗ സാര്‍വഭൗമാദിഷു ശ്രുതാ .. 69..

ചൈതന്യവത്സുഖം ചാസ്യ സ്വഭാവശ്ചേച്ചിദാത്മനഃ .
ധീവൃത്തിഷ്വനുവര്‍തേത സര്‍വാസ്വപി ചിതിര്യഥാ .. 70..

മൈവമുഷ്ണപ്രകാശാത്മാ ദീപസ്തസ്യ പ്രഭാ ഗൃഹേ .
വ്യാപ്നോതി നോഷ്ണതാ തദ്വച്ചിതേരേവാനുവര്‍തനം .. 71..

ഗന്ധരൂപരസസ്പര്‍ശേഷ്വപി സത്സു യഥാ പൃഥക് .
ഏകാക്ഷേണൈക ഏവാര്‍ഥോ ഗൃഹ്യതേ നേതരസ്തഥാ .. 72..

ചിദാനന്ദൗ നൈവ ഭിന്നൗ ഗന്ധാദ്യാസ്തു വിലക്ഷണാഃ .
ഇതി ചേത് തദഭേദോഽപി സാക്ഷിണ്യന്യത്ര വാ വദ .. 73..

ആദ്യേ ഗന്ധാദയോഽപ്യേവമഭിന്നാഃ പുഷ്പവര്‍തിനഃ .
അക്ഷഭേദേന തദ്ഭേദേ വൃത്തിഭേദാത്തയോര്‍ഭിദാ .. 74..

സത്ത്വവൃത്തൗ ചിത്സുഖൈക്യം തദ്വൃത്തേര്‍നിര്‍മലത്വതഃ .
രജോവൃത്തേസ്തു മാലിന്യാത്സുഖാംശോഽത്ര തിരസ്കൃതഃ .. 75..

തിന്തിണീഫലമത്യമ്ലം ലവണേന യുതം യദാ .
തദാമ്ലസ്യ തിരസ്കാരാദീഷദമ്ലം യഥാ തഥാ .. 76..

നനു പ്രിയതമത്വേന പരമാനന്ദതാത്മനി .
വിവേക്തും ശക്യതാമേവം വിനാ യോഗേന കിം ഭവേത് .. 77..

യദ്യോഗേന തദേവൈതി വദാമോ ജ്ഞാനസിദ്ധയേ .
യോഗഃ പ്രോക്തോ വിവേകേന ജ്ഞാനം കിം നോപജായതേ .. 78..

യത് സാംഖ്യൈഃ പ്രാപ്യതേ സ്ഥാനം തദ്യോഗൈരപി ഗമ്യതേ .
ഇതി സ്മൃതം ഫലൈകത്വം യോഗിനാം ച വിവേകിനാം .. 79..

അസാധ്യഃ കസ്യചിദ്യോഗഃ കസ്യചിജ്ജ്ഞാനനിശ്ചയഃ .
ഇത്ഥം വിചാര്യമാര്‍ഗൗ ദ്വൗ ജഗാദ പരമേശ്വരഃ .. 80..

യോഗേ കോഽതിശയസ്തേഽത്ര ജ്ഞാനമുക്തം സമം ദ്വയോഃ .
രാഗദ്വേഷാദ്യഭാവശ്ച തുല്യോ യോഗിവിവേകിനോഃ .. 81..

ന പ്രീതിര്‍വിഷയേഷ്വസ്തി പ്രേയാനാത്മേതി ജാനതഃ .
കുതോ രാഗഃ കുതോ ദ്വേഷഃ പ്രാതികൂല്യമപശ്യതഃ .. 82..

ദേഹാദേഃ പ്രതികൂലേഷു ദ്വേഷസ്തുല്യോദ്വയോരപി .
ദ്വേഷം കുര്‍വന്ന യോഗീ ചേദവിവേക്യപി താദൃശഃ .. 83..

ദ്വൈതസ്യ പ്രതിഭാനം തു വ്യവഹാരേ ദ്വയോഃ സമം .
സമാധൗ നേതി ചേത്തദ്വന്നാദ്വൈതത്വവിവേകിനഃ .. 84..

വിവക്ഷ്യതേ തദസ്മാഭിരദ്വൈതാനന്ദനാമകേ .
അധ്യായേ ഹി തൃതീയേ തത്സർവമപ്യതിമംഗലം .. 85..

സദാ പശ്യന്നിജാനന്ദമപശ്യന്നഖിലം ജഗത് .
അർഥാദ്യോഗീതി ചേത്തർഹി സന്തുഷ്ടോ വർധതാം ഭവാൻ .. 86..

ബ്രഹ്മാനന്ദഭിധേ ഗ്രന്ഥേ മന്ദാനുഗ്രഹസിദ്ധയേ .
ദ്വിതീയേഽധ്യായ ഏതസ്മിന്നാത്മാനന്ദോ വിവേചിതഃ .. 87..

ഇതി ബ്രഹ്മാനന്ദേ ആത്മാനന്ദഃ സമാപ്തഃ .. 12..

ഓം०· P.R.IYER 26·6·2024

13. ബ്രഹ്മാനന്ദേഽദ്വൈതാനന്ദോനാമ - ത്രയോദശഃ പരിച്ഛേദഃ .

യോഗാനന്ദഃ പുരോക്തോ യഃ സ ആത്മാനന്ദ ഇഷ്യതാം .
കഥം ബ്രഹ്മത്വമേതസ്യ സദ്വയസ്യേതി ചേച്ഛൃണു .. 1..

ആകാശാദി സ്വദേഹാന്തം തൈത്തിരീയശ്രുതീരിതം .
ജഗന്നാസ്ത്യന്യദാനന്ദാത്ദദ്വൈതബ്രഹ്മതാ തതഃ .. 2..

ആനന്ദാദ്ധ്യേവ തജ്ജാതം തിഷ്ഠത്യാനന്ദ ഏവ തത് .
ആനന്ദ ഏവ ലീനം ചേത്യുക്താനന്ദാത്കഥം പൃഥക് .. 3..

കുലാലാദ്ഘട ഉത്പന്നോ ഭിന്നശ്ചേതി ന ശങ്ക്യതാം .
മൃദ്വദേഷ ഉപാദാനം ന നിമിത്തം കുലാലവത് .. 4..

സ്ഥിതിർലയശ്ച കുംഭസ്യ കുലാലേ സ്തോ ന ഹി ക്വചിത് .
ദൃഷ്ടൗ തൗ മൃദി തദ്വത്സ്യാദുപാദാനം തയോഃ ശ്രുതേഃ .. 5..

ഉപാദാനം ത്രിധാ ഭിന്നം വിവർതി പരിണാമി ച .
ആരംഭകം ച തത്രാന്ത്യൗ ന നിരംശേഽവകാശിനൗ .. 6..

ആരംഭവാദിനോഽന്യസ്മാദന്യസ്യോത്പത്തിമൂചിരേ .
തന്തോഃ പടസ്യ നിഷ്പത്തേർഭിന്നൗ തന്തുപടൗ ഖലു .. 7..

അവസ്ഥാന്തരതാപത്തിരേകസ്യ പരിണാമിതാ .
സ്യാത് ക്ഷീരം ദധി മൃത്കുംഭഃ സുവർണം കുണ്ഡലം യഥാ .. 8..

അവസ്ഥാന്തരഭാനം തു വിവർതോ രജ്ജുസർപവത് .
നിരംശേഽപ്യസ്ത്യസൗ വ്യോമ്നി തലമാലിന്യകല്പനാത് .. 9..

തതോ നിരംശ ആനന്ദേ വിവർതോ ജഗദിഷ്യതാം .
മായാശക്തിഃ കല്പികാ സ്യാദൈന്ദ്ര ജാലികശക്തിവത് .. 10..

ശക്തിഃ ശക്താത്പൃഥങ്നാസ്തി തദ്വദ്ദൃഷ്ടേർന ചാഭിദാ .
പ്രതിബന്ധസ്യ ദൃഷ്ടത്വാച്ഛക്ത്യഭാവേ തു കസ്യ സഃ .. 11..

ശക്തേഃ കാര്യാനുമേയത്വാദകാര്യേ പ്രതിബന്ധനം .

ജ്വലതോഽഗ്നേരദാഹേ സ്യാന്മന്ത്രാദി പ്രതിബന്ധതാ .. 12..

ദേവാത്മശക്തിം സ്വഗുണൈർനിഗൂഢാം മുനയോഽവിദൻ .
പരാസ്യ ശക്തിർവിവിധാ ക്രിയാജ്ഞാനബലാത്മികാ .. 13..

ഇതി വേദവചഃ പ്രാഹ വസിഷ്ഠശ്ച തഥാബ്രവീത് .
സർവശക്തിപരം ബ്രഹ്മ നിത്യമാപൂർണമദ്വയം .. 14..

യഥോല്ലസതി ശക്ത്യാസൗ പ്രകാശമധിഗച്ഛതി .
ചിച്ഛക്തിർബ്രഹ്മണോ രാമ! ശരീരേഷൂപലഭ്യതേ .. 15..

സ്പന്ദശക്തിശ്ച വാതേഷു ദാർഢ്യശക്തിസ്തഥോപലേ .
ദ്രവശക്തിസ്തഥാംഭഃസു ദാഹശക്തിസ്തഥാനലേ .
ശൂന്യശക്തിസ്തഥാകാശേ നാശശക്തിർവിനാശിനി .. 16..

യഥാണ്ഡാന്തർമഹാസർപോ ജഗദസ്തി തഥാത്മനി .
ഫലപത്രലതാപുഷ്പശാഖാവിടപമൂലവാൻ .
വൃക്ഷബീജേ യഥാ വൃക്ഷസ്തഥേദം ബ്രഹ്മണി സ്ഥിതം .. 17..

ക്വചിത്കശ്ചിത്കദാചിച്ച തസ്മാദുദ്യന്തി ശക്തയഃ .
ദേശകാലവിചിത്രത്വാത്ക്ഷ്മാതലാദിവ ശാലയഃ .. 18..

സ ആത്മാ സർവഗോ രാമ! നിത്യോദിതമഹാവപുഃ .
യന്മനാങ്മനനീം ശക്തിം ധത്തേ തന്മന ഉച്യതേ .. 19..

ആദൗ മനസ്തദനുബന്ധവിമോക്ഷദൃഷ്ടീ
　　പശ്ചാത്പ്രപഞ്ചരചനാ ഭുവനാഭിധാനാ .
ഇത്യാദികാ സ്ഥിതിരിയം ഹി ഗതാ പ്രതിഷ്ഠാ-
　　മാഖ്യായികാ സുഭഗബാലജനോദിതേവ .. 20..

ബാലസ്യ ഹി വിനോദായ ധാത്രീ ശക്തി ശുഭാം കഥാം .
ക്വചിത്സന്തി മഹാബാഹോ! രാജപുത്രാസ്ത്രയഃ ശുഭാഃ .. 21..

ദ്വൗ ന ജാതൗ തഥൈകസ്തു ഗർഭ ഏവ ഹി ന സ്ഥിതഃ .
വസന്തി തേ ധർമയുതാ അത്യന്താസതി പത്തനേ .. 22..

സ്വകീയാച്ഛൂന്യനഗരാന്നിർഗത്യ വിമലാശയാഃ .
ഗച്ഛന്തോ ഗഗനേ വൃക്ഷാന്ദദൃശുഃ ഫലശാലിനഃ .. 23..

ഭവിഷ്യന്നഗരേ തത്ര രാജപുത്രാസ്ത്രയോഽപി തേ .
സുഖമദ്യ സ്ഥിതാ പുത്ര! മൃഗയാവ്യവഹാരിണഃ .. 24..

ധാത്ര്യൈവം കഥിതാ രാമ! ബാലകാഖ്യായികാ ശുഭാ .
നിശ്ചയം സ യയൗ ബാലോ നിർവിചാരണയാ ധിയാ .. 25..

ഇയം സംസാര രചനാ വിചാരോജ്ഝിതചേതസാം .
ബാലകാഖ്യായികേവേത്ഥമവസ്ഥിതിമുപാഗതാ .. 26..

ഇത്യാദിഭിരുപാഖ്യാനൈർമായാശക്തേസ്തു വിസ്തരം .
വസിഷ്ഠഃ കഥയാമാസ സൈവ ശക്തിർനിരൂപ്യതേ .. 27..

കാര്യാദാശ്രയതഃ സൈഷാ ഭവേച്ഛക്തിർവിലക്ഷണാ .

സ്ഫോടാംഗാരൗ ദൃശ്യമാനൗ ശക്തിസ്തത്രാനുമീയതേ .. 28..

പൃഥുബുധ്നോദരാകാരോ ഘടഃ കാര്യോഽത്ര മൃത്തികാ .
ശബ്ദാദിഭിഃ പഞ്ചഗുണൈര്യുക്താ ശക്തിസ്ത്വതദ്വിധാ .. 29..

ന പൃഥ്വാദിർന ശബ്ദാദിഃ ശക്താവസ്തു യഥാ തഥാ .
അത ഏവ ഹ്യചിന്ത്യൈഷാ ന നിർവചനമർഹതി .. 30..

കാര്യോത്പത്തേഃ പുരാ ശക്തിർനിഗൂഢാ മൃദ്യവസ്ഥിതാ .
കുലാലാദിസഹായേന വികാരാകാരതാം വ്രജേത് .. 31..

പൃഥ്വ്യാദി വികാരാന്തം സ്പർശാദിഗുണമൃത്തികാം .
ഏകീകൃത്യ ഘടം പ്രാഹുർവിചാരവികലാ ജനാഃ .. 32..

കുലാലവ്യാപൃതേഃ പൂർവോ യാവാനംശ സ നോ ഘടഃ .
പശ്ചാത്തു പൃഥുബുധ്നാദിമത്ത്വേ യുക്താ ഹി കുംഭതാ .. 33..

സ ഘടോ ന മൃദോ ഭിന്നോ വിയോഗേ സത്യനീക്ഷണാത് .
നാപ്യഭിന്നഃ പുരാ പിണ്ഡദശായാമനവേക്ഷണാത് .. 34..

അതോഽനിർവചനീയോഽയം ശക്തിവത്തേന ശക്തിജഃ .
അവ്യക്തത്വേ ശക്തിരുക്താ വ്യക്തത്വേ ഘടനാമഭൃത് .. 35..

ഐന്ദ്രജാലികനിഷ്ഠാപി മായാ ന വ്യജ്യതേ പുരാ .
പശ്ചാദ്ഗന്ധർവസേനാദിരൂപേണ വ്യക്തിമാപ്നുയാത് .. 36..

ഏവം മായാമയത്വേന വികാരസ്യാനൃതാത്മതാം .
വികാരാധാരമൃദ്വസ്തുസത്യത്വം ചാബ്രവീച്ഛ്രുതിഃ .. 37..

വാങ്നിഷ്പാദ്യം നാമമാത്രം വികാരോ നാസ്യ സത്യതാ .
സ്പർശാദി ഗുണയുക്താ തു സത്യാ കേവലമൃത്തികാ .. 38..

വ്യക്താവ്യക്തേ തദാധാര ഇതി ത്രിഷ്വാദ്യയോർദ്വയോഃ .
പര്യായഃ കാലഭേദേന തൃതീയസ്ത്വനുഗച്ഛതി .. 39..

നിസ്തത്ത്വം ഭാസമാനം ച വ്യക്തമുത്പത്തിനാശഭാക് .
തദുത്പത്തൗ തസ്യ നാമ വാചാ നിഷ്പാദ്യതേ നൃഭിഃ .. 40..

വ്യക്തേ നഷ്ടേഽപി നാമൈതന്നൃവക്ത്രേഷ്വനുവർതതേ .
തേന നാമ്നാ നിരൂപ്യത്വാദ്വ്യക്തം തദ്രൂപമുച്യതേ .. 41..

നിസ്തത്ത്വത്വാദ്വിനാശിത്വാദ്വാചാരംഭണനാമതഃ .
വ്യക്തസ്യ ന തു തദ്രൂപം സത്യം കിഞ്ചിന്മൃദാദിവത് .. 42..

വ്യക്തകാലേ തതഃ പൂർവമൂർധ്വമപ്യേകരൂപഭാക് .
സതത്ത്വമവിനാശം ച സത്യം മൃദ്വസ്തു കഥ്യതേ .. 43..

വ്യക്തം ഘടോ വികാരശ്ചേത്യേതൈർനാമഭിരീരിതഃ .
അർഥശ്ചേദനൃതഃ കസ്മാന്ന മൃദ്ബോധേ നിവർതതേ .. 44..

നിവൃത്ത ഏവ യസ്മാത്തേ തത്സത്യത്വമതിർഗതാ .
ഈദൃങ്നിവൃത്തിരേവാത്ര ബോധജാ ന ത്വഭാസനം .. 45..

പുമാനധോമുഖഃ നീരേ ഭാതോഽപ്യസ്തി ന വസ്തുതഃ .
തടസ്ഥമർത്യവത്തസ്മിന്നൈവാസ്ഥാ കസ്യചിത്ക്വചിത് .
ഈദൃഗ്ബോധേ പുമർഥത്വം മതമദ്വൈതവാദിനാം .. 46
മൃദ്രൂപസ്യാപരിത്യാഗാദ്വിവർതത്വം ഘടേ സ്ഥിതം .
പരിണാമേ പൂർവരൂപം ത്യജേത്തത്ക്ഷീരരൂപവത് .
മൃത്സുവർണേ നിവർതേതേ ഘടകുണ്ഡലയോർന ഹി .. 47..

ഘടേ നഷ്ടേ ന മൃദ്ഭാവഃ കപാലാനാമവേക്ഷണാത് .
മൈവം ചൂർണേഽസ്തി മൃദ്രൂപം സ്വർണരൂപം ത്വതിസ്ഫുടം .. 48..

ക്ഷീരാദൗ പരിണാമോഽസ്തു പുനസ്തദ്ഭാവവർജനാത് .
ഏതാവതാ മൃദാദീനാം ദൃഷ്ടാന്തത്വം ന ഹീയതേ .. 49..

ആരംഭവാദിനഃ കാര്യേ മൃദോ ദ്വൈഗുണ്യമാപതേത് .
രൂപസ്പർശാദയഃ പ്രോക്താഃ കാര്യ കാരണയോഃ പൃഥക് .. 50..

മൃത്സുവർണമയശ്ചേതി ദൃഷ്ടാന്തത്രയമാരുണിഃ .
പ്രാഹാതോ വാസയേത്കാര്യാനൃതത്വം സർവവസ്തുഷു .. 51..

കാരണജ്ഞാനതഃ കാര്യവിജ്ഞാനം ചാപി സോഽവദത് .
സത്യജ്ഞാനേഽനൃതജ്ഞാനം കഥമത്രോപപദ്യതേ .. 52..

സമൃത്കസ്യ വികാരസ്യ കാര്യതാ ലോകദൃഷ്ടിതഃ .
വാസ്തവോഽത്ര മൃദംശോഽസ്യ ബോധഃ കാരണബോധതഃ .. 53..

അനൃതാംശോ ന ബോദ്ധവ്യസ്തദ്ബോധാനുപയോഗതഃ .
തത്ത്വജ്ഞാനം പുമർഥം സ്യാന്നാനൃതാംശാവബോധനം .. 54..

തർഹി കാരണവിജ്ഞാനാത്കാര്യജ്ഞാനമിതീരിതേ .
മൃദ്ബോധാന്മൃത്തികാ ബുദ്ധേത്യുക്തം സ്യാത്കോഽത്ര വിസ്മയഃ .. 55..

സത്യം കാര്യേഷു വസ്ത്വംശഃ കാരണാത്മേതി ജാനതഃ .
വിസ്മയോ മാസ്ത്വിഹാജ്ഞസ്യ വിസ്മയഃ കേന വാര്യതേ .. 56..

ആരംഭീ പരിണാമീ ച ലൗകികശ്ചൈകകാരണേ .
ജ്ഞാതേ സർവമതം ശ്രുത്വാ പ്രാപ്നുവന്ത്യേവ വിസ്മയം .. 57..

അദ്വൈതേഽഭിമുഖീകർതുമേവാത്രൈകസ്യ ബോധതഃ .
സർവബോധഃ ശ്രുതൗ നൈവ നാനാത്വസ്യ വിവക്ഷയാ .. 58..

ഏകമൃത്പിണ്ഡവിജ്ഞാനാത്സർവമൃണ്മയധീര്യഥാ .
തഥൈകബ്രഹ്മബോധേന ജഗദ്ബുദ്ധിർവിഭാവ്യതാം .. 59..

സച്ചിത്സുഖാത്മകം ബ്രഹ്മ നാമരൂപാത്മകം ജഗത് .
താപനീയേ ശ്രുതം ബ്രഹ്മ സച്ചിദാനന്ദലക്ഷണം .. 60..

സദ്രൂപമാരുണിഃ പ്രാഹ പ്രജ്ഞാനം ബ്രഹ്മ ബഹ്വൃചാഃ .
സനത്കുമാര ആനന്ദമേവമന്യത്ര ഗമ്യതാം .. 61..

വിചിന്ത്യ സർവരൂപാണി കൃത്വാ നാമാനി തിഷ്ഠതി .
അഹം വ്യാകരവാണീമേ നാമരൂപേ ഇതി ശ്രുതിഃ .. 62..

അവ്യാകൃതം പുരാ സൃഷ്ടേരൂർധ്വം വ്യാക്രീയതേ ദ്വിധാ .
അചിന്ത്യശക്തിർമായൈഷാ ബ്രഹ്മണ്യവ്യാകൃതാഭിധാ .. 63..

അവിക്രിയബ്രഹ്മനിഷ്ഠാ വികാരം യാത്യനേകധാ .
മായാം തു പ്രകൃതിം വിദ്യാന്മായിനം തു മഹേശ്വരം .. 64..

ആദ്യോ വികാര ആകാശഃ സോഽസ്തി ഭാത്യപി ച പ്രിയഃ .
അവകാശസ്തസ്യ രൂപം തന്മിഥ്യാ ന തു തത്ത്രയം .. 65..

ന വ്യക്തേഃ പൂർവമസ്ത്യേവ ന പശ്ചാച്ച വിനാശതഃ .
ആദാവന്തേ ച യന്നാസ്തി വർതമാനേഽപി തത്തഥാ .. 66..

അവ്യക്താദീനി ഭൂതാനി വ്യക്തമധ്യാനി ഭാരത .
അവ്യക്തനിധനാനീവേത്യാഹ കൃഷ്ണോഽർജുനം പ്രതി .. 67..

മൃദ്വത്തേ സച്ചിദാനന്ദാ അനുഗച്ഛന്തി സർവദ .
നിരാകാശേ സദാദീനാമനുഭൂതിർനിജാത്മനി .. 68..

അവകാശേ വിസ്മൃതേഽഥ തത്ര കിം ഭാതി തേ വദ .
ശൂന്യമേവേതി ചേദസ്തു നാമ താദൃഗ്വിഭാതി ഹി .. 69..

താദൃക്ത്വാദേവ തത്സത്ത്വമൗദാസീന്യേന തത്സുഖം .
ആനുകൂല്യപ്രാതികൂല്യഹീനം യത്തന്നിജം സുഖം .. 70..

ആനുകൂല്യേ ഹർഷധീഃ സ്യാത്പ്രാതികൂല്യേ തു ദുഃഖധീഃ .
ദ്വയാഭാവേ നിജാനന്ദോ നിജം ദുഃഖം തു ന ക്വചിത് .. 71..

നിജാനന്ദേ സ്ഥിതേ ഹർഷശോകയോർവ്യത്യയഃ ക്ഷണാത് .
മനസഃ ക്ഷണികത്വേന തയോർമാനസതേഷ്യതാം .. 72..

ആകാശേഽപ്യേവമാനന്ദഃ സത്താഭാനേ തു സംമതേ .
വായ്വാദിദേഹപര്യന്തവസ്തുഷ്വേവം വിഭാവ്യതാം .. 73..

ഗതിസ്പർശൗ വായുരൂപം വഹ്നേർദാഹപ്രകാശനേ .
ജലസ്യ ദ്രവതാ ഭൂമേഃ കാഠിന്യം ചേതി നിർണയഃ .. 74..

അസാധാരണ ആകാശേ ഓഷധ്യന്നവപുഃഷ്വപി .
ഏവം വിഭാവ്യ മനസാ തത്തദ്രൂപം യഥോചിതം .. 75..

അനേകധാ വിഭിന്നേഷു നാമരൂപേഷു ചൈകധാ .
തിഷ്ഠന്തി സച്ചിദാനന്ദാവിസംവാദ്ദേ ന കസ്യചിത് .. 76..

നിസ്തത്ത്വേ നാമരൂപേ ദ്വേ ജന്മനാശയുതേ ച തേ .
ബുദ്ധ്യാ ബ്രഹ്മണി വീക്ഷസ്വ സമുദ്രേ ബുദ്ബുദാദിവത് .. 77..

സച്ചിദാനന്ദരൂപേഽസ്മിൻ പൂർണേ ബ്രഹ്മണി വീക്ഷിതേ .
സ്വയമേവാവജാനാതി നാമരൂപേ ശനൈഃ ശനൈഃ .. 78..

യാവദ്യാവദവജ്ഞാ സ്യാത്താവത്താവത്തദീക്ഷണം .
യാവദ്യാവദ്വീക്ഷ്യതേ തത്താവത്താവദുഭേ ത്യജേത് .. 79..

തദഭ്യാസേന വിദ്യായാം സുസ്ഥിതായാമയം പുമാൻ .
ജീവന്നേവ ഭവേന്മുക്തോ വപുരസ്തു യഥാ തഥാ .. 80..

തച്ചിന്തനം തത്കഥനമന്യോന്യം തത്പ്രബോധനം .
ഏതദേകപരത്വം ച തദഭ്യാസം വിദുർബുധാഃ .. 81..

വാസനാനേകകാലീനാ ദീർഘകാലം നിരന്തരം .
സാദരം ചാഭ്യസ്യമാനേ സർവഥൈവ നിവർതതേ .. 82..

മൃച്ഛക്തിവദ്ബ്രഹ്മശക്തിരനേകാനനൃതാൻസൃജേത് .
യദ്വാ ജീവഗതാ നിദ്രാ സ്വപ്നശ്ചാത്ര നിദർശനം .. 83..

നിദ്രാശക്തിര്യഥാ ജീവേ ദുർഘടസ്വപ്നകാരിണീ .
ബ്രഹ്മണ്യേഷാ തഥാ മായാ സൃഷ്ടിസ്ഥിത്യന്തകാരിണീ .. 84..

സ്വപ്നേ വിയദ്ഗതിം പശ്യേത്സ്വമൂർധച്ഛേദനം യഥാ .
മുഹൂർതേ വത്സരൗഘം ച മൃതം പുത്രാദികം പുനഃ .. 85..

ഇദം യുക്തമിദം നേതി വ്യവസ്ഥാ തത്ര ദുർലഭാ .
യഥാ യഥേക്ഷ്യതേ യദ്യത്തത്തദ്യുക്തം തഥാ തഥാ .. 86..

ഈദൃശോ മഹിമാ ദൃഷ്ടോ നിദ്രാശക്തേര്യദാ തദാ .
മായാശക്തേരചിന്ത്യോഽയം മഹിമേതി കിമദ്ഭുതം .. 87..

ശയാനേ പുരുഷേ നിദ്രാ സ്വപ്നം ബഹുവിധം സൃജേത് .
ബ്രഹ്മണ്യേവം നിർവികാരേ വികാരാൻകല്പയത്യസൗ .. 88..

ഖാനിലാഗ്നിജലോർവ്യണ്ഡലോകപ്രാണിശിലാദികാഃ .
വികാരാഃ പ്രാണിധീഷ്വന്തശ്ചിച്ഛായാ പ്രതിബിംബതി .. 89..

ചേതനാചേതനേഷ്വേഷു സച്ചിദാനന്ദലക്ഷണം .
സമാനം ബ്രഹ്മ ഭിദ്യേതേ നാമരൂപേ പൃഥക്പൃഥക് .. 90..

ബ്രഹ്മണ്യേതേ നാമരൂപേ പടേ ചിത്രമിവ സ്ഥിതേ .
ഉപേക്ഷ്യ നാമരൂപേ ദ്വേ സച്ചിദാനന്ദധീർഭവേത് .. 91..

ജലസ്ഥേഽധോമുഖേ സ്വസ്യ ദേഹേ ദൃഷ്ടേഽപ്യുപേക്ഷ്യ തം .
തീരസ്ഥ ഏവ ദേഹേ സ്വേ താത്പര്യം സ്യാദ്യഥാ തഥാ .. 92..

സഹസ്രശോ മനോരാജ്യേ വർതമാനേ സദൈവ തത് .
സർവൈരുപേക്ഷ്യതേ തദ്വദുപേക്ഷാ നാമരൂപയോഃ .. 93..

ക്ഷണേ ക്ഷണേ മനോരാജ്യം ഭവത്യേവാന്യഥാന്യഥാ .
ഗതം ഗതം പുനർനാസ്തി വ്യവഹാരോ ബഹിസ്തഥാ .. 94..

ന ബാല്യം യൗവനേ ലഭ്യം യൗവനം സ്ഥവിരേ തഥാ .
മൃതഃ പിതാ പുനർനാസ്തി നായാത്യേവ ഗതം ദിനം .. 95..

മനോരാജ്യാദ്വിശേഷഃ കഃ ക്ഷണധ്വംസിനി ലൗകികേ .
അതോഽസ്മിൻഭാസമാനേഽപി തത്സത്യത്വധിയം ത്യജേത് .. 96..

ഉപേക്ഷിതേ ലൗകികേ ധീർനിർവിഘ്നാ ബ്രഹ്മചിന്തനേ .

നടവത്കൃത്രിമാസ്ഥായാം നിർവഹത്യേവ ലൗകികം .. 97..

പ്രവഹത്യപി നീരേഽധഃ സ്ഥിരാ പ്രൗഢ ശിലാ യഥാ .
നാമരൂപാന്യഥാത്വേഽപി കൂടസ്ഥം ബ്രഹ്മ നാന്യഥാ .. 98..

നിഷ്ഛിദ്രേ ദർപണേ ഭാതി വസ്തുഗർഭം ബൃഹദ്വിയത് .
സച്ചിത്ഘനേ തഥാ നാനാജഗദ്ഗർഭമിദം വിയത് .. 99..

അദൃഷ്ട്വാ ദർപണം നൈവ തദന്തസ്ഥേ ക്ഷണം യഥാ .
അമത്വാ സച്ചിദാനന്ദം നാമരൂപമതിഃ കുതഃ .. 100..

പ്രഥമം സച്ചിദാനന്ദേ ഭാസമാനേഽഥ താവതാ .
ബുദ്ധിം നിയമ്യ നൈവോർധ്വം ധാരയേന്നാമരൂപയോഃ .. 101..

ഏവം ച നിർജഗദ്ബ്രഹ്മ സച്ചിദാനന്ദലക്ഷണം .
അദ്വൈതാനന്ദ ഏതസ്മിന്വിശ്രാമ്യന്തു ജനാശ്ചിരം .. 102..

ബ്രഹ്മാനന്ദാഭിധേ ഗ്രന്ഥേ തൃതീയേഽധ്യായ ഈരിതഃ .
അദ്വൈതാനന്ദ ഏവ സ്യാജ്ജഗന്മിഥ്യാത്വചിന്തയാ .. 103..

ഇതി ബ്രഹ്മാനന്ദേ ദ്വൈതാനന്ദഃ സമാപ്തഃ .. 13..

14. ബ്രഹ്മാനന്ദേ വിദ്യാനന്ദോനാമ - ചതുർദശഃ പരിച്ഛേദഃ .

യോഗേനാത്മവിവേകേന ദ്വൈതമിഥ്യാത്വചിന്തയാ .
ബ്രഹ്മാനന്ദം പശ്യതോഽഥ വിദ്യാനന്ദോ നിരൂപ്യതേ .. 1..

വിഷയാനന്ദവദ്വിദ്യാനന്ദോധീവൃത്തിരൂപകഃ .
ദുഃഖാഭാവാദിരൂപേണ പ്രോക്ത ഏഷ ചതുർവിധഃ .. 2..

ദുഃഖാഭാവശ്ച കാമാപ്തിഃ കൃതകൃത്യോഽഹമിത്യസൗ .
പ്രാപ്തപ്രാപ്യോഽഹമിത്യേവം ചാതുർവിധ്യമുദാഹൃതം .. 3..

ഐഹികം ച ആമുഷ്മികം ചേത്യേവം ദുഃഖം ദ്വിധേരിതം .
നിവൃത്തിമൈഹികസ്യാഹ ബൃഹദാരണ്യകം വചഃ .. 4..

ആത്മാനം ചേദ്വിജാനീയാദയമസ്മീതി പൂരുഷഃ .
കിമിച്ഛൻകസ്യ കാമായ ശരീരമനുസഞ്ജ്വരേത് .. 5..

ജീവാത്മാ പരമാത്മാ ചേത്യാത്മാ ദ്വിവിധ ഈരിതഃ .
ചിത്താദാത്മ്യാത്ത്രിഭിർദേഹൈർജീവഃ സൻഭോക്തൃതാം വ്രജേത് .. 6..

പരമാത്മാ സച്ചിദാനന്ദസ്താദാത്മ്യം നാമരൂപയോഃ .
ഗത്വാ ഭോഗ്യത്വമാപന്നസ്തദ്വിവേകേ തു നോഭയം .. 7..

ഭോഗ്യമിച്ഛൻഭോക്തുരർഥേ ശരീരമനുസഞ്ജ്വരേത് .
ജ്വരാസ്ത്രിഷു ശരീരേഷു സ്ഥിതാ ന ത്വാത്മനോ ജ്വരാഃ .. 8..

വ്യാധയോ ധാതുവൈഷമ്യേ സ്ഥൂലദേഹേ സ്ഥിതാ ജ്വരാഃ .
കാമക്രോധാദയഃ സൂക്ഷ്മേ ദ്വയോർബീജം തു കാരണേ .. 9..

അദ്വൈതാനന്ദമാർഗേണ പരാത്മനി വിവേചിതേ .
അപശ്യന്വാസ്തവം ഭോഗ്യം കിം നാമേച്ഛേത്പരാത്മവിത് .. 10..

ആത്മാനന്ദോക്തരീത്യാസ്മിൻജീവാത്മന്യവധാരിതേ .
ഭോക്താ നൈവാസ്തി കോഽപ്യത്ര ശരീരാനുജ്വരഃ കുതഃ .. 11..

പുണ്യപാപദ്വയേ ചിന്താ ദുഃഖമാമുഷ്മികം ഭവേത് .
പ്രഥമാധ്യായ ഏവോക്തം ചിന്താ നൈനം തപേദിതി .. 12..

യഥാ പുഷ്കരപർണേഽസ്മിന്നപാമശ്ലേഷണം തഥാ .
വേദനാദൂർധ്വമാഗാമികർമണോഽശ്ലേഷണം ബുധേ .. 13..

ഇഷീകാതൃണതൂലസ്യ വഹ്നിദാഹഃ ക്ഷണാദ്യഥാ .
തഥാ സഞ്ചിതകർമാസ്യ ദഗ്ധം ഭവതി വേദനാത് .. 14..

യഥൈധാംസി സമിദ്ധോഽഗ്നിർഭസ്മസാത്കുരുതേഽർജുന .
ജ്ഞാനാഗ്നിഃ സർവകർമാണി ഭസ്മസാത്കുരുതേ തഥാ .. 15..

യസ്യ നാഹങ്കൃതോ ഭാവോ ബുദ്ധിര്യസ്യ ന ലിപ്യതേ .
ഹത്വാപി സ ഇമാം ലോകാന്ന ഹന്തി ന നിബധ്യതേ .. 16..

മാതാപിത്രോർവധഃ സ്തേയം ഭ്രൂണഹത്യാന്യദീദൃശം .
ന മുക്തിം നാശയേത്പാപം മുഖകാന്തിർന നശ്യതി .. 17..

ദുഃഖാഭാവവദേവാസ്യ സർവകാമാപ്തിരീരിതാ .
സർവാൻകാമാനസാവാപ്യ ഹ്യമൃതോ ഭവദിത്യതഃ .. 18..

ജക്ഷൻക്രീഡന്രതിം പ്രാപ്തഃ സ്ത്രീഭിര്യാനൈസ്തഥേതരൈഃ .
ശരീരം ന സ്മരേത്പ്രാണം കർമണാ ജീവയേദമും .. 19..

സർവാൻകാമാൻസഹാപ്നോതി നാന്യവജ്ജന്മകർമഭിഃ .
വർതന്തേ ശ്രോത്രിയേ ഭോഗാ യുഗപത്ക്രമവർജിതാഃ .. 20..

യുവാ രൂപീ ച വിദ്യാവാന്നീരോഗോ ദൃഢചിത്തവാൻ .
സൈന്യോപേതഃ സർവപൃഥ്വീം വിത്തപൂർണാം പ്രപാലയൻ .. 21..

സർവൈർമാനുഷ്യകൈർഭോഗൈഃ സമ്പന്നസ്തൃപ്തഭൂമിപഃ .
യമാനന്ദമവാപ്നോതി ബ്രഹ്മവിച്ച തമശ്നുതേ .. 22..

മർത്യഭോഗേ ദ്വയോർനാസ്തി കാമസ്തൃപ്തിരതഃ സമാ .
ഭോഗാന്നിഷ്കാമതൈകസ്യ പരസ്യാപി വിവേകതഃ .. 23..

ശ്രോത്രിയത്വാദ്വേദശാസ്ത്രൈർഭോഗ്യദോഷാനവേക്ഷതേ .
രാജാ ബൃഹദ്രഥോ ദോഷാംസ്താൻഗാഥാഭിരുദാഹരത് .. 24..

ദേഹദോഷാശ്ചിത്തദോഷാ ഭോഗ്യദോഷാ അനേകശഃ .
ശുനാ വാന്തേ പായസേ നോ കാമസ്തദ്വദ്വിവേകിനഃ .. 25..

നിഷ്കാമത്വേ സമേഽപ്യത്ര രാജ്ഞഃ സാധന സഞ്ചയേ .
ദുഃഖമാസീദ്ഭാവിനാശാദിതിഭീരനുവർതതേ .. 26..

നോഭയം ശ്രോത്രിയസ്യാതസ്തദാനന്ദോഽധികോഽന്യതഃ .

ഗന്ധർവാനന്ദ ആശാസ്തി രാജ്ഞോ നാസ്തി വിവേകിനഃ .. 27..

അസ്മിൻകല്പേ മനുഷ്യഃ സൻപുണ്യപാപവിശേഷതഃ .
ഗന്ധർവത്വം സമാപന്നോ മർത്യോ ഗന്ധർവ ഉച്യതേ .. 28..

പൂർവകല്പേ കൃതാത്പുണ്യാത്കല്പാദാവേവ ചേദ്ഭവേത് .
ഗന്ധർവത്വം താദൃഷോഽത്ര ദേവഗന്ധർവ ഉച്യതേ .. 29..

അഗ്നിഷ്വാത്താദയോ ലോകേ പിതരശ്ചിരവാസിനഃ .
കല്പാദാവേവ ദേവത്വം ഗതാ ആജാനദേവതാഃ .. 30..

അസ്മിൻകല്പേഽശ്വമേധാദി കർമ കൃത്വാ മഹത്പദം .
അവാപ്യാജാനദേവൈര്യാഃ പൂജ്യാസ്താഃ കർമദേവതാഃ .. 31..

യമാഗ്നിമുഖ്യാഃ ദേവാഃ സ്യുർജ്ഞാതാവിന്ദ്രബൃഹസ്പതീ .
പ്രജാപതിർവിരാട് പ്രോക്തോ ബ്രഹ്മാ സൂത്രാത്മനാമകഃ .. 32..

സാർവഭൗമാദിസൂത്രാന്താ ഉത്തരോത്തരകാമിനഃ .
അവാങ്മനസഗമ്യോഽയമാത്മാനന്ദസ്തതഃ പരഃ .. 33..

തൈഃസ്തൈഃ കാമ്യേഷു സർവേഷു സുഖേഷു ശ്രോത്രിയോ യതഃ .
നിസ്പൃഹസ്തേന സർവേഷാമാനന്ദാഃ സന്തി തസ്യ തേ .. 34..

സർവകാമാപ്തിരേഷോക്താ യദ്വാ സാക്ഷി ചിദാത്മതാ .
സ്വദേഹവത്സർവദേഹേഷ്വപി ഭോഗാനവേക്ഷതേ .. 35..

അജ്ഞസ്യാപ്യേതദസ്ത്യേവ ന തു തൃപ്തിരബോധതഃ .
യോ വേദ സോഽശ്നുതേ സർവാൻകാമാനിതിയബ്രവീച്ഛ്രുതിഃ .. 36..

യദ്വാ സർവാത്മതാ സ്വസ്യ സാമ്നാ ഗായതി സർവദാ .
അഹമന്നം തഥാന്നാദശ്ചേതി സാമസ്വധീയതേ .. 37..

ദുഃഖാഭാവശ്ച കാമാപ്തിരുഭേ ഹ്യേവം നിരൂപിതേ .
കൃതകൃത്യത്വമന്യച്ച പ്രാപ്തപ്രാപ്യത്വമീക്ഷ്യതാം .. 38..

ഉഭയം തൃപ്തിദീപേ ഹി സമ്യഗസ്മാഭിരീരിതം .
ത ഏവാത്രാനുസന്ധേയാഃ ശ്ലോകാ ബുദ്ധിവിശുദ്ധയേ .. 39..

ഐഹികാമുഷ്മികവ്രാതസിദ്ധ്യൈ മുക്തേശ്ച സിദ്ധയേ .
ബഹു കൃത്യം പുരാസ്യാഭൂത്തത്സർവമധുനാ കൃതം .. 40..

തദേതത്കൃതകൃത്യത്വം പ്രതിയോഗിപുരഃസരം .
അനുസന്ദധദേവായമേവം തൃപ്യതി നിത്യശഃ .. 41..

ദുഃഖിനോഽജ്ഞാഃ സംസരന്തു കാമം പുത്രാദ്യപേക്ഷയാ .
പരമാനന്ദപൂർണോഽഹം സംസരാമി കിമിച്ഛയാ .. 42..

അനുതിഷ്ഠന്തു കർമാണി പരലോകയിയാസവഃ .
സർവലോകാത്മകഃ കസ്മാദനുതിഷ്ഠാമി കിം കഥം .. 43..

വ്യാചക്ഷതാം തേ ശാസ്ത്രാണി വേദാനധ്യാപയന്തു വാ .
യേഽത്രാധികാരിണോ മേ തു നാധികാരോഽക്രിയത്വതഃ .. 44..

നിദ്രാഭിക്ഷേ സ്നാനശൗചേ നേച്ഛാമി ന കരോമി ച .
ദ്രഷ്ടാരശ്ചേത്കല്പയന്തി കിം മേ സ്യാദന്യകല്പനാത് .. 45..

ഗുഞ്ജാപുഞ്ജാദി ദഹ്യേത നാന്യാരോപിതവഹ്നിനാ .
നാന്യാരോപിതസംസാരധർമാനേവമഹം ഭജേ .. 46..

ശൃണ്വന്ത്വജ്ഞാതതത്ത്വാസ്തേ ജാനൻകസ്മാച്ഛൃണോമ്യഹം .
മന്യന്താം സംശയാപന്നാ ന മന്യേഽഹമസംശയഃ .. 47..

വിപര്യസ്തോ നിദിധ്യാസേത്കിം ധ്യാനമവിപര്യയാത് .
ദേഹാത്മത്വവിപര്യാസം ന കദാചിദ്ഭജാമ്യഹം .. 48..

അഹം മനുഷ്യ ഇത്യാദിവ്യവഹാരോ വിനാപ്യമും .
വിപര്യാസം ചിരാഭ്യസ്തവാസനാതോഽവകല്പതേ .. 49..

പ്രാരബ്ധകർമണി ക്ഷീണേ വ്യവഹാരോ നിവർതതേ .
കർമാക്ഷയേ ത്വസൗ നൈവ ശാമ്യേദ്ധ്യാനസഹസ്രതഃ .. 50..

വിരലത്വം വ്യവഹൃതേരിഷ്ടം ചേദ്ധ്യാനമസ്തു തേ .
അബാധികാം വ്യവഹൃതിം പശ്യന്ധ്യായാമ്യഹം കുതഃ .. 51..

വിക്ഷേപോ നാസ്തി യസ്മാന്മേ ന സമാധിസ്തതോ മമ .
വിക്ഷേപോ വാ സമാധിർവാ മനസഃ സ്യാദ്വികാരിണഃ .. 52..

നിത്യാനുഭവരൂപസ്യ കോ മേ വാഽനുഭവഃ പൃഥക് .
കൃതം കൃത്യം പ്രാപണീയം പ്രാപ്തമിത്യേവ നിശ്ചയഃ .. 53..

വ്യവഹാരോ ലൗകികോ വാ ശാസ്ത്രീയോ വാഽന്യഥാഽപി വാ .
മമാകർതുരലേപസ്യ യഥാഽഽരബ്ധം പ്രവർതതാം .. 54..

അഥവാ കൃതകൃത്യോഽപി ലോകാനുഗ്രഹകാമ്യയാ .
ശാസ്ത്രീയേണൈവ മാർഗേണ വർതേഽഹം കാ മമ ക്ഷതിഃ .. 55..

ദേവാർചനസ്നാനശൗചഭിക്ഷാദൗ വർതതാം വപുഃ .
താരം ജപതു വാക്തദ്വത്പഠത്വാമ്നായമസ്തകം .. 56..

വിഷ്ണും ധ്യായതു ധീര്യദ്വാ ബ്രഹ്മാനന്ദേ വിലീയതാം .
സാക്ഷ്യഹം കിഞ്ചിദപ്യത്ര ന കുർവേ നാപി കാരയേ .. 57..

കൃതകൃത്യതയാ തൃപ്തഃ പ്രാപ്തപ്രാപ്യതയാ പുനഃ .
തൃപ്യന്നേവം സ്വമനസാ മന്യതേഽസൗ നിരന്തരം .. 58..

ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം നിത്യം സ്വാത്മാനമഞ്ജസാ വേദ്മി .
ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം ബ്രഹ്മാനന്ദോ വിഭാതി മേ സ്പഷ്ടം .. 59..

ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം ദുഃഖം സാംസാരികം ന വീക്ഷേഽദ്യ .
ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം സ്വസ്യാജ്ഞാനം പലായിതം ക്വാപി .. 60..

ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം കർതവ്യം മേ ന വിദ്യതേ കിഞ്ചിത് .
ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം പ്രാപ്തവ്യം സർവമദ്യ സമ്പന്നം .. 61..

ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം തൃപ്തേർമേ കോപമാ ഭവേല്ലോകേ .
ധന്യോഽഹം ധന്യോഽഹം ധന്യോ ധന്യഃ പുനഃ പുനർധന്യഃ .. 62..

അഹോ പുണ്യമഹോ പുണ്യം ഫലിതം ഫലിതം ദൃഢം .
അസ്യ പുണ്യസ്യ സമ്പത്തേരഹോ വയമഹോ വയം .. 63..

അഹോ ശാസ്ത്രമഹോ ശാസ്ത്രമഹോ ഗുരുരഹോ ഗുരുഃ .
അഹോ ജ്ഞാനമഹോ ജ്ഞാനമഹോ സുഖമഹോ സുഖം .. 64..

ബ്രഹ്മാനന്ദാഭിധേ ഗ്രന്ഥേ ചതുർഥോഽധ്യായ ഈരിതഃ .
വിദ്യാനന്ദസ്തദുത്പത്തിപര്യന്തോഽഭ്യാസ ഇഷ്യതാം .. 65..

ഇതി ബ്രഹ്മാനന്ദേ വിദ്യാനന്ദഃ സമാപ്തഃ .. 14..

ഓം P.R. IYER 27.6.2024

15. ബ്രഹ്മാനന്ദേ വിഷയാനന്ദോ നാമ - പഞ്ചദശഃ പരിച്ഛേദഃ .

അഥാത്ര വിഷയാനന്ദോ ബ്രഹ്മാനന്ദാംശരൂപഭാക് .
നിരൂപ്യതേ ദ്വാരഭൂതസ്തദംശത്വം ശ്രുതിർജഗൗ .. 1..

ഏഷോഽസ്യ പരമാനന്ദോ യോഽഖണ്ഡൈകരസാത്മകഃ .
അന്യാനി ഭൂതാന്യേതസ്യ മാത്രാമേവോപഭുഞ്ജതേ .. 2..

ശാന്താ ഘോരാസ്തഥാ മൂഢാ മനസോ വൃത്തയസ്ത്രിധാ .
വൈരാഗ്യം ക്ഷാന്തിരൗദാര്യമിത്യാദ്യാഃ ശാന്തവൃത്തയഃ .. 3..

തൃഷ്ണാ സ്നേഹോ രാഗലോഭാവിത്യാദ്യാ ഘോരവൃത്തയഃ .
സംമോഹോഭയമിത്യാദ്യാഃ കഥിതാ മൂഢവൃത്തയഃ .. 4..

വൃത്തിഷ്വേതാസു സർവാസു ബ്രഹ്മണശ്ചിത്സ്വഭാവതാ .
പ്രതിബിംബതി ശാന്താസു സുഖം ച പ്രതിബിംബതി .. 5..

രൂപം രൂപം ബഭൂവാസൗ പ്രതിരൂപ ഇതി ശ്രുതിഃ .
ഉപമാ സൂര്യകേത്വാദി സൂത്രയാമാസ സൂത്രകൃത് .. 6..

ഏക ഏവ ഹി ഭൂതാത്മാ ഭൂതേ ഭൂതേ വ്യവസ്ഥിതഃ .
ഏകധാ ബഹുധാ ചൈവ ദൃശ്യതേ ജലചന്ദ്രവത് .. 7..

ജലേ പ്രവിഷ്ടശ്ചന്ദ്രോഽയമസ്പഷ്ടഃ കലുഷേ ജലേ .
വിസ്പഷ്ടോ നിർമലേ തദ്വദ്ദ്വേധാ ബ്രഹ്മാപി വൃത്തിഷു .. 8..

ഘോരമൂഢാസു മാലിന്യാത്സുഖാംശസ്യ തിരസ്കൃതിഃ .
ഈഷന്നൈർമല്യതസ്തത്ര ചിദംശപ്രതിബിംബനം .. 9..

യദ്വാപി നിർമലേ നീരേ വഹ്നേരൗഷ്ണ്യസ്യ സങ്ക്രമഃ .
ന പ്രകാശസ്യ തദ്വത്സ്യാച്ചിന്മാത്രോദ്ഭൂതിരത്ര ച .. 10..

കാഷ്ഠേ ത്വൗഷ്ണ്യപ്രകാശൗ ദ്വാവുദ്ഭവം ഗച്ഛതോ യഥാ .
ശാന്താസു സുഖചൈതന്യേ തഥൈവോദ്ഭൂതിമാപ്നുതഃ .. 11..

വസ്തുസ്വരൂപമാശ്രിത്യ വ്യവസ്ഥാ തൂഭയോഃ സമാ .
അനുഭൂത്യനുസാരേണ കല്പ്യതേ ഹി നിയാമകം .. 12..

ന ഘോരാസു ന മൂഢാസു സുഖാനുഭവ ഈക്ഷ്യതേ .
ശാന്താസ്വപി ക്വചിത്കശ്ചിത്സുഖാതിശയ ഈശ്യതാം .. 13..

ഗൃഹക്ഷേത്രാദിവിഷയേ യദാ കാമോ ഭവേത്തദാ .
രാജസസ്യാസ്യ കാമസ്യ ഘോരത്വാത്തത്ര നോ സുഖം .. 14..

സിദ്ധ്യേന്ന വേത്യസ്തി ദുഃഖമസിദ്ധൗ തദ്വിവർധതേ .
പ്രതിബന്ധേ ഭവേത്ക്രോധോ ദ്വേഷോ വാ പ്രതിബന്ധകഃ .. 15..

അശക്യശ്ചേത്പ്രതീകാരോ വിഷദഃ സ്യാത്സ താനസഃ .
ക്രോധാദിഷു മഹാദുഃഖം സുഖശങ്കാപി ദൂരതഃ .. 16..

കാമ്യലാഭേ ഹർഷവൃത്തിഃ ശാന്താ തത്ര മഹത്സുഖം .
ഭോഗേ മഹത്തരം ലാഭപ്രസക്താവീഷദേവ ഹി .. 17..

മഹത്തമം വിരക്തൗ തു വിദ്യാനന്ദേ തദീരിതം .
ഏവം ക്ഷാന്തൗ തഥൗദാര്യേ ക്രോധലോഭനിവാരണാത് .. 18..

യദ്യത്സുഖം ഭവേത്തത്തദ്ബ്രഹ്മൈവ പ്രതിബിംബനാത് .
വൃത്തിഷ്വന്തർമുഖാ സ്വസ്യ നിർവിഘ്നം പ്രതിബിംബനം .. 19..

സത്താ ചിതിഃ സുഖം ചേതി സ്വഭാവാ ബ്രഹ്മണസ്ത്രയഃ .
മൃച്ഛിലാദിഷു സത്തൈവ വ്യജ്യതേ നേതരദ്ദ്വയം .. 20..

സത്താ ചിതിർദ്വയം വ്യക്തം ധീവൃത്ത്യോർഘോരമൂഢയോഃ .
ശാന്തവൃത്തൗ ത്രയം വ്യക്തം മിശ്രം ബ്രഹ്മേത്ഥമീരിതം .. 21..

അമിശ്രം ജ്ഞാനയോഗാഭ്യാം തൗ ച പൂർവമുദീരിതൗ .
ആദ്യേഽധ്യായേ യോഗചിന്താ ജ്ഞാനമധ്യായോർദ്വയോഃ .. 22..

അസത്താ ജാഡ്യദുഃഖേ ദ്വേ മായാരൂപം ത്രയം ത്വിദം .
അസത്താ നരശൃംഗാദൗ ജാഡ്യം കാഷ്ഠശിലാദിഷു .. 23..

ഘോരമൂഢധിയോർദുഃഖമേവം മായാ വിജൃംഭിതാ .
ശാന്താദി ബുദ്ധിവൃത്ത്യൈക്യാന്മിശ്രം ബ്രഹ്മേതി കീർതിതം .. 24..

ഏവം സ്ഥിതേഽത്ര യോ ബ്രഹ്മ ധ്യാതുമിച്ഛേത്പുമാനസൗ .
നൃശൃംഗാദിമുപേക്ഷേത ശിഷ്ടം ധ്യായേദ്യഥായഥം .. 25..

ശിലാദൗ നാമരൂപേ ദ്വേ ത്യക്ത്വാ സന്മാത്രചിന്തനം .
ത്യക്ത്വാ ദുഃഖം ഘോരമൂഢധിയോഃ സച്ചിദ്വിചിന്തനം .. 26..

ശാന്താസു സച്ചിദാനന്ദാംസ്ത്രീനപ്യേവം വിചിന്തയേത് .
കനിഷ്ഠമധ്യമോത്കൃഷ്ടാസ്തിസ്രശ്ചിന്താഃ ക്രമാദിമാഃ .. 27..

മന്ദസ്യ വ്യവഹാരേഽപി മിശ്രബ്രഹ്മണി ചിന്തനം .
ഉത്കൃഷ്ടം വ്യക്തുമേവാത്ര വിഷയാനന്ദ ഈരിതഃ .. 28..

ഔദാസീന്യേ തു ധീവൃത്തേഃ ശൈഥില്യാദുത്തമോത്തമം .
ചിന്തനം വാസനാനന്ദേ ധ്യാനമുക്തം ചതുർവിധം .. 29..

ന ധ്യാനം ജ്ഞാനയോഗാഭ്യാം ബ്രഹ്മവിദ്യൈവ സാ ഖലു .
ധ്യാനേനൈകാഗ്ര്യമാപന്നേ ചിത്തേ വിദ്യാ സ്ഥിരീഭവേത് .. 30..

വിദ്യായാം സച്ചിദാനന്ദാ അഖണ്ഡൈകരസാത്മതാം .
പ്രാപ്യ ഭാന്തി ന ഭേദേന ഭേദകോപാധിവർജനാത് .. 31..

ശാന്താ ഘോരാഃ ശിലാദ്യാശ്ച ഭേദകോപാധയോ മതാഃ .
യോഗാദ് വിവേകതോ വൈഷമുപാധീനാമപാകൃതിഃ .. 32..

നിരുപാധിബ്രഹ്മതത്ത്വേ ഭാസമാനേ സ്വയമ്പ്രഭേ .
അദ്വൈതേ ത്രിപുടീ നാസ്തി ഭൂമാനന്ദോഽത ഉച്യതേ .. 33..

ബ്രഹ്മാനന്ദ അഭിധേ ഗ്രന്ഥേ പഞ്ചമോഽധ്യായ ഈരിതഃ .
വിഷയാനന്ദ ഏതേന ദ്വാരേണാന്തഃ പ്രവേശ്യതാം .. 34..

പ്രീയാദ്ധരിഹരോഽനേന ബ്രഹ്മാനന്ദേന സർവദാ .
പായാച്ച പ്രാണിനഃ സർവാൻസ്വാശ്രിതാം ശുദ്ധമാനസാൻ .. 35..

ഇതി ബ്രഹ്മാനന്ദേ വിഷയാനന്ദഃ സമാപ്തഃ .. 15..

ഇതി ശ്രീമത്പരമഹംസപരിവ്രാജകാചാര്യ
ശ്രീവിദ്യാരണ്യമുനിവിരചിതഃ പഞ്ചദശീ ഗ്രന്ഥഃ സമാപ്തഃ .

ഓം P.R. IYER 27.6.2024

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi

% Text title : Panchadashi
% File name : panchadashi.itx
% itxtitle : panchadashI (vidyAraNyasvAmi virachitA)
% engtitle : Panchadashi
% Category : major_works, vidyAraNya, vedanta, panchadashI
% Location : doc_z_misc_major_works
% Sublocation : major_works
% Texttype : pramukha
% Author : Swami Vidyaranya [circa 1350 A.D.]
% Language : Sanskrit
% Subject : philosophy
% Transliterated by : Sunder Hattangadi
% Proofread by : Sunder Hattangadi, v.subrahmanian at gmail.com
% Description-comments : A treatise on Advaita Vedanta of Shankara
% Indexextra : (Lectures/Translation, Hindi PDF , saTIka)
% Latest update : August 5, 2011, April 14, 2018
% Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om
% Site access : https://sanskritdocuments.org